
Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Projekat za borbu protiv privrednog kriminala na Kosovu¹ (PECK)

KOSOVO

PRATEĆI IZVEŠTAJ

O usklađenosti sa međunarodnim standardima u oblasti borbe protiv pranja novca i borbe protiv finansiranja terorizma (BPPN/BPFT)

April 2014

¹ Ovakav naziv je bez štete prema stavovima o statusu i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i Mišljenjem MSP o proglašenju nezavisnosti Kosova.

SADRŽAJ

1. ANALIZA NAPRETKA KOJI JE POSTIGNUT U VEZI SA FATF 2003 SUSTINSKIM PREPORUKAMA	5
1.1. Uvod	5
1.2. Detaljni pregled mera koje je Kosovo preduzelo u vezi sa suštinskim preporukama	6
1.2.1. Glavne promene od usvajanja IO	6
1.2.2. Pregled mera preduzetih u vezi sa suštinskim preporukama	6
1.3. Glavni zaključci	9
2. INFORMACIJE DOSTAVLJENE OD STRANE KOSOVSKIH VLASTI	11
2.1. Opšti pregled trenutne situacije i dešavanja u BPPN/BPFT oblasti od 1. Ciklusa ocenjivanja	11
2.2. Suštinske preporuke	18
2.3. Ključne preporuke	32
2.4. Druge preporuke	47
2.5. Posebna pitanja	78
2.6. Statistika	78
2.6.1. Slučajevi pranja novca i finansiranja terorizma	78
2.6.2. Izveštaji o sumnjivim i novčanim transakcijama (PSP/IGP), nadzorne radnje i sankcije/druge mere	80
2.7. Pitanja vezana za Treću direktivu (2005/60/EC) i Direktivu za sprovođenje (2006/70/EC)	86
3. PRILOZI	90
3.1. Prilog I: Preporučeni Akcioni plan za poboljšanje BPPN/BPFT sistema	90
3.2. Prilog III: Relevantni tekstovi EU	101

Spisak skraćenica

BPK	Borba protiv korupcije
IO	Izveštaj o ocenjivanju
BPPN/BPFT	Borba protiv pranja novca/borba protiv finansiranja terorizma
AUZOI	Agencija za upravljanje zaplenjenom i oduzetom imovinom
CBK	Centralna banka Kosova
KZ	Krivični zakonik
PK	Provera klijenata
CETS	Serije ugovora Saveta Evrope
BPFT	Borba protiv finansiranja terorizma
KOPL	Krivična odgovornost pravnih lica iz Krivičnog zakonika
ZKP	Zakon o krivičnom postupku
SE	Savet Evrope
IGP	Izveštaj o gotovinskom prometu
ONPZ	Određena nefinansijska preduzeća i zanimanja
ORVNVO	Odeljenje za registraciju i vezu sa NVO
EBRD	Evropska banka za rekonstrukciju i razvoj
EC	Suštinski kriterijumi/kriterijum
EU	Evropska unija
EULEX	Misija vladavine prava Evropske unije
FATF	Radna grupa za finansijsku akciju
FOC	Finansijsko-obaveštajni centar (prethodnik FOJ)
FOJ	Finansijsko-obaveštajna jedinica
FT	Finansiranje terorizma
BDP	Bruto domaći proizvod
OP	Opšte partnerstvo
MFK	Međunarodna finansijska korporacija
UMSOSZ	Uprava za međunarodnu saradnju u oblasti sprovođenja zakona
MMF	Međunarodni monetarni fond
IP	Individualno preduzeće
A.D.	Akcionarsko društvo
KAPK	Kosovska agencija protiv korupcije
AKRPO	Agencija Kosova za registraciju poslovnih organizacija
KAK	Katastarska agencija Kosova
KFOR	Kosovske snage
OAK	Obaveštajna agencija Kosova

SSK	Sudski savet Kosova
PIK	Pravni institut Kosova
KP	Kosovska policija
TSK	Tužilački savet Kosova
ZSMS	Zakon o sprovođenju međunarodnih sankcija
D.O.O	Društvo ograničenih obaveza
OP	Ograničeno partnerstvo
MFE	Ministarstvo finansija i ekonomije (navodi se i kao MF)
MFI	Mikrofinansijska institucija
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
PN	Pranje novca
UPP	Uzajamna pravna pomoć
MP	Ministarstvo pravde
MR	Memorandum o razumevanju
MTI	Ministarstvo trgovine i industrije
TNV	Transfer novca ili vrednosti
NKPPK	Nacionalni koordinator za borbu protiv privrednog kriminala
NVO	Nevladina organizacija
NO	Nedobitna organizacija
NPR	Nacionalna procena rizika
PEL	Politički eksponirano lice
STK	Specijalno tužilaštvo Kosova
SR	Posebna preporuka FATF
PSP	Prijava sumnjivog prometa
PUK	Poreska uprava of Kosovo
UN	Ujedinjene nacije
UNMIK	Misija privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu
UNSCR	Rezolucija Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija

1. Analiza napretka koji je postignut u vezi sa FATF 2003 Suštinskim preporukama

1.1. Uvod

1. Prva procena kosovskih standarda u odnosu na međunarodne standarde BPPN/BPFT je izvršena u okviru zajedničkog projekta Evropske unije/Saveta Evrope za borbu protiv privrednog kriminala na Kosovu (PECK), koji je sproveden tokom perioda od 30 meseci počevši od 1. februara 2012. do 31. jula 2014. godine. Prvi Ciklus (od dva) je trajao od septembra 2012. do maja 2013. godine. Izveštaj o proceni (IO) o BPPN/BPFT režima na Kosovu je usvojen 10. juna 2013. godine. On je bio zasnovan na FATF preporukama 2003 i FATF Posebnim preporukama u vezi sa finansiranjem terorizma 2001 i pripremljen je korišćenjem BPPN/BPFT metodologije 2004.

2. Kosovo je ocenjeno kao neskladeno (NC) sa 13 preporuka i delimično usklađeno (PC) sa 12 preporuka, uključujući suštinske i ključne preporuke. Kosovo je dobilo sledeće ocene o 29 procenjenih preporuka:

Delimično usklađeno (DU)	Nije usklađeno (NU)
Suštinske preporuke	Suštinske preporuke
P.1 – Krivično delo pranja novca	P.10 – Vođenje evidencije
P.5 – Potrebna pažnja prema klijentu	PP.IV – Izveštavanje o sumnji o finansiranju terorizma
P.13 – Izveštavanje o sumnjivim transakcijama	
PP.II – Kriminalizacija finansiranja terorizma	
Ključne preporuke²	Ključne preporuke
P.23 – Regulisanje, nadzor i monitoring	P.3 – Konfiskacija i privremene mere
P.26 – FOJ i njegove funkcije	PP.III – Zamrzavanje i konfiskovanje imovine terorista
P.36 – Uzajamna pravna pomoć	
Druge preporuke³	Druge preporuke
P.2 – Odgovornost za krivično delo PN	P.14 – Zaštita i bez dojava
P.6 – Politički eksponirana lica	P.17 – Sankcije
P.18 - Šel banke	P.20.2 – Tehnike kontrole
P.27 – Organi za sprovođenje zakona	P.29 – Ovlašćenja nadzora i nadgledanja
P.33 – Pravna lica – Nosioći imovinskog prava	P.30 - Resursi, integritet i obuka (Finansijski sektor)
	P.31 – Nacionalna saradnja i koordinacija
	P.32 – Vođenje statistike
	PP.VI – BPPN uslovi za usluge transfera novca/vrednosti (alternativna plaćanja)
	PP.VIII – Neprofitabilne organizacije

2 Preporuka P.35 i PP.I – Međunarodna sudska saradnja (ratifikacija konvencija i drugih UN instrumenata) se smatra neprimenjivom u kontekstu Kosova.

3 Sledeće preporuke će biti ocenjivane tokom drugog Ciklusa: PP. V – Međunarodna saradnja (Finansiranje terorizma), P. 34 – Pravna uređenja – Nosioći imovinskog prava; P. 37 – Uzajamna pravna saradnja: Dvostruki kriminal; P. 38 – Međunarodna pravna pomoć u zamrzavanju, zapleni i konfiskaciji; P. 39 – Uzajamna pravna saradnja i ekstradicija; P. 7 – Korespondentno bankarstvo preko granice; P. 8 – Nove tehnologije i poslovanje bez lica-u-lice; P. 9 – Oslanjanje na treću stranku i predstavljeni biznis; P. 11 – Složene, neobične i velike transakcije; P. 12 ONPZ (P. 5, 6, 8-11 – Propisna pažnja prema klijentu i vođenje evidencije); P. 15 – Unutrašnje kontrole, usklađenost i revizija; P. 19 – Izveštavanje o gotovinskim transakcijama i drugo; P. 20.1 – Određena ne-finansijska preduzeća i zanimanja i korišćenje gotovine; P. 21 – Posebna pažnja za zemlje visokog rizika (poslovni odnos i transakcije); P. 22 – Inostrane branše i filijale; P. 24 – ONPZ (regulisanje, nadzor i nadgledanje); P. 25 – Smernice i Povratni izveštaj; P. 30 – Resursi, integritet i obuka (ONPZ); PP. VII – Elektronski transfer i P. 16 – ONPZ (R. 13-15 i 21 – Izveštavanje o sumnjivim transakcijama).

3. Ovaj izveštaj ocenjuje nivo usklađenosti i napredak koji su postigle kosovske vlasti na sprovođenju preporuka iz prvog Ciklusa IO na osnovu informacija koje su prikupljene i/ili dobijene sve do sredine februara 2014. Međutim, on ne analizira preporuke koje će biti ocenjivane tokom drugog Ciklusa ocenjivanja (pogledajte reference u fusnosti 3 iznad), niti preporuke koje su ocenjene kao *UU (Uveliko usklađene)* i *U (Usklađene)* od strane IO, naime: **PP. IX** (Međugranična deklaracija i objavljivanje) – *UU (Uveliko usklađeno)*⁴ – i **P. 28** (Ovlašćenja nadležnih organa) – *U (Usklađeno)*.

1.2. Detaljni pregled mera koje je Kosovo preduzelo u vezi sa suštinskim preporukama

1.2.1. Glavne promene od usvajanja IO

Zakonske mere

4. Sa pravne strane, dve suštinske preporuke su ocenjene u IO, naime Preporuka 1 o krivičnom delu PN i Posebna preporuka II o kriminalizaciji FT.

5. Marta 2013. godine, Zakon br. 04/L-178 o Izmeni i dopuni Zakona br. 03/L-196 o Sprečavanju pranja novca i sprečavanju finansiranja terorizma (Službeni glasnik br. 5 iz 8. marta 2013) je stupio na snagu. Izmene uvedene ovim zakonom regulišu neka pitanja u vezi sa dve suštinske preporuke koje su navedene iznad a posebno sa PP II.

Preventivne mere – finansijske institucije

6. U vezi sa preventivnim merama za finansijske institucije četiri suštinske preporuke su ocenjivane u Ciklusu 1 BPPN/BPFT IO. To su preporuka 5 o merama propisne marljivosti, preporuka 10 o vođenju evidencije, preporuka 13 o prijavljivanju sumnjivih transakcija i PP IV o prijavljivanju finansiranja terorizma.

7. Izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT je takođe regulisao neka pitanja u vezi sa četiri suštinskim preporukama koje su ocenjene u IO.

1.2.2. Pregled mera preduzetih u vezi sa suštinskim preporukama

Zakonske mere

8. Izmene BPPN/BPFT Zakona koji se ticao oblasti koje su relevantne za suštinske preporuke o pravnim pitanjima uglavnom se odnose na:

- neka tehnička poboljšanja u vezi sa krivičnim delom PN, kao što je brisanje suvišnog stava 1 člana 32 koji se odnosio na nadležnost suda u slučajevima PN (obuhvaćeno na drugom mestu) kao i ubacivanje novog stava 1.40 u članu 2 radi definisanja “kriminalne aktivnosti” i time rešavanja kontroverzi koje su nastale primenom ovog izraza;
- uvođenje novog krivičnog dela FT u članu 36.B BPPN/BPFT Zakonu koji, uprkos njegovoj očiglednoj usklađenosti sa odgovarajućim FATF standardima, nije usklađen sa već postojećim pravnim okvirom u KZ kojim se predviđa, iako neadekvatno, kriminalizacija FT (posebno u članu 138 KZ). Ovo je dovelo do dupliranja FT krivičnih dela u ova dva zakona uz mnoge zabune i nejasnoće u vezi sa njihovom uzajamnom vezom (da li i u kojoj meri KZ može biti smatran kao osnovni pravni okvir za član 36.B itd.).

⁴ Pored toga, P. 4 (Zakoni o tajnosti) i P. 40 (Drugi oblici međunarodne saradnje) su u velikoj meri usklađeni (UU) takođe, ali su obuhvaćeni ispod pošto su među navedenim ključnim preporukama za koje je obično potrebna dovoljna mera pod Moneypal pravilima postupka (§43)

9. Kao što je ukazano iznad u vezi sa pojedinačnim FATF suštinskim preporukama, prepoznajući relativno ograničen i, kada je u pitanju usvajanje člana 36.B pomenutog iznad, kontraverzni napredak koji je postiglo Kosovo (vidi stav 8), tim za ocenjivanje napominje da brojne preporuke date u IO za suštinske preporuke, nisu bile adekvatno, ili uopšte, uzete u obzir. Ovo se posebno odnosi na nedostatke suštinskih krivičnih zakona (KZ i KOPL Zakon br. 04/L-030) koji su u određenoj meri nerazumljivi (iako neprihvatljivi) imajući u vidu nedavno usvojene zakone. I pored toga neki od identifikovanih nedostataka neizbežno zahtevaju dalju izmenu KZ i KOPL Zakona radi usklađenosti sa FATF standardima.

10. Dalje, napomenuto je da nije obavljeno ocenjivanje efektivne primene odgovarajućih odredbi zbog nedostatka statističkih ili drugih značajnih informacija u vezi sa konkretnim slučajevima PN koji su pod istragom ili gonjenjem na Kosovu sve do sada.

11. Glavni nedostaci identifikovani u IO za suštinske preporuke o zakonskim pitanjima su navedeni ispod. Napredak koji je postignut u rešavanju ovih nedostataka je analiziran u Delu 2 ovog Izveštaja uz odgovarajuće komentare tima za ocenjivanje pošto to može biti neophodno i primenjivo.

Preporuka 1 – Krivično delo pranje novca (ocenjeno kao DU u IO)

- Nedostatak 1 – krivično delo manipulacije na tržištu nije obuhvaćeno među navedenim krivičnim delima PN.
- Nedostatak 2 – neobjašnjivo duplirana definicija “pranja novca” u članu 2.1.23 i članu 32.2 BPPN/BPFT Zakona.
- Nedostatak 3 – zabuna i suvišnost u definicijama u vezi sa prihodima od zločina kao i po pitanju da li prihod od kriminalne aktivnosti uopšte može biti predmet PN.
- Nedostatak 4 – neadekvatno regulisanje potrebnog stepena dokaza za navedeni zločin u članu 32 stav 4.1 koji dovodi do nesigurnosti i nepoznavanja određenih odredbi među praktikantima.
- Nedostatak 5 – nejasna i neadekvatna formulacija odredbe koja definiše šta obuhvata sopstveno-pranje (član 32 stav 4.2).
- Nedostatak 6 – usklađenost potrebna između BPPN/BPFT Zakona i KZ u smislu koncepta i terminologije u vezi sa pomoćnim krivičnim delima.
- Nedostatak 7 – efikasnost primene krivičnog dela PN nije mogla biti ocenjena zbog suprotne statistike koja je dostavljena timu za ocenjivanje.

Posebna preporuka II – Kriminalizacija finansiranja terorizma (ocenjeno kao DU u IO)

- Nedostatak 1 – finansiranje pojedinačnog teroriste (iz bilo kojeg razloga) očigledno nije obuhvaćeno krivičnim delom FT.
- Nedostatak 2 – neobjašnjivo višestruko ponavljanje definicija za “finansiranje terorizma” prvo u članu 2.1.36 BPPN/BPFT Zakona i članu 138 KZ zatim i u članu 36.B BPPN/BPFT Zakona.
- Nedostatak 3 – nepouzdana i/ili suvišna terminologija korišćena u odredbama u vezi sa FT u KZ.
- Nedostatak 4 – nedovoljna pokrivenost “čina terorizma” kao što je predviđeno u članu 2(1) FT Konvencije.
- Nedostatak 5 – nepotpuna i opšta pokrivenost “osnovnog” krivičnog dela terorizma kao predmet FT.
- Nedostatak 6 – nedovoljna pokrivenost “krivičnih dela saveza” kao predmeta FT time što je potreban dodatni element o nameni.
- Nedostatak 7 – nejasno da li se definicija “akt terorizma” u članu 135.1 odnosi in a krivična dela u vezi sa terorizmom (npr. regrutovanje terorista) tako da finansiranje ovih krivičnih dela može takođe biti smatrano FT krivičnim delom.

Preventivne mere – finansijske institucije

12. Izmene BPPN/BPFT Zakona u vezi sa suštinskim preporukama o preventivnim merama u svrhe finansijskih institucija uglavnom su se odnosile na sledeće:

- Provera definicije “sumnjivi akt ili transakcija” koji ionako nije rešio sva pitanja pokrenuta u IO u vezi sa ovim uz pozivanje na obavezu izveštavanja po BPPN/BPFT Zakonu (FATF preporuka 13), i posebno izveštavanje o transakcijama za koje se sumnja da su povezane sa FT (FATF PP IV);
- Provera člana 17(1) o definiciji i primeni PPK koja, iako se bavi glavnim pitanjem za FATF Preporuku 5 pokrenutim u IO o primenljivosti punih PPK mera, i dalje zahteva izmenu u članu 18 kako bi se obezbedila pravna jasnoća;
- Redefinisani tekst “slučajne transakcije” koji se međutim ne bavi glavnim pitanjem pokrenutim u IO u vezi sa slučajnim transakcijama i elektronskim transferima i ponovnom primenom PPK mera kada postoji nedoumica o istinitosti i adekvatnosti prethodno prikupljenih informacija u vezi sa FATF Preporukom 5;
- Jača prohibicija anonimnih računa i prihvatljivost punih PPK mera za svaki anonimni račun u skladu sa FATF Preporukom 5;
- Uvođenje jasnijih odredbi za primenu pristupa zasnovanog na riziku dopunjenih obaveznom primenom poboljšanih PPK mera u svrhe FATF Preporuke 5.

13. Kao što je ukazano iznad u vezi sa pojedinačnim FATF suštinskim preporukama, prepoznajući napredak koji je postiglo Kosovo u vezi sa tim, tim za ocenjivanje napominje da brojne preporuke date u IO za suštinske preporuke, nisu bile adekvatno uzete u obzir. Tim za ocenjivanje razume da su izmene BPPN/BPFT Zakona pripremljene pre usvajanja IO i zbog toga očekuje da kosovske vlasti uredno razmotre mere za uvođenje daljih izmena BPPN/BPFT Zakona u vezi sa suštinskim preporukama za preventivne mere.

14. Glavni nedostaci identifikovani u IO za suštinske preporuke o preventivnim merama su navedeni ispod. Napredak koji je postignut u rešavanju ovih nedostataka je analiziran u Delu 2 ovog Izveštaja uz odgovarajuće komentare tima za ocenjivanje.

Preporuka 5 – Potrebna pažnja prema klijentu (ocenjeno DU u IO)

- Nedostatak 1 – nema zakonske obaveze da se primenjuju pune mere PPK.
- Nedostatak 2 – nema eksplicitne prohibicije za držanje računa na fiktivnim imenima.
- Nedostatak 3 – ograničenje za elektronske transfere nije jasno.
- Nedostatak 4 – kada dođe do nedoumica o istinitosti i adekvatnosti prethodno prikupljenih identifikacionih podataka o klijentu važi samo za slučajne transakcije.
- Nedostatak 5 – nedovoljna zakonska obaveza za identifikaciju nosilaca imovinskih prava.
- Nedostatak 6 – jačanje obaveze za razumevanje strukture vlasništva i kontrole klijenta.
- Nedostatak 7 - jačanje obaveze da se razume svrha i planirana priroda poslovnog odnosa.
- Nedostatak 8 - jačanje obaveze za primenu nadgledanja u toku poslovnog odnosa i transakcije u svim okolnostima nad klijentom visokog rizika.
- Nedostatak 9 – jačanje obaveze za finansijske institucije da primenjuju pristup zasnovan na riziku.
- Nedostatak 10 – nedostatak smernica u primeni pristupa zasnovanog na riziku.
- Nedostatak 11 – nedoslednosti u vremenu verifikacionog postupka u odnosu na vreme identifikacionog postupka.
- Nedostatak 12 – neuspeh da se dovrši PPK postupak se odnosi samo na verifikacioni postupak.
- Nedostatak 13 – neuspeh da se dovrši PPK kada već postoji poslovni odnos nije adekvatno pokriven.

- Nedostatak 14 – obaveza da se primeni PPK na postojeće klijente je datirana i jedina predviđena pod Pravilom X u vezi sa poništenim UNMIK Uredbama.
- Nedostatak 15 – bolja distribucija i primena spiskova predviđenih osoba.
- Nedostatak 16 – revizija Pravila X i Savetodavnog pisma 2007/1 CBK gde takođe treba uzeti u obzir publikacije o PPK merama Bazelskog komiteta za bankarski nadzor;
- Nedostatak 17 – usklađenost definicije “finansijskih institucija”;
- Nedostatak 18 – primena punih PPK mera na svaki postojeći anonimni račun.
- Nedostatak 19 – pitanja efikasnosti u vezi sa obimom i dosegom primene PPK, identifikacijom nosioca imovinskog prava i primenom pristupa zasnovanog na riziku.

Preporuka 10 – Vođenje evidencije (ocenjeno kao NU u IO)

- Nedostatak 1 – nedostatak odredbi za otpočinjanje perioda zadržavanja za povezane slučajne transakcije.
- Nedostatak 2 – nedostatak smernica o metodologiji zadržavanja podataka.
- Nedostatak 3 – nedostatak zakonske moći za produženje perioda zadržavanja od pet (5) godina i za transakcije i za identifikacione podatke kada je to neophodno.
- Nedostatak 4 – zakonska nedoslednost o vremenu otpočinjanja perioda zadržavanja za identifikacione podatke.
- Nedostatak 5 – dvosmislenost o dostupnosti podataka nadležnim organima.
- Nedostatak 6 – pitanja efektivnosti u vezi sa suprotnim ili zakonskim odredbama koje nedostaju i nejednako “igralište” među celokupnim subjektima izveštavanja.

Preporuka 13 – Izveštavanje o sumnjivim transakcijama (ocenjeno kao DU u IO)

- Nedostatak 1 – nema obaveze izveštavanja u situacijama kada dostupne informacije ukazuju na moguće PN ili FT aktivnosti.
- Nedostatak 2 – nema obaveze izveštavanja za finansiranje terorizma.
- Nedostatak 3 – nema obaveze izveštavanja o pokušanim sumnjivim postupcima ili transakcijama.
- Nedostatak 4 - mali broj PSP-a.
- Nedostatak 5 – zabrinutost o ne-evidentiranju sumnjivih IGP-a kao PSP.
- Nedostatak 6 – pitanja efektivnosti u vezi sa kvalitetom i kvantitetom PSP izveštavanja i izveštavanja sumnjivih IGP-a i finansiranja terorizma.

Posebna preporuka IV – Izveštavanje o sumnjivim transakcijama u vezi sa terorizmom (ocenjeno sa NU u IO)

- Nedostatak 1 – nema obaveze izveštavanja u situacijama kada dostupne informacije ukazuju na moguće PN ili FT aktivnosti.
- Nedostatak 2 – nema obaveze prijavljivanja za finansiranje terorizma.
- Nedostatak 3 – nema obaveze prijavljivanja pokušanih sumnjivih postupaka ili transakcija.
- Nedostatak 4 - mali broj PSP-a.
- Nedostatak 5 – zabrinutost o ne-evidentiranju sumnjivih IGP-a kao PSP.
- Nedostatak 6 – pitanja efektivnosti u vezi sa kvalitetom i kvantitetom PSP prijavljivanja i prijavljivanja sumnjivih IGP-a i finansiranja terorizma.

1.3. Glavni zaključci

15. Ključni nalazi IO su ukazali na niz zabrinutosti u vezi sa funkcionisanjem BPPN/BPFT sistema i njegovom usklađenošću sa FATF suštinskim preporukama analiziranim u okviru Ciklusa 1.

16. Tim za ocenjivanje pozdravlja mere koje su preduzele kosovske vlasti na uklanjanju nedostataka identifikovanih u IO i priznaje da su bez ikakve sumnje različite institucije bile veoma posvećene da

urade sve što je u njihovoj moći kako bi ispunile preporuke – međutim izgleda da nedostaje jasnija i jača koordinacija.

17. Analiza napretka koji su postigle kosovske vlasti od usvajanja Ciklusa 1 IO predstavljena u Delu 2 ovog Izveštaja jasno ukazuje da najvažnija pitanja pokrenuta u IO za FATF suštinske preporuke ili nisu rešena ili su rešena delimično i neadekvatno.

18. Pored preostalih glavnih nedostataka identifikovanih u IO za FATF suštinske preporuke, tim za ocenjivanje izražava ozbiljnu zabrinutost po pitanju efikasnosti sistema, koju treba dalje rešavati.

2. Informacije dostavljene od strane kosovskih vlasti

2.1. Opšti pregled trenutne situacije i dešavanja u BPPN/BPFT oblasti od 1. Ciklusa ocenjivanja

19. U novembru 2013. godine Vlada Kosova je objavila Izveštaj⁵ o “Nacionalnoj proceni rizika od PN i FT na Kosovu 2013 (NPR)”. Ovaj dokument je dopunjen sa dva Priloga: Prilog 1 koji pruža matricu za nalizu i ocenjivanje pojedinačno identifikovanih rizika dok Prilog 2 pruža akcioni plan za mere tretiranja koje treba primeniti za procenu rizika. Ovaj dokument je deo projekta za podršku kosovskim institucijama u borbi protiv finansijskog i privrednog kriminala⁶ finansiranog od strane EU. Izveštaj o NPR je odobren od strane Vlade decembra 2013.

20. Ovaj dokument identifikuje pretnje i ranjivosti kojima je Kosovo izloženo istovremeno ih analizirajući i ocenjujući kako bi se pružile olakšavajuće mere koje treba primeniti u skladu sa tim. Rezultati ukazuju da se PN, FT i drugi finansijski i privredni kriminal smatraju prikrivenim zločinima u većem delu.

21. Januara 2014. godine Nacionalni dokument o proceni rizika je praćen Nacionalnom strategijom Kosova za sprečavanje i borbu protiv neformalne ekonomije, PN, FT i drugim privrednim i finansijskim zločinima za period 2014-2018.

22. Svrha, ciljevi i mere Nacionalne strategije u Akcionom planu 2014-2018 su zasnovani na Nacionalnoj proceni rizika 2013. Dokumenta o politici čine mehanizam upravljanja na nacionalnom nivou rizicima u neformalnoj ekonomiji, PN, FT i drugim privrednim i finansijskim zločinima na Kosovu. Primarna svrha Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018 je da pruži podršku u postizanju ciljeva programa Vlade Kosova 2011-2014.⁷

- Održivi ekonomski razvoj;
- Dobra vladavina i jačanje vladavine prava;
- Razvoj ljudskog kapitala; i
- Socijalna zaštita.

23. Pod istim EU projektom, u decembru 2013. godine, pripremljen je i raspodeljen izveštaj o Proceni zakonskog okvira o BPPN/BPFT režimu na Kosovu. Ovaj izveštaj ocenjuje usklađenost odgovarajućeg pravnog okvira BPPN/BPFT Kosova sa FATF standardima 2012.

24. Paragrafi i tabele koji slede pružaju informacije o merama preduzetim od strane Kosovskih vlasti na uklanjanju nedostataka identifikovanih u IO u vezi sa ključnim i suštinskim preporukama i drugim preporukama koje su ocenjene sa “PC” ili “NC” i procene kako ove mere rešavaju identifikovane nedostatke.

25. Kao rezultat toga, komentare koji slede nakon preduzetih mera treba čitati u kontekstu analize u tabelama koje slede za svaku od ocenjivanih FATF Preporuka.

⁵ U septembru 2013. godine, Ministar finansija je izdao Administrativno uputstvo bro. 04/2003 o Nacionalnoj proceni rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i za njegovo sprovođenje odredio FOJ u saradnji sa odgovarajućim institucijama i entitetima prijavljivanja.

⁶ Ovaj projekat vodi Kancelarija EU na Kosovu a sprovodi ga B&S Europe.

⁷ Vidi Nacionalna strategija 2014-2018, strana 7.

Zakonske mere

26. Sa zakonske strane, kada je u pitanju PN/FT kriminalizacija uvođenje izmena Zakona o BPPN/BPFT je bio glavni napredak.

27. Izmene BPPN/BPFT Zakona koje se odnose na PN i FT kriminalizaciju obuhvataju:

- neka tehnička poboljšanja u vezi sa PN krivičnim delom (član 32), kao što je brisanje suvišnog stava 1 u članu 32 kao što je navedeno u tekstu iznad, kao i dodavanje stava 1.40 u članu 2 kako bi se definisala “kriminalna aktivnost” i time uklonile kontroverze u vezi sa ovim izrazom;
- uvođenje novog FT krivičnog dela u članu 36.B BPPN/BPFT Zakona koje, kao što će biti detaljno opisano u daljem tekstu, može biti usklađeno sa određenim FATF standardima. Međutim, to nije usklađeno sa prethodnim zakonskim okvirom u KZ koji već predviđa kriminalizaciju istog krivičnog dela (čak i ako nosi malo drugačiji naziv) što je dovelo do dupliranja FT krivičnih dela u različitim delovima zakonodavstva sa svim potencijalnim rizicima koji proizilaze iz ovakve nesrećne situacije.

28. Pored ovih, u IO su date brojne druge preporuke u vezi sa BPPN/BPFT Zakonom (npr. brisanje dupliranih definicija o PN i FT) i izmena drugih relevantnih zakona u oblasti kriminalizacije PN i FT, posebno KZ (u vezi sa FT krivičnim delom predviđenim u KZ kao i povezanim zakonskim okvirom i definicijama) i Zakonom KOPP (radi razjašnjenja nekih pitanja u vezi sa ograničenjima zajedničke krivične odgovornosti). Tim za ocenjivanje nije upoznat sa bilo kojim izmenama ovih zakona od usvajanja IO. Izgleda da preporuke da se izmene ovi zakoni i BPPN/BPFT Zakon još uvek nisu uzete u obzir od strane kosovskih vlasti.

29. Ovo može biti, do nekog ograničenog stepena, razumljivo (iako neprihvatljivo) imajući u vidu nedavno usvajanje nekih od ovih delova zakonodavstva. Međutim, neki od identifikovanih nedostataka će definitivno zahtevati modifikaciju ovih zakona kako bi bili usklađeni sa FATF standardima. Isto tako, tim za ocenjivanje nema nijednu konkretnu informaciju o efikasnoj primeni relevantnih odredbi npr. statističke ili druge značajne informacije u vezi sa konkretnim PN slučajevima koji se istražuju ili gone na Kosovu do sada. Nažalost, vlasti koje su odgovorne za primenu PN/FT kriminalizaciju, odnosno, sprovođenje zakona, tužilaštvo pa čak i sudstvo, nisu dostavile nikakve dalje informacije tako da tim za ocenjivanje nije u poziciji da oceni napredak koji je postignut u vezi sa tim.

30. U oblasti UPP u vezi sa PN/FT slučajevima, glavni napredak je bio usvajanje Zakona br. 04/L-213 (Službeni glasnik br. 33 iz 2. septembra 2013) o Međunarodnoj pravnoj saradnji u krivičnim pitanjima koji je zamenio stari Zakon br. 04/L-031 sa istim nazivom iz 2011. godine.

31. Kada je u pitanju UPP, određeni deo novog Zakona (Poglavlje VI uopšte, i posebno Pod-poglavlje II o UPS zahtevima upućenim Kosovu od strane drugih država) se ne razlikuje značajno od odgovarajućih delova prethodnog zakonodavstva. U ovom pod-poglavlju, nove odredbe popunjavaju spisak osnova za odbijanje (član 85.1.3 ako je zahtev u suprotnosti sa kosovskim pravnim sistemom) i daje mogućnost da se odloži ili da se delimično izvrši zamolnica kao alternativa odbijanju (član 87). U pod-poglavlju IV (Drugi oblici saradnje) član 98 dozvoljava formiranje zajedničkih istražnih timova uzajamnim sporazumom sa drugim državama na osnovu 2. Dodatnog protokola Evropskoj konvenciji o međunarodnoj saradnji u krivičnim pitanjima (CETS br.: 182).

32. U drugu ruku, novi Zakon se uopšte ne bavi pitanjima pokrenutim od strane tima za ocenjivanje u vezi sa Preporukom 36, odnosno, odredbom za standard usluge o vremenu za obrt (koji bi normalno trebalo, kao što je razgovarano tokom posete na terenu, biti predmet sekundarnog zakonodavstva) i reviziju postupaka kako bi se rešio problem dugotrajnih zaostalih predmeta u ovoj oblasti (što je u osnovi pitanje efikasnosti).

33. FOJ je izvestio da je nakon prijema preporuka iz Ciklusa 1 IO odmah počela sa sprovođenjem i ispunjavanjem ovih preporuka. U skladu sa odgovarajućim stavovima i gorenavedenim preporukama FOJ se bavio brigama za dopunu BPPN/BPFT režima, i predložio punu primenu Zakona o sprečavanju PN i FT u skladu sa FATF Preporukama preko:

- Sistematizacije njegove strukture i sadržaja;
- Izmena odredbi;
- Ispravljanja tehničkih grešaka;
- Odobravanja sekundarnog zakonodavstva.

34. Ovi predlozi su obuhvaćeni u Nacionalnoj strategiji za sprečavanje i borbu protiv neformalne ekonomije, PN, FT i finansijskog kriminala za period 2014-2018. Takođe su deo i Akcionog plana pod Ciljem 2.6, Aktivnost 2.6.1 koja se bavi donošenjem nacionalnog zakonodavstva u skladu sa međunarodnim standardima i obezbeđivanjem njegove efikasne primene. Akcioni plan je pridodat Nacionalnoj proceni rizika iz novembra 2013. godine.

Mere sprovođenja zakona

35. Kada je u pitanju sprovođenje zakona, nije bilo nekih velikih izmena zakonodavstva od usvajanja IO.

36. Zakon br. 04/L-140 o proširenim ovlašćenjima za konfiskaciju imovine stečene vršenjem krivičnog dela koji je donet 26. februara 2013. godine (Službeni Glasnik br. 5 iz 08. marta 2013) predviđa produžena ovlašćenja za konfiskovanje imovine stečene od strane lica koja su izvršila krivično delo u slučajevima kada postupak predviđen u ZKP-u nije dovoljan. Međutim, ovaj Zakon se ne bavi nedostacima identifikovanim u IO u vezi sa konfiskacijom i privremenim merama.

37. Većina nedostataka identifikovanih u vezi sa ovim zahtevaju modifikaciju KZ ili ZKP. Međutim, tim za ocenjivanje nije dobio nijednu informaciju o budućim izmenama ovih tekstova.

38. U februaru 2013. godine, FOJ je potpisao SoR o razmeni informacija sa Kosovskom policijom (KP) sa ciljem jačanja saradnje između nadležnih organa. Ovaj SoR obuhvata ustupanja KP osoblja FOJ kao oficira za vezu kako bi se pospešilo prikupljanje obaveštajnih podataka, istraga i gonjenje lica koja se sumnjiče za PN i FT. On je proširen u septembru 2013. godine kako bi se poboljšala saradnja između ove dve institucije i povezale njihove baze podataka.

39. MR između TSK, SSK, MP, MF, MUP, CBK, OAK i KAPK je potpisan dana 22. novembra 2013. godine o osnivanju i funkcionisanju NKPPK. Ovaj entitet će promovisati, koordinisati, nadgledati, ocenjivati i prijavljivati radnje svih javnih i privatnih institucija koje se bave sprečavanjem, otkrivanjem, istragom, gonjenjem i suđenjem za zločine kojima je stečena materijalna korist šticećenjem kosovskog finansijskog sistema od rizika od PN, FT i utaje poreza.

40. Nakon potpisivanja ovog MR, osnovana je kancelarija NKPPK u januaru 2014. godine a tužilac je imenovan za nacionalnog koordinatora.

41. FOJ je takođe izdao Administrativno uputstvo br. 001/2013 o Obuci za sprečavanje i borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma kako bi poboljšao kvalitet PSP-a. Ovo omogućava direktoru FOJ da zahteva da entiteti koji podnose izveštaj pohađaju obuku u vezi sa, između ostalog, njihovom obavezom prijavljivanja i metodama PN i FT (vidi dalje komentare u tekstu ispod pod Preventivne mere: finansijske institucije).

42. U vezi sa nedostatkom statistike o rezultatima FOJ proširenja na sprovođenje zakona, dana 31. oktobra 2013. godine FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 001/2013 o sastavljanju statistike, izveštaja i preporuka o pranju novca i finansiranju terorizma. Ovaj dokument posebno predviđa da FOJ sastavlja statistiku i izveštaje u vezi sa, između ostalog, slučajevima koji su analizirani i poslati institucijama sprovođenja zakona, brojem zahteva za informacijama primljenih od strane institucija

spvođenja zakona, brojem lica pod istragom i osuđenih lica u vezi sa sprečavanjem PN i FT. Pored toga, tim za ocenjivanje je obavešten da će Nacionalna kancelarija za koordinaciju u okviru TSK koordinisati statistike i prikupljanje informacija. TSK će upravljati sjedinjenom bazom podataka o statistikama koja će obuhvatiti KP, TSK i SSK/sudstvo. Međutim, zbog nedodstatka statistike, koja nije dostavljena, tim za ocenjivanje nije u poziciji da oceni napredak koji je postignut u vezi sa ovim – vidi dalje komentare u tekstu ispod pod Preventivne mere: finansijske institucije.

43. Kako bi povećao svest o svojim aktivnostima, FOJ je objavila Godišnji izveštaj za 2012. godinu koji, između ostalog, pruža informacije o vrstama PN.

44. Tokom radionice 30. oktobra 2013. godine, koju je organizovao PECK projekat, FOJ je izvestila o tome da je podneo zvaničan zahtev za članstvo u Egmont grupu. Sekretarijat Egmont grupe je poslao upitnik odgovarajućim organima vlasti i očekuje se poseta Prištini u svrhu ocenjivanja do kraja marta 2014. godine, kako bi se utvrdilo da li FOJ ispunjava kriterijume i zahteve Egmont grupe i da li je spremna da postane član.

45. U vezi sa primenom sankcija, tokom pomenute radionice FOJ je izvestila da je to bilo u procesu objavljivanja Administrativnog uputstva o postupcima za primenu administrativnih kazni protiv subjekata prijavljivanja koji ne poštuju zakon. Ovo je sada izdato – vidi dalje komentare u tekstu ispod pod Preventivne mere: finansijske institucije.

46. FOJ je dalje izvestila da je učestvovala u raznim radnim grupama, kao što su TSK radne grupe o među-institucionalnoj saradnji protiv organizovanog kriminala i korupcije i o usklađivanju statističkih izveštaja, i Sekretarijat stalne grupe za sprečavanje neformalne ekonomije 2014-2018. To je doprinelo osnivanju i radu NKPPK i donošenju Vladinog programa za sprečavanje neformalne ekonomije 2014-2018.

47. Izdavanjem Administrativnog uputstva MF br. 04/2013 o Nacionalnoj proceni rizika od PN i FT, u skladu sa članom 27 izmenjenog Zakona o BPPN/BPFT, MF je uspostavilo opšti postupak za NPR uključujući identifikaciju, analizu i ocenjivanje rizika. Ono predviđa postupke koje treba slediti i kriterijume koje FOJ treba pratiti kako bi preduzeo i zajedno sa drugim nadležnim organima koordinisao nacionalnu procenu rizika na svakih pet godina. Prva procena nacionalnog rizika je završena decembra 2013.

48. Kosovske vlasti su razjasnile da međunarodna saradnja može biti odbijena na osnovama da je u vezi sa političkim krivičnim delom preko člana 85 Zakona br. 04/L-213 iz 31. jula 2013. godine o međunarodnoj pravnoj saradnji u krivičnim pitanjima.

49. U odgovoru na komentare u IO o potrebi da se ojačaju resursi, KP je izvestila da se dodatnih 20 policajaca pridružilo Departmanu za privredni kriminal od 1. jula 2013. godine.

50. Kosovske vlasti su takođe izvestile da su juna 2013. godine, popunjena sva upražnjena radna mesta u Direktoratu za sprovođenje zakona carine. Međutim, oko 25 upražnjenih radnih mesta u drugim sektorima i dalje postoje. Tim za ocenjivanje, prepoznajući napredak koji je postignut u vezi sa ovim, ohrabruje kosovske vlasti da nastave sa procenom potreba za resursima carine kako bi obezbedile efikasnu primenu režima nadgledanja granica.

Preventivne mere: finansijske institucije

51. Glavni napredak u vezi sa preventivnim merama za finansijske institucije od usvajanja IO je izmena BPPN/BPFT Zakona preko Zakona br. 04/L-178 o Izmeni i dopuni Zakona br. 03/L-196 kao što je već pomenuto iznad.

52. Neke od glavnih izmena BPPN/BPFT Zakona koje utiču na preventivnu stranu i koje se uglavnom odnose na finansijske institucije obuhvataju:

- Pregled definicija, uključujući pregled PEL koji je i dalje nepotpun za međunarodnu definiciju;
- Dodavanje novih subjekata prijavljivanja uključujući NVO koje, iako rešava neka pitanja pokrenuta u IO u vezi sa PP VIII, traži dalje izmene kako bi se obezbedila efikasna primena nadzorne uloge FOJ za NVO i primena kazni po BPPN/BPFT Zakonu;
- Reviziju obaveza banaka i finansijskih institucija kada obavljaju elektronske transfere poboljšavajući usklađenost sa međunarodnim standardima;
- Jasnije zakonske odredbe o identifikaciji PEL koja su domaća ili strana i primena poboljšanih mera PPK u skladu sa tim;
- Jasnije obaveze prijavljivanja za dilere dragocenim metalima i kamenjem i građevinske firme;
- Primena zabrane obaveštavanja ("tipping off") drugih entiteta koji su predmet BPPN/BPFT Zakona, kao što su NVO i političke stranke;
- Potpuni pregled dodatnih obaveza za kazina i druge kockarske kuće;
- Nadležnosti usklađenosti FOJ za sve subjekte koji prijavljuju, uključujući celokupni finansijski sektor, ali isključujući "građevinska preduzeća" kao subjekat prijavljivanja. Ove izmene člana 30 međutim ne rešavaju većinu pitanja pokrenutih u IO za član 30;
- Pregled člana 31 i dodavanje novog člana 31A i 31B o administrativnim i drugim kaznama koje se primenjuju na lica subjekte. Ove izmene međutim ne rešavaju većinu glavnih pitanja pokrenutih u IO za FATF Preporuku 17, i posebno uvođenje odgovornog organa za izvršenje kazni i uvođenje niza uređenih nematerijalnih administrativnih kazni;
- Uvođenje novog člana 36A kojim se ovlašćuje FOJ da sklapa pismene sporazume sa CBK kako bi potonji mogao da vrši nadzor nad celokupnim finansijskim sektorom i sa drugim organima za nadzor drugih subjekata prijavljivanja. Međutim, novi član ne rešava pitanja pokrenuta u IO kao što su ovlašćenja za CBK ili drugi nadležni organ da donese obavezna pravila i uredbe za potrebe BPPN/BPFT Zakona i nadzorna ovlašćenja ovih delegiranih organa;
- Novi član 36C primenjuje sankcije protiv svakoga koji koristi silu ili ozbiljne pretnje, ili bilo koja druga sredstva prinude, ili obećava poklon ili neki drugi oblik koristi kako bi ubedio drugo lice da se uzdrži od sastavljanja izveštaja po članu 13 ovog Zakona, ili da da lažni iskaz. Ovaj član se smatra pozitivnim korakom u obezbeđivanju da obaveza prijavljivanja uvek bude ispunjena;
- Izmenjeni Zakon o BPPN/BPFT predviđa klauzulu ovlašćenja za MF da izdaje Administrativna uputstva za Nacionalnu procenu rizika od PN i FT, radi sprovođenja buduće EU Direktive za sprečavanje PN i FT i drugih odredbi za primenu BPPN/BPFT Zakona.

53. Pored preporuka koje traže dalje izmene BPPN/BPFT Zakona a koje nisu obuhvaćene izmenama iz februara 2013. godine, IO je dao razne druge preporuke za izmenu drugih zakona u vezi sa preventivom, odnosno Zakon br. 03/L-209 o CBK (Službeni glasnik br. 77, iz 16. avgusta 2010.) i Zakon br. 04/L-0093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama (Službeni glasnik br. 11, iz 11. maja 2012.). Tim za ocenjivanje nije upoznat sa nijednom izmenom ovih zakona od usvajanja IO. Zbog toga ne izgleda da su preporuke koje traže izmene ovih zakona i BPPN/BPFT Zakona razmatrane od strane kosovskih vlasti. Međutim, FOJ je izvestila tim za ocenjivanje da su preporučene izmene obuhvaćene kao specijalna aktivnost u Akcionom planu Nacionalne strategije o sprečavanju i borbi protiv neformalne ekonomije, PN, FT i finansijskog kriminala 2014-2018.

54. Sa pozitivne strane, tim za ocenjivanje napominje da su preduzete ili planirane različite mere od strane FOJ, CBK i MF kojima se u prvi plan stavljaju neke od glavnih preporuka IO.

55. Tokom radionice koja je održana u Prištini dana 30. oktobra 2013. godine, FOJ je izvestila da je u postupku sastavljanja sekundarnog zakonodavstva o PEL, smernicama i načinima prijavljivanja za građevinske firme, i administrativnih uputstava o obuci i održavanju statistike za subjekte izveštavanja. Kao što je istaknuto u tekstu ispod neka od administrativnih uputstava još nisu izdata i nisu stupila na snagu.

Neka druga uputstva o prijavljivanju postupaka i pokazatelja su takođe u procesu pripreme, uključujući Standardni operativni postupak za usklađenost.

56. FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 001/2013 koje se bavi sastavljanjem statistike, izveštaja i preporuka o PN i FT. Cilj ovog Administrativnog uputstva je da prvenstveno definiše obaveze jedinice pod BPPN/BPFT Zakonom da sastavlja statistike i podatke i na osnovu toga daje preporuke nadležnim organima i ministarstvima i/ili drugim relevantnim licima ili telima u vezi sa merama koje mogu biti preduzete i zakonodavstvom koje može biti usvojeno u borbi protiv PN i FT aktivnosti. U ovom kontekstu, ovo Uputstvo definiše vrstu statistika koje FOJ namerava da održava. Ono takođe definiše izvor informacija za sastavljanje statističkih podataka koji će biti održavani od strane FOJ.

57. Januara 2014. godine, FOJ je donela Administrativno uputstvo br. 02/2014 o izuzeću od prijavljivanja određenih kategorija transakcija u smislu stava (3) člana 22 BPPN/BPFT Zakona. Ovo uputstvo isključuje četiri kategorije transakcija u vezi sa plaćanjem opštinskih obaveza; plaćanjem poreza; plaćanjem obaveznih polisa osiguranja; i plaćanjem u svrhu školovanja.

58. Takođe, januara 2014. godine, u konsultaciji sa MF i u skladu sa relevantnim odredbama BPPN/BPFT Zakona, FOJ je izdala Administrativno uputstvo 03/2014 sa ciljem da uspostavi detalje postupaka za primenu administrativnih kazni protiv subjekata izveštavanja zbog nepridržavanja odredbi BPPN/BPFT Zakona. Pored osnivanja FOJ kao autoriteta koji ima ovlašćenja da primenjuje kazne, ovo Uputstvo uspostavlja postupak za primenu kazni kao i mehanizam za žalbe. Primena kazni je u nadležnosti FOJ Jedinice usklađivanja dok žalbeni postupak u prvoj instanci omogućava podnošenje žalbe FOJ i saslušanje od strane posebne komisije koja će biti osnovana *ad hoc* od službenika FOJ u ovu svrhu i koja, iz razloga transparentnosti, isključuje službenike Jedinice usklađivanja FOJ. Ova žalba može biti podneta i sudovima. Od FOJ se traži da održava statističku bazu podataka o ovakvim primenjenim kaznama. Uprkos odredbama ovog Uputstva da se Jedinica usklađivanja ne meša u žalbeni postupak, tim za ocenjivanje vidi jake, u najmanju ruku navodne, sukobe interesa i nedostatak transparentnosti u žalbenom mehanizmu u vezi sa samom FOJ, ne pridržavajući se da žalbeni postupak stigne do sudova.

59. Štaviše, januara 2014. godine, u konsultaciji sa MF i u skladu sa relevantnim odredbama BPPN/BPFT Zakona, FOJ je izdala Administrativno uputstvo 04/2014 koje se bavi PEL. Ovo Uputstvo definiše PEL u skladu sa Zakonom istovremeno pružajući definicije “istaknute javne funkcije”, “najbliži članovi porodice” i “bliski sradnici”. Ovo uputstvo dalje definiše obaveze subjekata izveštavanja gde oni identifikuju da klijent ima PEL status.

60. FOJ je takođe izdala Administrativnu direktivu br. 001/2013 o obuci za sprečavanje i borbu protiv PN i FT. Glavni cilj ove direktive je da prvenstveno definiše zakonsku odgovornost i ovlašćenja FOJ u pružanju obuke i u obezbeđivanju učešća subjekata izveštavanja. Prvi deo ove direktive se bavi obukom subjekata izveštavanja koji treba biti pružena od strane FOJ i zahteva da subjekti izveštavanja pozitivno odgovore kada budu pozvani da pohađaju ovu obuku. Ova Direktiva takođe daje ovlašćenja FOJ da, u tesnoj saradnji i koordinaciji sa drugim institucijama, drži časove obuke za institucije koje se bave istragom, gonjenjem i suđenjem u različitim krivičnim predmetima pranja novca i finansiranja terorizma kao i drugim krivičnim delima koja su u vezi sa PN i FT. Konačno, ova Administrativna direktiva se odnosi na unutrašnje postupke i programe obuke zaposlenih koji trebaju biti organizovani od strane subjekata izveštavanja, tražeći od banaka i finansijskih institucija da organizuju takve programe u skladu sa obavezama koje su im nametnute preko člana 23 BPPN/BPFT Zakona.

61. Tokom radionice koja je održana u oktobru u Prištini, CBK je izvestila da kada su preporuke IO koje ne zahtevaju zakonodavne izmene sprovedene i da je pripremljen akcioni plan i će biti u skladu sa ostalim preporukama koje se tiču CBK.

62. U ovom kontekstu, i u svetlu nadzornih ovlašćenja za celokupni finansijski sektor koja su dodeljena CBK preko MR, koji je potpisan sa FOJ u smislu člana 36A BPPN/BPFT Zakona sa izmenama, CBK namerava da izda Administrativnu direktivu koja će se takođe baviti obukom u oblasti sprečavanja PN i FT konkretno za finansijski sektor. Administrativna direktiva predložena od strane CBK ne predviđa program obuke za banke i finansijske institucije pošto odgovornost za izradu programa obuke za sprečavanje PN i FT ostaje na bankama i finansijskim institucijama i može se razlikovati od jedne institucije do druge u zavisnosti od broja pojedinačnih okolnosti. Predložena Administrativna direktiva međutim ne pruža principe na osnovu kojih banke i finansijske institucije mogu izraditi svoje programe obuke. Ova Direktiva će se primenjivati na celokupni finansijski sektor uključujući i kompanije i branše sličnih stranih institucija koje su dobile licence od CBK da rade na Kosovu u smislu Zakona o bankama.

63. U istom kontekstu, CBK namerava da izda još jednu Administrativnu direktivu koja će se takođe primenjivati na celokupni finansijski sektor. Predložena Administrativna direktiva uvodi set statistika koje su sveobuhvatne i od značaja za banke i finansijske institucije, kao i za samu CBK, kako bi CBK i drugi organi mogli da razumeju i izmere efikasnost sistema za sprečavanje PN i FT koji se odnosi na finansijski sektor. Statistika koja je detaljno predstavljena u ovoj Direktivi nije konačna tako da banke i finansijske institucije mogu prikupiti i zadržavati dodatne informacije koje smatraju neophodnim kako bi ispunile svoju obavezu u tom pogledu. Ova Direktiva, međutim, ne pruža principe za minimalne setove statistike koji trebaju biti održavani i dostavljeni CBK u tom pogledu. U tom smislu ova Direktiva je dopunjena šablonom za prikupljanje i održavanje sveobuhvatne i značajne statistike koju će banke i finansijske institucije trebati da završe i dostave CBK periodično, onako kako CBK odredi. CBK će konsolidovati ove informacije i deliti rezultate sa FOJ.

64. CBK je dalje izvestila da je u postupku zamene njenog Pravila X i Savetodavnog pisma 2007/1 novom Uredbom. Ova Uredba će se primenjivati na sve banke i finansijske institucije. Njome će biti rešena većina pitanja pokrenuta u IO gde date preporuke ne zahtevaju izmene zakonodavstva. Cilj ove Uredbe je da pruži pravac i uputstva bankama i finansijskim institucijama u primeni mera kako bi ispunile njihove obaveze po BPPN/BPFT Zakonu. Predložena Uredba se bavi pristupom zasnovanom na riziku i u tom smislu obuhvata različite dodatke sa matricama o riziku koje obuhvataju procene rizika zasnovane na vezi sa poslovanjem i vezi sa klijentom; utvrđivanjem apetita rizika institucija; i identifikovanjem PEL, zajedno sa šablonom za Pravilo o prihvatanju klijenta i poslovnim profilom klijenta i profilom rizika.

Preventivne mere - NVO

65. U vezi sa FATF PP VIII u vezi NVO, IO daje brojne predloge za izmene Zakona o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama (Zakon br. 04/L-057 iz 29.08.2011.) - u daljem tekstu Zakon o NVO. U tom smislu, na radionici koja je održana u Prištini 30. oktobra 2013. godine, ORVNVO je izvestilo da su neke izmene Zakona o NVO donete ali da sui dalje u početnoj fazi ORVNVO je izvestilo da je namera da predložene izmene budu obuhvaćene Zakonodavnim planom MP za 2014.

Pravna lica – korisnici imovinskog prava i kontrola podataka

66. Isto tako, prilikom ocenjivanja režima registracije biznisa na Kosovu u svrhe FATF Preporuke 33 o pristupu pravom vlasništvu i pristupu kontroli podataka o pravnim licima, u IO su date različite preporuke kako za zakonske tako i za proceduralne izmene kako bi registracija biznisa bila efikasnija i usklađenija sa međunarodnim standardima. U tom smislu Šef AKRPO je obavestio tim za ocenjivanje da je ova agencija osnovala radnu grupu za izmenu i dopunu Zakona o poslovnim organizacijama, i da će sve preporuke IO biti razmotrene. AKRPO je dalje izvestila da u ovoj fazi ova agencija ne može pružiti više informacija.

67. Kao rezultat toga, tim za ocenjivanje nije u poziciji da oceni napredak koji je postignut u tom pogledu a koji se odnosi na pravo vlasništvo i kontrolu podataka pravnih lica.

2.2. Suštinske preporuke⁸

Preporuka 1 (Krivično delo pranja novca)		
Ocena: Delimično usklađeno (DU)		
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>1. Da se promeni pravna terminologija za označavanje koncepta na zaradu stečenu krivičnim delom da bi se izbegle zabuna i suvišnost u ovoj oblasti.</i> Vidi takođe §§ 240-242, 244 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke	Izveštaja	Kosovske vlasti su rešile ovo pitanje nedavnim izmenama BPPN/BPFT Zakona tako što su dodale novi stav 1.40 članu 2 koji pruža definiciju “kriminalne aktivnosti” odnosno pravni termin koji je primenjen u krivičnom delu PN (član 32.2) koji je prethodno izazvao zabunu. Formulacija i potencijalni uticaj člana 2 stava 1.40 koji je tada bio u fazi nacrt, su već detaljno diskutovani u IO koja ostaje važeća pošto novi stav nije izmenjen nakon usvajanja. Kao što se moglo predvideti, uvođenje stava 1.40 praktično eliminiše kontraverze koje su nastale pozivanjem na “kriminalnu aktivnost” u krivičnom delu PN. Sa druge strane, pravni okvir i dalje pati od suvišnosti za koje nije ponuđeno rešenje u izmenjenom zakonu – EC 1.1.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>2. Ukloniti dvostruke definicije “pranja novca” u Zakonu o BPPN/BPFT brisanjem stava 1.23 u članu 2 tako da ostane samo odredba iz člana 32 stava 2 gde je pranje novca definisano za svaku od gore navedenih svrha.</i> Vidi takođe § 242 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke	Izveštaja	Nedavne izmene BPPN/BPFT Zakona nisu rešile dupliranje definicija što je kritikovano u IO tako da su i član 2.1.23 (definicija PN) i član 32.2 (definicija krivičnog dela PN) ostali netaknuti. Kao rezultat toga, ovo pitanje je i dalje važeće kao što je identifikovano u IO – EC 1.1.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>3. Ponovno definisanje potrebnog nivoa dokaza za prethodno krivično delo (član 32, stav 4.1) i/ili obezbediti adekvatne smernice za lica zadužena za primenu u tom pogledu.</i> Vidi takođe §§ 245-246 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke	Izveštaja	Najnovije izmene BPPN/BPFT Zakona nisu rešile dovoljan stepen dokaza niti su uticale na stav 4.1 člana 32 iz nekih drugih razloga – EC 1.2.1. Dalje, ispitivači nisu upoznati sa bilo kojom vrstom uputstva za korisnike u tom pogledu. Kao rezultat toga, ovo pitanje ostaje identifikovano u IO.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>4. Ponovo formulisati odredbu kojom se definiše pokrivenost samostalnog pranja novca (član 32, stav 4.2) tako da se otkloni trenutna neadekvatnost.</i> Vidi takođe § 249 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke	Izveštaja	Najnovije izmene BPPN/BPFT Zakona nisu rešile pokrivenost sopstvenog pranja novca niti su uticale na stav 4.2 člana 32 iz nekih drugih razloga – EC 1.6. Kao rezultat toga, ovo pitanje ostaje identifikovano u IO.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>5. Uskladiti određene odredbe Zakona BPPN/BPFT i KZ u smislu koncepta I terminologije u pogledu krivičnih dela pomaganja.</i>

⁸ Pozivanje na FATF Preporuke u ovom izveštaju se odnosi na Četrdeset preporuka FATF 2003 i Devet Posebnih preporuka o finansiranju terorizma (2001).

Preporuka 1 (Krivično delo pranja novca)	
	Vidi takođe §§ 253-254 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Najnovije izmene BPPN/BPFT Zakona nisu uticale na stav 2.7 člana 32 koji se bavi pomoćnim krivičnim delima PN – EC 1.7. Isto tako, ispitivači nisu upoznati sa bilo kojim nacrtom izmena KK koji je u postupku i koji se bavi ovim pitanjem koje zbog toga ostaje identifikovano u IO.
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>6. Uvesti u krivične zakone krivično delo manipulacije tržištem i uključiti ga PN među prethodnim krivičnim delima.</i> Vidi takođe § 247-248 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kriminalizacija manipulacije na tržištu spada izvan dosega najnovije izmene BPPN/BPFT Zakona. Zbog toga njegove poslednje izmene nisu imale nikakav uticaj na ovu oblast - EC 1.3 & EC 1.4. Tim za ocenjivanje nije upoznat sa bilo kojim nacrtom izmena KK niti bilo kojim drugim nacrtom zakona koji je u postupku i koji se bavi ovim pitanjem koje zbog toga ostaje identifikovano u IO.
(Druge) promene od poslednjeg ocenjivanja	

Preporuka 5 (Provera klijenata) U vezi finansijskih institucija	
Ocena: Delimično usklađeno (DU)	
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>1. Pregled Pravila X, uključujući Savetodavno Pismo 2007/01 CBK u kontekstu novog zakonodavstva i ukidanja UNMIK Uredbi.</i> Vidi takođe §§ 571, 776 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	CBK je izvršila velike ispravke prilikom donošenja ponovnog nacrta Pravila X, svrstavajući Savetodavno pismo 2007/1 kao novu Uredbu za koju je CBK tražila mišljenje Saveta Evrope. U izmenjenom nacrtu nisu uzete u obzir samo pravne izmene BPPN/BPFT Zakona već i preporuke i predlozi dati u IO gde ove preporuke ne zahtevaju izmenu zakonodavstva jer bi u suprotnom predložena Uredba išla izvan uslova i obaveza po zakonu. Neki od glavnih predloga za Uredbu 16 mogu biti sumirani na sledeći način: - Zakonska osnova za donošenje Uredbe; - Naziv; - Integracija Savetodavnog pisma 2007/1; - Kazne; - Nadzorna ovlašćenja; - Unutrašnje odgovornosti; - Imenovanje Šefa BPPN/BPFT jedinice; - Merenje efikasnosti; - Procene rizika; - Pristup zasnovan na riziku; - Potrebna pažnja prema klijentu; - Pravo vlasništvo; - Prijavljivanje sumnjivih novčanih transakcija; i - Instrukcije koje je izdala FOJ. Štaviše, predložena Uredba se temeljno bavi pristupom zasnovanom na riziku. U tom smislu obuhvata različite dodatke sa matricama o riziku koje obuhvataju procene rizika zasnovane na vezi sa poslovanjem i vezi sa

Preporuka 5 (Provera klijenata) <i>U vezi finansijskih institucija</i>	
	klijentom; utvrđivanjem apetita rizika institucija; i identifikovanjem PEL, zajedno sa šablonom za Pravilo o prihvatanju klijenta i poslovnim profilom klijenta i profilom rizika Iako izgleda da je CBK izvršila detaljnu proveru Pravila X koja se odnosi na glavna pitanja pokrenuta u IO, ovo je i dalje u obliku nacрта i nije pregledano od strane tima za ocenjivanje. Kao rezultat toga tim za ocenjivanje ne može dati komentare u ovoj fazi.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>2. Usklađivanje definicije “finansijske institucije” u odgovarajućim zakonima i propisima.</i> Vidi takođe § 777 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	CBK namerava da identifikuje glavna odstupanja i preispita razne definicije u skladu sa tim. Kao rezultat toga, do sada još uvek nije izvršena nijedna izmena odgovarajućih delova zakonodavstva (Zakona o bankama, Zakona o CBK i BPPN/BPFT Zakona).
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>3. Zakonska obaveza primene punih PPK mera kao što je definisano u BPPN/BPFT Zakonu suprotno primeni identifikacionog i verifikacionog procesa koji čini samo jedan deo PPK koncepta.</i> Vidi takođe §§ 570, 580, 591, 592, 598, 603, 729, 737, 746, 752, 764, 770 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kao što je već identifikovano u IO, član 17 BPPN/BPFT Zakona je u to vreme definisao PPK u smislu FATF međunarodnih standarda ali zatim član 18 samo primenjuje identifikacione i verifikacione postupke. Izmenama BPPN/BPFT Zakona član 17 je zamenjen, iako je očuvao neke od glavnih elemenata PPK, čime čini obaveznim da subjekti izveštavanja koriste ove uslove. Član 17 sa izmenama zahteva da svi subjekti izveštavanja primenjuju pristup zasnovan na riziku prilikom prihvatanja klijenata uz primenu poboljšanih mera za veći rizik; identifikaciju nosioca imovinskog prava i njegova verifikacija uz razumevanje strukture vlasništva i kontrole klijenta; i dobijanje informacija o prirodi i namenjenoj svrsi odnosa zajedno sa nadgledanjem koje je u toku. I pored izmene člana 17(1) BPPN/BPFT Zakona, koja predstavlja pozitivan korak napred, član 17(2) i dalje govori o uslovima identifikacije i verifikacije umesto o primeni punih mera PPK kao što je sada definisano u članu 17(1) – FATF Preporuka 5.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>4. Da se član 18.1 Zakona o BPPN/BPFT izmeni i dopuni tako da se zabrani otvaranje i vođenje računa na fiktivnim imenima, dodavanjem reči „i računi na fiktivnim imenima“ na kraju stava.</i> Vidi takođe § 580 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Po rečima kosovskih vlasti, član 18 osnovnog zakona, stav (1) je ponovo formulisani i glasi - EC 51: Bankama, finansijskim i kreditnim institucijama zabranjeno je držanje anonimnih računa ili anonimnih bankarskih kartica. Banke i finansijske institucije treba da sprovedu mere propisane ovim zakonom klijenata ili njihovih računa, koji su anonimni, i takvi računi se ne mogu koristiti za proces transakcija, dok vlasnici i korisnici postojećih anonimnih računa ili anonimnih bankarskih kartica su predmet ovakvih mera u najkraćem mogućem roku. Prema verziji na engleskom jeziku izmenjenog BPPN/BPFT Zakona koja je

Preporuka 5 (Provera klijenata) U vezi finansijskih institucija	
	bila dostupna timu za ocenjivanje, novi tekst člana 18(1) se odnosi na “anonimne” račune slično kao u prethodnom članu 18(1). Tim za ocenjivanje razume da su izmene člana 18(1) bile više namenjene da prošire primenu mera PPK na “anonimne” račune. Postoji razlika između “anonimnih računa” i “računa na fiktivna imena”. Kao što je definisano u IO računi na fiktivna imena mogu biti slični numerisanim računima ali da nose fiktivna imena u suprotnosti sa prethodno određenim brojem. Međutim numerisani računi se lako identifikuju i dozvoljeni su i prema EU i prema FATF standardima pod uslovom da su primenjene pune mere PPK u skladu sa tim. Numerisani računi se uglavnom koriste u privatnom bankarstvu i trebaju biti predmet poboljšanog nadzora kako od organa institucije tako i od nadzornih organa. Računi na fiktivna imena su dozvoljeni po EU Trećoj BPPN direktivi sa sličnim uslovima kao za numerisane račune ali su ovakvi računi zabranjeni FATF Standardima. Zbog toga, u svetlu navedenog u tekstu iznad, tim za ocenjivanje je mišljenja da ovo pitanje nije rešeno i ponovo poziva kosovske vlasti da još jednom razmotre ovaj predlog.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>5. Da se razmotri stav (2.2.2 – prag za elektronske transfer), kao i stav (2.2.3 – sumnje u istinitost prethodno pribavljenih identifikacionih podataka) člana 17 BPPN/BPFT Zakona kako bi se uklonila subjektivnost istih u pogledu tumačenja i obezbedilo da se mere iz istih primenjuju u odgovarajućim okolnostima.</i> Vidi takođe § 592 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Iako su delovi člana 17 BPPN/BPFT Zakona nedavno izmenjeni, nema izmena stava (2.2.2) i stava (2.2.3) tako da dvosmislenost i subjektivnost u tumačenju ovih stavova kao što je identifikovano u IO i dalje postoje – EC 5.2. Tim za ocenjivanje čvrsto apeluje na kosovske vlasti da ponovo razmotre ovu preporuku kako bi uklonile svaku pravnu dvosmislenost i subjektivnost u tumačenju i time bolje uskladile BPPN/BPFT Zakon sa međunarodnim standardima.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>6. Pregled objavljivanja i primena spiskova Ujedinjenih nacija i drugih spiskova označenih lica i subjekata.</i> Vidi takođe §§ 593, 778 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu dostavile nijednu informaciju o merama preduzetim u vezi sa ovim – referenca EC 5.2.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>7. Pregled Pravila X i Savetodavnog pisma 2007/I CBK treba upućivati na dve publikacije Komiteta iz Bazela o bankarskom nadzoru, koje bi trebalo da posluže kao izvor dokumenata za utvrđivanje i proveru identiteta klijenta.</i> Vidi takođe § 598 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Predložena Uredba 16 treba biti doneta od strane CBK, kojom se poništava i zamenjuje prethodno Pravilo 10, u pružanju uputstva za identifikacione i verifikacione postupke prilikom otvaranja novih računa ili prilikom ponovne procene postojećih računa se poziva na publikacije Bazelskog komiteta za bankarski nadzor i podstiče banke i finansijske institucije da konsultuju ove publikacije pored uputstava koja su data u ovoj Uredbi – EC 5.3.

Preporuka 5 (Provera klijenata) U vezi finansijskih institucija	
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 8. <i>Opšta revizija Zakona o BPPN/BPFT u određenim oblastima u vezi sa boljim i umanjenim merama PPK, u okviru konteksta primene i smernica za pristup zasnovan na riziku, i u smislu usklađivanja odredbi, kako je ukazano u analizama u vezi sa odgovarajućim suštinskim kriterijumima.</i> Vidi takođe §§ 621, 634, 644, 654, 663, 670, 681-683, 690, 693, 697, 698, 704, 710 and 764, 715, 718-719, 729, 746, i 752 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	<u>Stav 621 (EC 5.5) – identifikacija nosioca imovinskog prava:</u> Izmene člana 17(1) BPPN/BPFT Zakona zahtevaju da su subjekti izveštavanja dužni da identifikuju nosioca imovinskog prava i/ili fizičko lice ili lica koja posredno ili neposredno kontrolišu 20% ili više od jednog pravnog lica. Kada subjekti izveštavanja smatraju da je rizik od PN ili FT visok, oni će preduzeti razumne mere da provere njegov ili njen identitet, kako bi institucija ili lice obuhvaćeno ovim zakonom bilo ubeđeno da on zna ko je nosilac imovinskog prava. U svojoj novoj Uredbi koja zamenjuje Pravilo X CBK će pružiti uputstva u vezi sa ovim. Iako FATF Standardi predviđaju da finansijske institucije preuzmu odgovorne mere kako bi verifikovale pravog vlasnika u svim okolnostima, izmenjeni član 17(1) BPPN/BPFT Zakona ograničava ovu obavezu samo na primere kada subjekat izveštavanja utvrdi da je rizik od PN ili FT visok. Iako uputstva koja CBK treba dati u vezi sa ovim predstavljaju pozitivan korak, kosovske vlasti trebaju napomenuti da se ova uputstva odnose samo na finansijski sektor tako da svi ostali sektori subjekata izveštavanja pod članom 16 BPPN/BPFT Zakona ostaju bez uputstva. <u>Stav 634 (EC 5.5.2) – imovina i struktura kontrole:</u> Nakon identifikacije nosioca imovinskog prava u slučajevima pravnih lica i pravnih uređenja, izmene člana 17(1) BPPN/BPFT Zakona predviđaju da kada su u pitanju pravna lica, trustovi i slična pravna uređenja, subjekti izveštavanja preduzmu adekvatne mere zasnovane na riziku kako bi razumeli vlasništvo u strukturu kontrole klijenta. <u>Stav 644 (EC 5.6) – cilj i namenjena priroda poslovnog odnosa:</u> Izmenjeni član 17(1) BPPN/BPFT Zakona, koji je obavezan za sve subjekte izveštavanja, predviđa da svi entiteti izveštavanja dobijaju informacije u vezi cilja i vrste poslovnih odnosa <u>Stav 654 (EC 5.7) – stalna potrebna pažnja o poslovnom odnosu:</u> Izmenjeni član 17(1) BPPN/BPFT Zakona obavezuje entitete izveštavanja da nadgledaju poslovni odnos uključujući i istragu preduzetih transakcija u toku trajanja tog odnosa kako bi obezbedili da se izvršene transakcije slažu sa informacijom kojim jedna institucija ili lice raspolaže u vezi sa klijentom. <u>Stav 663 (EC 5.7.1) – stalna istraga transakcija:</u> pogledajte odgovor na Stav 654 u tekstu iznad. <u>Stav 670 (EC 5.7.2) – stalno održavanje PPK dokumenata, podataka i informacija:</u> U vezi sa poboljšanom potrebnom pažnjom, član 21(1) izmenjenog BPPN/BPFT Zakona predviđa da subjekti izveštavanja

Preporuka 5 (Provera klijenata)
U vezi finansijskih institucija

obezbede da podaci i druge informacije koje poseduju budu ažurirane. Predložena Uredba koja zamenjuje trenutno Pravilo X, po članu 11, će zahtevati da banke i finansijske institucije stalno prikupljaju informacije u vezi sa predviđenim ciljem i namenjenom prirodom poslovnog odnosa. Dokumenta, podaci, ili informacije koje su prikupljene u postupku PPK će biti ažurirani i relevantni tako što će se sprovoditi periodična provera postojećih podataka, uključujući i podatke o transakcijama. Dakle iako se od finansijskog sektora traži da preduzme mere stalnog održavanja PPK dokumenata, podataka i informacija, u slučaju drugih sektora subjekata izveštavanja ova obaveza ostaje primenjiva samo pod poboljšanim okolnostima potrebne pažnje.

Tim za ocenjivanje apeluje da kosovske vlasti ponovo razmotre ovaj predlog i obezbede da obaveza za subjekte izveštavanja da obezbede da podaci i druge informacije koje čuvaju budu ažurirane bude jasno važeća za sve subjekte izveštavanja po BPPN/BPFT Zakonu.

Stavovi 681 do 683 (EC 5.8) – rizik: potrebna dodatna pažnja: Član 17(1) BPPN/BPFT Zakona sa izmenama predviđa da svi subjekti izveštavanja utvrde, na stalnoj osnovi, rizik od PN i FT koji predstavljaju njihovi klijenti i sva druga lica kojima pružaju finansijske usluge. Kada subjekti izveštavanja utvrde da je povećan rizik od pranja novca i finansiranja terorizma, trebaju preduzeti mere predviđene u članu 21, stav 1, pored mera predviđenih ovim članom. Štaviše, član 21 predviđa da kada subjekat izveštavanja utvrdi, u skladu sa stavom (1) člana 17, da je povećan rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma, on će primeniti razumne dodatne mere za nadgledanje profila bizisa i rizika, uključujući izvor sredstava, i obezbediti da podaci i druge informacije budu ažurirani. Nadležni regulator može izdati obavezujuća uputstva u vezi sa tim. U tom pogledu, predložena Uredba, koja će izmeniti Pravilo X i koja će se primenjivati samo na banke i finansijske institucije, obuhvata razne delove koji se bave rizikom. U tom smislu predložena Uredba obuhvata razne dodatke sa matricama o riziku koji obuhvataju procene rizika zasnovane na vezi sa poslovanjem i vezi sa klijentom; utvrđivanje apetita rizika institucija; i identifikovanje PEL, zajedno sa šablonom za Pravilo o prihvatanju klijenta i poslovnim profilom klijenta i profilom rizika.

Pozdravljajući mere koje je CBK preduzela u vezi sa primenom Sistema zasnovanog na riziku, tim za ocenjivanje naglašava potrebu da CBK kao odabrano nadležno telo za svrhe BPPN/BPFT obezbedi efikasnu primenu svoje Uredbe nakon što ona bude objavljena i stupi na snagu.

Stav 690 (EC 5.9) – Rizik: primena pojednostavljenih ili ublaženih mera: Izmenjeni BPPN/BPFT Zakon se nije oglasio o primeni pojednostavljenih ili ublaženih mera PPK u određenim okolnostima. Kao što je identifikovano u IO primena pojednostavljene potrebne pažnje nije obavezna. Ipak, jedino pozivanje na pojednostavljenu PPK se može naći u članu 31A izmenjenog zakona koji se bavi krivičnim delima i primenom novčanih kazni. U tački 1.14 ovaj Zakon navodi da novčane kazne mogu biti primenjene ako se ne dobije potrebna informacija o klijentu u okviru pojednostavljene PPK ili ne dobije na način propisan ovim zakonom.

Odredbe za primenu novčanih kazni u okolnostima koje nisu obuhvaćene kao obaveza – primena pojednostavljene potrebne pažnje – je po

Preporuka 5 (Provera klijenata) <i>U vezi finansijskih institucija</i>	
	izmenjenom BPPN/BPFT Zakonu dvosmislena i stvara pravne nejasnoće. <u>Stav 693 (EC 5.10) - Rizik: primena pojednostavljenih ili ublaženih mera na klijente iz drugih jurisdikcija:</u> Opcija za primenu pojednostavljenih ili ublaženih mera nije predviđena u izmenjenom BPPN/BPFT Zakonu i zbog toga ne postoji obaveza da se radi sa klijentima iz drugih jurisdikcija. <u>Stavovi 697 i 698 (EC 5.11) – Rizik: primena pojednostavljenih ili ublaženih mera kada postoji sumnja ili scenario povećanog rizika:</u> Opcija za primenu pojednostavljenih ili ublaženih mera nije predviđena u izmenjenom BPPN/BPFT Zakonu i zbog toga ne postoji obaveza da se rešavaju situacije kada postoji sumnja. Ipak, BPPN/BPFT Zakon je obavezan u primeni poboljšanih mera PPK kod scenarija visokog rizika. <u>Stav 704 (EC 5.12) – Rizik: Uputstva izdata od strane nadležnih organa:</u> Predložena Uredba koja zamenjuje Pravilo X koja treba biti izdata od strane CBK predviđa adekvatna i efikasna uputstva za banke i finansijske institucije o pristupu zasnovanom na riziku pružajući najbolje prakse o donošenju metodologija o riziku. U tom pogledu predložena Uredba obuhvata razne dodatke sa matricama o riziku koje obuhvataju procene rizika zasnovane na vezi sa poslovanjem i vezi sa klijentom; utvrđivanje apetita rizika institucija; i identifikovanje PEL, zajedno sa šablonom za Pravilo o prihvatanju klijenta i poslovnim profilom klijenta i profilom rizika. Predložena Uredba koja treba biti izdata od strane CBK će biti primenjena na sve banke i finansijske institucije. Kao rezultat toga svi ostali sektori koji su obuhvaćeni definicijom subjekta izveštavanja po članu 16 BPPN/BPFT Zakona ostaju neobuhvaćeni i bez uputstva za donošenje i primenu efikasnih metodologija zasnovanih na riziku kako bi procenili rizik koji predstavljaju njihovi klijenti. <u>Stav 710 (EC 5.13) – Vreme verifikacije:</u> IO izražava zabrinutost u vezi sa vremenom verifikacije identifikacije nosioca imovinskog prava pošto se, kao posledica ne primenjivanja punih mera PPK, identifikacija nosioca imovinskog prava dovodi u pitanje. Izmene člana 17 BPPN/BPFT Zakona sada zahtevaju da svi subjekti izveštavanja, između ostalih obaveza, identifikuju nosioca imovinskog prava i/ili fizičko lice ili lica koja posredno ili neposredno kontrolišu 20% ili više pravnog lica. Štaviše, kada subjekti izveštavanja smatraju da je rizik od PN ili FT visok, oni će preduzeti razumne mere da provere njegov ili njen identitet, kako bi institucija ili lice obuhvaćeno ovim zakonom bilo ubeđeno da on zna ko je nosilac imovinskog prava. Tim za ocenjivanje napominje da iako FATF Standardi predviđaju da finansijske institucije preuzmu odgovorne mere kako bi verifikovale pravog vlasnika u svim okolnostima, izmenjeni član 17(1) BPPN/BPFT Zakona ograničava ovu obavezu samo na primere kada subjekat izveštavanja utvrdi da je rizik od PN ili FT visok. <u>Stav 764 (EC 5.13 i član 7b EU Direktive) – vreme verifikacije:</u> IO preporučuje da odredbe oba člana, 17 i 18, budu usklađene u smislu praga i

Preporuka 5 (Provera klijenata)
U vezi finansijskih institucija

vremena verifikacije slučajnih transakcija. Cilj ove preporuke je dvostruk. Prvo da reši prag - član 17 odnosi na pojedinačne slučajne transakcije ili povezane slučajne transakcije *u iznosu koji je jednak ili veći od deset hiljada (10.000) evra* u identifikacione svrhe dok se član 18 odnosi na verifikacioni proces za ovakve transakcije koje su *veće od deset hiljada (10.000) evra*. Najnovije izmene BPPN/BPFT Zakona i u članu 17 i u članu 18 su se odnosile na ovo pitanje. Drugo, iako član 17 nameće obavezu identifikacije za povezane slučajne transakcije kada ukupan iznos nije poznat *odmah nakon što iznos postane poznat ili prag dostignut*, član 18 nameće verifikacionu obavezu za povezane slučajne transakcije na ime jednog lica ili entiteta ukoliko su u iznosu većem od deset hiljada (10.000) evra u jednom danu. Najnovije izmene BPPN/BPFT Zakona i u članu 17 i u članu 18 se ne bave ovim pitanjem. Zapravo, ako ništa drugo, izmene su potvrdile ovaj problem.

Ponovo pozivamo kosovske vlasti da usklade članove 17 i 18 BPPN/BPFT Zakona kako bi obezbedili da i identifikacioni i verifikacioni procesi za povezane slučajne transakcije koje dostižu utvrđeni prag budu preduzeti istovremeno kada se dostigne utvrđeni prag kako tokom jednog dana tako tokom određenog perioda – vidite takođe FATF Preporuku 5 (EC 5.13). Štaviše, ova anomalija ima uticaj na obavezu izveštavanja po članu 22 BPPN/BPFT Zakona koji predviđa izveštavanje sumnjivih slučajnih transakcija bez obzira da li su pojedinačne ili povezane kada se dostigne prag *u toku jednog dana*.

Stav 715 (EC 5.14) – Vreme verifikacije: opcija da se završi verifikacioni proces nakon uspostavljanja poslovnog odnosa: Ova opcija nije usvojena od strane kosovskih vlasti u najnovijim izmenama BPPN/BPFT Zakona tako da se član 18 ne oglašava po ovom pitanju.

Stavovi 718 i 719 (EC 5.14.1) – Vreme verifikacije: Procedure upravljanja rizikom: Pošto opcija da se završi verifikacioni proces nakon uspostavljanja poslovnog odnosa nije usvojena, ne postoji potreba da se zahteva od subjekata izveštavanja da donesu procedure za upravljanje rizikom u tom pogledu.

Stav 729 (EC 5.15) – Neuspeh da se PPK završi na zadovoljavajući način: IO Zakona napominje da u kontekstu primene punih mera PPK preko člana 17, odredbe člana 18/6 (trebaju biti preispitane u skladu sa tim i usaglašene sa uslovima FATF Standarda za neuspeh da se završe pune PPK mere pozivajući se na relevantne tačke PPK procesa umesto samo na verifikacioni proces. Tim za ocenjivanje je obavešten da nije bilo izmena člana 18(6) BPPN/BPFT Zakona u tom pogledu tako da se od subjekata izveštavanja samo zahteva da raskinu poslovni odnos, zatvore sve račune i vrate imovinu njenom izvoru i prijave FOJ-u ako subjekat izveštavanja ne može da verifikuje identitet.

Kosovske vlasti će možda želeti da ponovo razmotre ovaj predlog preko neophodnih izmena člana 18(6) BPPN/BPFT Zakona i time povećaju usklađenost preventivnih mera po kosovskim zakonima sa onim po međunarodnim standardima.

Preporuka 5 (Provera klijenata) <i>U vezi finansijskih institucija</i>	
	<u>Stav 746 (EC 5.17) – tekuća primena PPK na postojeće klijente:</u> Tim za ocenjivanje je preporučio da kao deo primene punih PPK mera po članu 17, BPPN/BPFT Zakon treba sadržati posebnu odredbu da se PPK uslovi trebaju primenjivati na stalnoj osnovi prema postojećim klijentima, na osnovu materijalnosti i rizika. Stav (1.1) člana 17 BPPN/BPFT Zakona sa najnovijim izmenama sada predviđa da svi subjekti izveštavanja odrede, na trajnoj osnovi, rizik od PN i FT predstavljen od njihovih klijenata i drugim licima kojima pružaju finansijske usluge. Široko tumačenje ove izmene u smislu obaveze da bude na <i>stalnoj osnovi</i> treba obuhvatiti ovu obavezu. Tim za ocenjivanje međutim ohrabruje FOJ i druge nadležne organe po BPPN/BPFT Zakonu da se pobrinu za pružanje uputstva subjektima izveštavanja u ovom pogledu. <u>Stav 752 (EC 5.18) – primena PPK mera na postojeće anonimne račune:</u> Prema analizi Preporuke 5 IO, savetuje se da revizija BPPN/BPFT Zakona obuhvati odredbe za primenu PPK mera na sve postojeće anonimne račune takođe. Stav (1) član 18 BPPN/BPFT Zakona sa izmenama, u zabrani držanja anonimnih računa ili anonimnih bankarskih kartica, zahteva da banke i finansijske institucije sprovedu mere propisane ovim zakonom na klijente ili njihove račune, koji su anonimni, i takvi računi se ne mogu koristiti za proces transakcija, dok vlasnici i korisnici postojećih anonimnih računa ili anonimnih bankarskih kartica ne budu predmet mera PPK. Tim za ocenjivanje pozdravlja ovu izmenu člana 18, iako su tokom Ciklusa 1 ocenjivanja vlasti izvestile da na Kosovu nema anonimnih računa pošto je otvaranje i držanje takvih računa uvek bilo zabranjeno.
(Druge) promene od poslednjeg ocenjivanja	IO je komentarisao obavezu da banke i finansijske institucije preduzmu procenu rizika njihovih slabosti i rizika u vezi sa PN i FT u pogledu usluga, proizvoda, transakcija i geografske lokacije na kojoj obavljaju poslovanje. Ova obaveza za banke i finansijske institucije da preduzmu procenu rizika o njihovim slabostima će biti uključena kao deo CBK izmenjenog Pravila X u Uredbu uz obavezu u ovom smislu i koja će takođe obuhvatati šablon matrice o riziku koji će banke i druge finansijske institucije da koriste u skladu sa njihovim modelom poslovanja i poslovnim profilom koji obuhvata proizvode, usluge, transakcije i geografske lokacije. Tim za ocenjivanje pozitivno gleda na ovu obavezu po novoj Uredbi ali naglašava da ona treba biti praćena detaljnom procenom CBK-a kako bi se obezbedila njena efikasna primena.

Preporuka 10 (Vođenje evidencije) <i>U vezi sa finansijskim institucijama</i>	
Ocena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka ocenjivanja	<i>1. Da se član 17 stav 6 tačka 2 Zakona o BPPN/BPFT izmeni što se tiče vremena zadržavanja za seriju povezanih povremenih transakcija.</i> Vidi takođe § 871 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu rešile ovo pitanje u poslednjim izmenama BPPN/BPFT Zakona. Tim za ocenjivanje apeluje da organi reše ovo pitanje u najkraćem roku kako bi industrija imala uputstva o zadržavanju podataka za slučajne

Preporuka 10 (Vođenje evidencije) <i>U vezi sa finansijskim institucijama</i>	
	transakcije - EC 10.1.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	2. <i>Da se u članu 17 doda novi stav 7, kojim bi FOJ dobila ovlašćenja da produži period čuvanja evidencije u posebnim slučajevima.</i> Vidi takođe § 872 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu rešile ovo pitanje u poslednjim izmenama BPPN/BPFT Zakona. Tim za ocenjivanje apeluje da organi reše ovo pitanje u najkraćem roku kako bi FOJ imao pravnu pozadinu za produženje perioda zadržavanja u skladu sa međunarodnim standardima – EC 10.2.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	3. <i>Dodatne smernice o načinu vođenja evidencije – elektronski, fizički ili na drugi način – koje bi dodatno bile korisne za sistem.</i> Vidi takođe § 878 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	CBK je izvestila da će predložena Uredba koja zamenjuje Pravilo X zadržati prethodno uputstvo iz ovog Pravila i ojačati ovo uputstvo uzimajući u obzir preporuke u IO – EC 10.1.1.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	4. <i>Da se član 17 stav 6 tačka 1 Zakona o BPPN/BPFT izmeni i dopuni u skladu sa članom 18 tačkom 1.</i> Vidi takođe §§ 892-893 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu rešile ovo pitanje u poslednjim izmenama BPPN/BPFT Zakona – EC 10.2. Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje u najkraćem roku kako bi se obezbedila pravna doslednost sa istim zakonom. Tim za ocenjivanje dalje apeluje da vlasti izmene zakon kako bi obezbedile FOJ pravna ovlašćenja da produži period zadržavanja za identifikaciona dokumenta, dokumenta o računu i poslovnu korespondenciju.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	5. <i>Da se usklade odredbe člana 17. i člana 20 o dostupnosti neraspoređene evidencije nadležnim organima.</i> Vidi takođe § 900 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu rešile ovo pitanje u poslednjim izmenama BPPN/BPFT Zakona – EC 10.2. Tim za ocenjivanje apeluje da organi reše ovo pitanje u najkraćem roku kako bi se obezbedila pravna doslednost sa istim zakonom.
(Druge) promene od poslednjeg ocenjivanja	

Preporuka 13 i Posebna Preporuka IV (Podnošenje prijava o sumnjivom prometu) <i>U vezi sa finansijskim institucijama</i>	
Ocena: P.13 – Delimično usklađeno (DU); PP.IV – Nije usklađeno (NU)	
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	1. <i>Da se prilikom revizije definicije „sumnjivih aktivnosti ili prometa“ unesu slučajevi kada podatak koji je na raspolaganju ukazuje na to da je moguće da je određeno lice ili subjekat umešano, ili da je bilo umešano u kriminalne aktivnosti.</i>

Preporuka 13 i Posebna Preporuka IV (Podnošenje prijava o sumnjivom prometu) <i>U vezi sa finansijskim institucijama</i>	
	Vidi takođe § 924 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Iako je najnovijim izmenama BPPN/BPFT Zakona izmenjena definicija “sumnjivih radnji i transakcija” izvršene izmene nisu uzele u obzir ovaj predlog. Štaviše, izmene člana 22 BPPN/BPFT Zakona i dalje zahtevaju obaveze izveštavanja za “sumnjive aktivnosti i transakcije” i ne uzimaju pojedinačno u obzir predlog da se obuhvate situacije kada dostupne informacije ukazuju da fizičko ili pravno lice može biti umešano u krivičnim aktivnostima – EC 13.1. Tim za ocenjivanje apeluje da organi reše ovo pitanje u najkraćem roku kako bi se obezbedila pravna jasnoća prilikom definisanja “aktivnosti” u okviru definicije “sumnjive aktivnosti i transakcije”.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>2. Da se član 22 Zakona o BPPN/BPFT izmeni i dopuni tako da obuhvati i pokušaj radnje ili prometa, koji je možda u vezi sa finansiranjem terorizma</i> Vidi takođe §§ 938-939 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	IO je identifikovao i utvrdio da obaveza izveštavanja za subjekte izveštavanja da izveste o radnjama ili transakcijama koje mogu biti povezane sa FT nedostaje u BPPN/BPFT Zakonu. Iako su izvršene neke manje izmene člana 22 koji utvrđuje obavezu izveštavanja po BPPN/BPFT Zakona, bitna izmena koja je potrebna kako bi Kosovo ispunilo međunarodne standarde za izveštavanje o radnjama ili transakcijama za koje se sumnja da su u vezi sa FT i dalje nije učinjena – EC 13.2 i EC PPIV.1. Ovo je glavni nedostatak BPPN/BPFT Zakona i preventivnog režima na Kosovu. Zbog toga, tim za ocenjivanje čvrsto apeluje da kosovske vlasti pod hitno reše ovo pitanje, iako FOJ veruje da bi u praksi ovakvo izveštavanje bilo i dalje urađeno.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>3. Da se izmeni definicija „sumnjivih aktivnosti ili prometa“ upućivanjem na „pokušaj aktivnosti ili prometa“.</i> Vidi takođe §§ 950-951 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Shodno članu 2 stavu 1.35 izmenjenog BPPN/BPFT Zakona promenjena je definicija “sumnjivih aktivnosti i transakcija” i sada znači: <i>aktivnost ili transakcija, ili pokušaj aktivnosti ili transakcije, od koje proizlazi osnovana sumnja da je imovina uključena u toj transakciji ili aktivnosti, ili pokušaj aktivnosti ili transakcije, jeste proizvod kriminala i biće tumačena kao takva u skladu sa svim upustvima izdatim od FOJ o sumnjivim aktivnostima i transakcijama.</i> Tim za ocenjivanje nije upoznat da je FOJ izdala bilo kakva uputstva u ovom pogledu od IO – EC 13.3 and EC PPIV.2.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>4. Da FOJ preduzme odgovarajuće mere da obezbedi da IGP koji izaziva sumnju budu takođe prijavljeni kao PSP i da podigne svest u skladu sa tim.</i> Vidi takođe § 926 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Pošto FOJ nije izdala uputstva o obavezi izveštavanja od IO, može se zaključiti da FOJ nije preduzela nikakve radnje na rešavanju ovog pitanja – EC 13.1. Iako u ovom pogledu nisu identifikovani dokazi od strane tima za ocenjivanje tokom Ciklusa 1 ocenjivanja, iskustvo je pokazalo da je ovo često slučaj posebno kada se uzme u obzir velika razlika između IGP i PSP

Preporuka 13 i Posebna Preporuka IV (Podnošenje prijava o sumnjivom prometu) <i>U vezi sa finansijskim institucijama</i>	
	koji su podneti i korišćenje IGP kao informacije, kao što je to slučaj sa FOJ na Kosovu. Zbog toga tim za ocenjivanje čvrsto apeluje da FOJ oceni ovu situaciju i shodno tome obezbedi uputstva subjektima izveštavanja.
(Druge) promene od poslednjeg ocenjivanja	Tokom radionice koja je održana u Prištini dana 30. oktobra 2013. godine, FOJ je izvestila da je izveštavanje poboljšano posebno od strane banaka. Zaista, postoji povećanje PSP koji dolaze od banaka. Januara 2014. godine, FOJ je donela Administrativno uputstvo br. 02/2014 o izuzeću od prijavljivanja određenih kategorija transakcija u smislu stava (3) člana 22 BPPN/BPFT Zakona. Ovo uputstvo isključuje četiri kategorije transakcija u vezi sa plaćanjem opštinskih obaveza; plaćanjem poreza; plaćanjem obaveznih polisa osiguranja; i plaćanjem u svrhu školovanja. FOJ je podsetio da su sada moguće inspekcije usklađenosti od marta 2013. godine nakon februarskih izmena BPPN/BPFT Zakona kojima je FOJ imenovana kao nadzorni organ za sve subjekte izveštavanja, uz izuzetak građevinskih firmi, i nakon naknadnog Memorandum o razumevanju koji su potpisale CBK i FOJ ustupajući nadzorna ovlašćenja za celokupni finansijski sektor CBK-u u smislu novog člana 36A BPPN/BPFT Zakona. Konačno, FOJ je izvestio da je došlo do poboljšanja kapaciteta (posebno IT poboljšanja). Međutim, FOJ i daje nedostaje kapacitet za proveru PSP.

Posebna Preporuka II (Kriminalizacija finansiranja terorizma)	
Ocena: Delimično usklađeno (DU)	
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>1.Dvostruka kriminalizacija FT (u KZ sa jedne strane i u nedavno izmenjenom BPPN/BPFT Zakonu sa druge strane) treba pod hitno biti rešena od strane kosovskog zakonodavstva (uključujući i Ministarstvo pravde i Ministarstvo finansija) kako bi bilo obezbeđeno jedno, autonomno i sveobuhvatno FT krivično delo koje ispunjava sve aspekte PP. II.</i> Vidi takođe § 339 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Dvostruka kriminalizacija FT je posebno pitanje u ovom Izveštaju o napretku ali je isto tako i primer kako skromno primenjiv pravni okvir može postati komplikovaniji i manje, ukoliko uopšte, funkcionalan nakon usvajanja IO – EC PPIL.1. Najbitnija mera koja je preduzeta u vezi sa Posebnom preporukom II je uvođenje novog, posebnog FT krivičnog dela u članu 36.B BPPN/BPFT Zakona putem najnovijih izmena. Iako se sa određenog aspekta može smatrati kao napredak pošto je novo krivično delo značajno usklađenije sa relevantnim FATF standardima, koje je ubačeno u <i>corpus juris</i> Kosova očigledno na način bez neophodnih mera opreza, ne obraćajući pažnju na usklađenost i višestruku primenljivost odgovarajućeg pravnog okvira. Novi član 36.B je već opisan i analiziran, unapred, u IO pošto je već bio dostavljen u obliku nacrtu timu za ispitivanje i njegov tekst se nije promenio nakon usvajanja. Ispitivači su izrazili njihovu zabrinutost o, u to vreme, nacrtu zakona, podvlačeći da je već postojao niz odredbi u vezi sa terorizmom (krivična dela i definicije) u KK koje su obezbeđivale potpunu pokrivenost ove oblasti, uključujući kriminalizaciju finansiranja terorizma u članu 138 i činjenica da će novo krivično delo FT biti izvan ovog konteksta

Posebna Preporuka II (Kriminalizacija finansiranja terorizma)	
	bi neizbežno vodila do situacije gde krivično delo FT može biti pronađeno u jednom delu zakona a sva krivična dela u vezi sa terorizmom i definicije u drugom. Uprskos upozorenjima, izmenjeni zakon je usvojen u obliku kao u nacrtu i time su sve zabrinutosti koje su ispitivači istakli postale realnost. Još više zabrinjavava to što izmena BPPN/BPFT Zakona, iako uvodi novo krivično delo FT, nije izmenila niti poništila nijedan od suprotnih i/ili članova KZ koji se preklapaju. Kao posledica toga, postojeći BPFT okvir u posebno delu KZ je ostao netaknut i sada postoje dva suprotstavljena krivična dela, jedno u KZ i jedno u BPPN/BPFT Zakonu, po kojima FT aktivnosti mogu podjednako biti obuhvaćene. Ovo je eksplicitan primer pravne nejasnoće koja predstavlja ozbiljan rizik za efikasnu primenu odgovarajućih odredbi. Novo krivično delo u članu 36.B je u potpunosti “strano telo” u BPPN/BPFT Zakonu u smislu njegovog mesta i primenljivosti u okviru zakona: novi član 36.B i druga tri nova člana se nalaze na kraju Poglavlja IV (Kazne i krivična dela) u naizgled nasumičnom redosledu (npr. član 36.A se bavi inspekcijom usklađenosti CBK a član 36.C posledicama zastrašivanja u vezi sa prijavljivanjem sumnjivih aktivnosti ili transakcija...) koristeći pravne termine koji zahtevaju odgovarajuće objašnjenje ili definiciju (kao što je “pojedinačni terorista”) koja nedostaje u potpunosti. Trebalo je unapred sprovesti, ali i dalje nije prekasno, da kosovske vlasti (uključujući i MP i MF) pod hitno otpočinu komunikaciju i koordinaciju u ovoj oblasti, kako bi analizirali situaciju, istražili oblasti koje se preklapaju ili su suvišne u odgovarajućim delovima zakona i pronađu efikasno, pravno rešenje kojim dvostruka kriminalizacija FT može biti eliminisana i postignuto jedno, autonomno i sveobuhvatno krivično delo FT.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>2. Ukloniti razdvajanje definicija za “finansiranje terorizma” u BPPN/BPFT zakonu sa jedne strane i u KZ sa druge strane brisanjem člana 2. stava 1.36 BPPN/BPFT Zakona tako da član 138 KZ (krivično delo FT) ostane kao jedna i jedina definicija FT za sve svrhe (čak i ako naziv krivičnog dela nije precizno “finansiranje terorizma”).</i> Vidi takode §§ 340 - 341 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke	Izveštaja Najnovije izmene BPPN/BPFT Zakona nisu rešile dupliranje definicija koje je kritikovano u IO. Suprotno tome, uvođenje novog krivičnog dela FT u članu 36.B kao trećeg izvora definicije je samo doprinelo zabuni i nejasnoći u ovoj oblasti, a kao rezultat čega ovo pitanje je još validnije sada nego što je bilo u IO – EC PPII.1.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>3. Izmjeniti trenutnu pokrivenost "terorističkog akta" (žkt terorizma," itd.) i redefinisati ga u potpunosti u skladu sa članom 2(1) FT Konvencije, uključujući:</i> <i>• Pokrivenost “generičkog” krivičnog dela terorizma kao predmeta finansiranja terorizma;</i> <i>• Napuštanje zahteva dodatnog elementa za “krivična dela iz ugovora” kao predmet FT.</i> <i>• Pojašnjenje da definicija “terorističkog akta” u članu 135.1 odnosi na dela u vezi terorizma (npr. Rekrutovanje za terorizam), tako da se finansiranje tih dela može smatrati kao delo FT.</i>

Posebna Preporuka II (Kriminalizacija finansiranja terorizma)	
	Vidi takođe §§ 334-336 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Jedna od prethodnih verzija nacrtu izmene BPPN/BPFT Zakona je i dalje obuhvatala detaljnu definiciju za “teroristički akt” koja je tada bili planirana da bude dodata kao novi stav 1.42 u članu 2 osnovnog zakona. Imajući u vidu ovaj termin kao i to da je određeni broj usko povezanih pitanja već bio obuhvaćen i definisan u KK, ispitivači nisu podržali uvođenje suprostavljene, alternativne definicije u drugom delu zakonodavstva. Konačno, zakonodavci Kosova su došli do istog zaključka kao rezultat čega konačna verzija novog stava 1.42 prilikom definisanja “terorističkog akta” se jednostavno odnosi na ovaj termin kao što je definisan u KK. U svom trenutnom obliku, novi stav je uglavnom neutralan (nema uticaj na usklađenost). Opseg nedavno izmenjenog BPPN/BPFT Zakona ne ide dalje od pružanja suštine krivičnog dela FT (član 36.B) dok je osnovno zakonodavstvo uključujući sve relevantne definicije i povezana krivična dela i dalje pruženo KK. Međutim, ovaj Zakonik nije izmenjen uopšte od početka 2013. godine tako da nisu mogle biti urađene izmene delova koji su relevantni u kontekstu ove preporuke. Isto tako, ispitivači nisu upoznati sa nijednim nacrtom izmene koji je u postupku a koji bi rešio ovo pitanje, koji kao rezultat toga ostaje kako je identifikovan u IO – EC PPII.1.
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>4. Sve radnje navedene ispod se odnose na kriminalizaciju FT kao što je trenutno predviđena u KZ:</i> <i>• kriminalizovati finansiranje pojedinačnog teroriste (u bilo koju svrhu) u FT krivičnom delu,</i> <i>• ispitati i ponovo formulisati nedoslednu i/ili suvišnu terminologiju koja je upotrebljena u odredbama u vezi sa FT.</i> Vidi takođe §§ 337-338, 333, 340, 347 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedostaci kojima se bavi ova preporuka mogu biti pronađeni u KK koji, međutim, nije uopšte izmenjen još od početka 2013. godine tako da nisu mogle biti urađene izmene odgovarajućih delova – EC SRIL.1 & EC PPII.3. Sigurno, najmanje jedna tačka ove preporuke (koja pokriva finansiranje pojedinačnog teroriste) je, sa tehničkog aspekta, rešena novim FT krivičnim delom u članu 36.B BPPN/BPFT Zakona međutim ona pati, kao što je detaljnije opisano u tekstu iznad, od strukturalnih i konceptualnih nedostataka koji sprečavaju, bar za sada, njenu efikasnu primenu. Tim za ocenjivanje predlaže da ova pitanja treba ponovo obraditi i rešiti u okviru ključne međuvladine koordinacije po ovom pitanju, kao što je preporučeno u tekstu iznad. (Tek treba odlučiti koje FT krivično delo ostaje a koje će biti napušteno itd.) Do tada, međutim, nijedan od suprostavljenih delova zakonodavstva neće biti izmenjen bez uzimanja u obzir drugog.
(Druge) promene od poslednjeg ocenjivanja	

2.3. Ključne preporuke⁹

Preporuka 3 (konfiskacija i privremene mere)	
Ocena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	1. <i>Zakon o krivičnom postupku trebalo bi izmeniti i dopuniti tako da se unesu odredbe koje ukazuju na standard dokaza koji je neophodan da bi se omogućilo oduzimanje sredstava namenjenih za izvršenje krivičnog dela.</i> Vidi takođe § 351 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu rešile ovo pitanje do sada – EC 3.1. Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje što je pre moguće kako bi ukazale na standarde dokaza koji su potrebni kako bi se omogućila konfiskacija sredstava namenjenih za upotrebu u krivičnom delu i time razjasne nedoumice o mogućnosti njihove konačne konfiskacije.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	2. <i>Kosovo bi trebalo da uskladi norme KZ i ZKP u vezi sa oduzimanjem imovine treće strane. U tom slučaju, prioritet bi trebalo dati okviru utvrđenom u KZ, koji je uglavnom u skladu sa međunarodnim standardima i koji ne bi predstavljao probleme oko efikasnosti u smislu primene, suprotno normama ZKP.</i> Vidi takođe §§ 354, 357 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu rešile ovo pitanje do sada – EC 3.1.1.b. Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje što je pre moguće kako bi bio rešen sukob ZKP odredbi sa KZ koji stvara smetnje u sprovođenju normi sadržanih u Krivičnom zakoniku, postavljanjem viših standarda za dokaze, što bi neposredno uticalo na efikasnost sprovođenja zakona dok i kada primenjuju mere konfiskacije.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	3. <i>Kosovo bi trebalo da izmeni odredbe ZKP kojima se uređuje zaštita prava savesne treće strane. Standard dokaza koji se traži od savesne strane da bi ista dokazala svoja legitimna prava i namere u vezi sa imovinom trebalo bi smanjiti.</i> Viti takođe §§ 371-372 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu rešile ovo pitanje do sada – EC 3.5. Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje što je pre moguće kako bi se smanjio standard za dokaze koji su potrebni u dobroj nameri da dokažu njihova legitimna prava i namere u vezi sa imovinom pošto trenutni standardi često to čine nemogućim.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	4. <i>Kosovo bi trebalo da uvede mehanizme za sprečavanje ili poništavanje radnji, ugovornih ili drugih, ako su umešana lica znala ili su trebala da znaju da će zbog takvih radnji, organi vlasti biti sprečeni da povrate imovinu koja je predmet oduzimanja.</i> Vidi takođe § 373 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju	Kosovske vlasti nisu rešile ovo pitanje do sada – EC 3.6. Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje što je pre moguće kako

⁹ Pozivanje na FATF Preporuke u ovom izveštaju se odnosi na Četrdeset preporuka FATF 2003 i Devet Posebnih preporuka o finansiranju terorizma (2001).

Ključne preporuke definisane u FATF postupcima su R. 3, R. 4, R. 23, R. 26, R. 35, R. 36, R. 40, SR.I, SR.III i SR.V.

Preporuka 3 (konfiskacija i privremene mere)	
preporuke Izveštaja	bi sprečile ili poništile radnje, ugovorene ili druge, u kojima su zainteresovane strane znale ili bi trebalo da znaju da će kao rezultat tih radnji vlasti biti netolerantne u njihovoj sposobnosti da povrate imovinu koja je predmet konfiskacije.
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	5. <i>Sudstvu bi trebalo omogućiti i trebalo bi ga podstaći da zauzme proaktivan pristup u pogledu preduzimanja neophodnih mera, ako je tužilac očigledno propustio da u očiglednim okolnostima određenog slučaja izvrši zaplenu i oduzme poznata sredstva/zaradu stečenu kriminalom.</i> Vidi takođe § 401 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Zakon br. 04/L-140 o proširenim nadležnostima za konfiskaciju imovine stečene krivičnim delom koji je donet 26. februara 2013. godine navodi proširene nadležnosti za konfiskaciju imovine stečene od strane lica koja su počinila krivično delo kada postupak predviđen u okviru ZKP nije dovoljan. Ovo se odnosi na slučajeve gde, nakon konačne presude, državni tužilac može dokazati da je okrivljeni stekao drugu imovinu koja nije materijalna korist od krivičnog dela za koje je okrivljeni osuđen, da je ta imovina stečena nakon 31. decembra 1999. godine, da su zakonski prihodi okrivljenog bili nedovoljni da omoguće kupovinu druge imovine, da je okrivljeni bio angažovan u aktivnostima koje su slične onima za koje je osuđen i da bi ovim aktivnostima omogućio kupovinu te imovine. Ovaj Zakon takođe definiše uslove pod kojima imovina u vlasništvu okrivljenog koji je pokojni ili u bekstvu može biti konfiskovana i kako nalog zabrane ili privremene konfiskacije može biti korišćen tokom obustave istrage. Kad krivični postupak ne može da se nastavi zbog smrti optuženog, ali je njegova imovina predmet zabrane, privremene konfiskacije, ili ako je podignuta optužnica u kojoj je navedeno da imovina podleže konfiskaciji, sud na predlog državnog tužioca ili oštećene strane može da nastavi krivični postupak akovrednost imovine koja podleže konfiskaciji prelazi iznos od 1.000 evra; i ako je nastavak postupka u interesu pravde. Ako je podignuta optužnica u kojoj je navedeno da imovina podleže konfiskaciji, a optuženi protiv kojeg je podignuta optužnica je u bekstvu ili nedostupan organima reda, sud na predlog državnog tužioca može da nastavi vođenje krivičnog postupka ako državni tužilac ima osnovanu sumnju da je optuženi u bekstvu; vrednost imovine koja podleže konfiskaciji prelazi iznos od 5.000 evra; i ako je nastavak postupka u interesu pravde. Ako državni tužilac donese odluku za obustavu istrage shodno članu 157 ZKP, ali ako se u krivičnom postupku stavi zabrana na imovinu ili ako je naložena privremena konfiskacija, državni tužilac će zatraži od sudije za prethodni postupak da u prethodnom postupku odluči o nastavku tih mera. Sudija za prethodni postupak ovlašćuje nalog za zabranu ili privremenu konfiskaciju protiv optuženog na 6 meseci ako državni tužilac ima osnovanu sumnju da je optuženi izvršio krivično delo i da je imovina stečena izvršenjem tog krivičnog dela, ako vrednost imovine koja podleže konfiskaciji prelazi iznos od deset hiljada 10.000 evra; i ako je nastavak postupka u interesu pravde. Državni tužilac može da podnese zahtev sudu još jednom za 6 meseci. Ako istraga ne bude ponovo otvorena do isteka ovlašćenja suda, branilac optuženog može da zatraži od sudije za prethodni postupak da u prethodnom postupku odbaci nalog za zabranu ili privremenu

Preporuka 3 (konfiskacija i privremene mere)	
	konfiskaciju Tim za ocenjivanje pozdravlja usvajanje novog Zakona. Međutim, tim za ocenjivanje smatra da ovo ne omogućava sudstvu da koristi proaktivni pristup prilikom donošenja neophodnih mera kada je jasno da tužilac nije uspeo u očigledno postavljenom određenom slučaju da nastavi sa zaplenom i konfiskacijom poznatih sredstava/prihoda od krivičnog dela. Zbog toga, tim za ocenjivanje apeluje da kosovske vlasti preduzmu mere na rešavanju ovog pitanja.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 6. <i>Kosovo bi trebalo da primeni relevantne delove strategije o BPPN/BPFT što je pre moguće, posebno u cilju unapređenja uloge finansijske istrage, mehanizama za povraćaj imovine i koordinacije i saradnje između agencija u ovim oblastima.</i> Vidi takođe § 402 u IO
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Departman za istragu privrednog kriminala u okviru KP je izjavio da su održavani redovni sastanci na centralnom i lokalnom nivou radi boljeg upravljanja slučajevima i kako bi dobili bolji režim konfiskacije stvaranjem združenog sistema u vezi sa boljom sistematizacijom i upravljanjem slučajevima. Međutim, biće potrebno još vremena za poboljšanje relevantnog zakonodavstva. Tim za ocenjivanje uzima u obzir ovu informaciju. Međutim, nije dostavljena nikakva informacija o rezultatu ovih sastanaka niti neki vremenski okvir. Zbog toga, tim za ocenjivanje ponavlja svoju preporuku i ohrabruje kosovske organa da nastave sa sprovođenjem relevantnih komponenti BPPN/BPFT strategije, posebno radi poboljšanja uloge finansijskih istraga, mehanizama za vraćanje imovine i koordinaciju i saradnju u ovim oblastima između agencija.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 7. <i>Nacionalna služba za privredni kriminal, koja je predviđena ovom strategijom, bi trebala biti popunjena službenicima i funkcionalna što je pre moguće, da bi se pratila i povećala delotvornost saradnje i koordinacije između agencija u oblasti finansijskog kriminala.</i> Vidi takođe § 396 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Izgleda da postoji postupak koji je u toku. 3 poslednja sastanka na kojima su učestvovalе različite kosovske institucije (uključujući, između ostalih, AUZKI) održani su u vezi sa Nacionalnom kancelarijom za borbu protiv privrednog kriminala. MR između TSK, SSK, MP, MF, MUP, CBK, OAK i agencije za borbu protiv korupcije je potpisan dana 22. novembra 2013. godine. Svrha ovog dokumenta je da uspostavi osnovne principe za uspostavljanje i rad NKPPK; da uspostavi osnovne principe za njegov/njen mandat i odgovornost i da uspostavi, u njihovo ime, efikasnu saradnju sa NKPPK. Ovaj entitet će promovisati, koordinisati, nadgledati, ocenjivati i prijavljivati radnje svih javnih i privatnih institucija koje se bave sprečavanjem, otkrivanjem, istragom, gonjenjem i suđenjem za zločine kojima je stečena materijalna korist šticećenjem kosovskog finansijskog sistema od rizika od PN, FT i utaje poreza. Nakon potpisivanja ovog MR, imenovan je NKPPK januara 2014. godine. Pored koordinacije između institucija, rečeno je da je nacrt akta na putu ali

Preporuka 3 (konfiskacija i privremene mere)	
	tim za ocenjivanje nije dobio više informacija o vremenskom okviru.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	8. <i>Agencija za upravljanje imovinom, TSK i SSK bi trebali biti zaduženi da vode koordinisanu statistiku sa više detalja o iznosu zamrznute, konfiskovane i oduzete imovine u vezi sa pranjem novca, finansiranjem terorizma, zaradom stečenom kriminalom i uzročnim prethodnim krivičnim delima.</i> Vidi takođe §§ 392-393 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	EC 32.2 – FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 001/2013 koje se bavi njenim obavezama da sastavlja i održava sveobuhvatnu i značajnu statistiku u skladu sa obavezama koje su joj nametnute BPPN/BPFT Zakonom. Ovo Uputstvo navodi da će sastavljanje statističkih podataka, između ostalog o konfiskovanoj i zaplenjenoj imovini u vezi sa sprečavanjem PN i FT, vršiti FOJ na osnovu: • podataka dobijenih od FOJ-K kao početnih informacija; • podataka i obaveštajnih izveštaja koje je sastavila FOJ-K; i • podataka koji su dobijeni u FOJ-K u vidu povratnog izveštaja. Pored toga, rečeno je da će NKPPK u okviru TSK koordinisati statistike i prikupljati informacije. TSK će upravljati združenom bazom podataka o statistikama (uključujući KP, TSK i SSK/sudstvo). Svaka institucija će imati koordinatora odgovornog za statistiku. KP tvrdi da DIPK vodi statistiku u vezi sa sekvastracijom i konfiskacijom imovine stečene krivičnim delom, kao i dokazima u vezi sa sudskim odlukama o zamrzavanju i konfiskaciji, i da postoji uzajamna saradnja, dok Agencija vodi statistiku na nacionalnom nivou. I pored toga, ocenjivači još uvek nisu dobili ovu vrstu statističkih informacija tokom procesa ocenjivanja. Uzimajući sve ovo u obzir, tim za ocenjivanje pozdravlja dostavljene informacije i očekuje da će preduzete radnje omogućiti da dobije statistiku sa većim stepenom detalja o količini imovine koja je zamrznuta, zaplenjena i konfiskovana u vezi sa ML, FT, prihodima od kriminala i osnovnim krivičnim delima. Međutim, tim za ocenjivanje napominje da ovo Administrativno uputstvo ne obavezuje organe da vode statistiku. Ovo treba biti rešeno, u najvećoj mogućoj meri, kao što je preporučeno u IO.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	9. <i>Trebalo bi da postoji doslednost u terminologiji u zakonima da bi se otklonila dvosmislenost, uključujući suprotnosti između KZ i ZKP i BPPN/BPFT</i> Vidi takođe § 405 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti još uvek nisu rešile ovo pitanje. Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje što je pre moguće kako bi bila obezbeđena doslednost terminologije unutar zakonodavstva i time uklonjene dvosmislenosti, uključujući nedoslednosti između BPPN/BPFT Zakona, KZ i ZKP.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	10. <i>U članu 97 stavu 1 Krivičnog zakonika predviđena je zamena zakonski stečene imovine za oduzimanje stvarne zarade/materijalne koristi. Ovo bi trebalo iznova izraditi kako bi svaka sumnja bila otklonjena.</i> Vidi takođe § 352 u IO.

Preporuka 3 (konfiskacija i privremene mere)	
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti još uvek nisu rešile ovo pitanje – EC 3.1. Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje što je pre moguće kako bi uklonile svaku sumnju o zameni imovine koja nije stečena kriminalom umesto konfiskovanja stvarnih prihoda/materijalne koristi.
Preporuka Izenjštaja ocenjivanja	<i>11. Nalog o privremenom zamrzavanju sredstava donosi tužilac. Postoje odredbe u vezi sa žalbom lica na koje se dati nalog odnosi ali u ZKP nije jasno predviđeno da li je zahtev za donošenje takvog naloga ex parte. Formulacija srodne odredbe (član 274 ZKP) trebalo bi da bude izričita kako bi se otklonila svaka sumnja.</i> Vidi takođe § 360 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti još uvek nisu rešile ovo pitanje – EC 3.2. Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje što je pre moguće kako bi jasno navele da su nalozi za privremno zamrzavanje koje izdaje tužilac ex parte.
Preporuka Izenjštaja ocenjivanja	<i>12. Kosovo bi trebalo da uzme u obzir primenu sistema in rem oduzimanja zarade stečene kriminalom. Izmene i dopune proširenog zakona o oduzimanju imovine ne predviđaju isto.</i> Vidi takođe § 377 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti još uvek nisu rešile ovo pitanje – AC 3.7 (Additional Elements). Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje što je pre moguće kako bi bilo razmatrano sprovođenje sistema in rem konfiskacije prihoda od kriminala.
(Druge) promene od poslednjeg ocenjivanja	Zakon br. 04/L-140 o proširenim ovlašćenjima za konfiskaciju imovine stečene vršenjem krivičnog dela koji je donet 26. februara 2013. godine. On predviđa produžena ovlašćenja za konfiskovanje imovine stečene od strane lica koja su izvršila krivično delo u slučajevima kada postupak predviđen u ZKP-u nije dovoljan.

Preporuka 4 (Zakoni o tajnosti u skladu sa preporukama)	
Oцена: Uveliko usklađeno (UU)	
Preporuka Izenjštaja ocenjivanja	<i>1. Dodati novu stavku u članu 74(2) Zakona o CBK, posebno ako se CBK na kraju daju nadzorna ovlašćenja na osnovu i u svrhu Zakona o BPPN/BPFT, radi razjašnjenja povećanja tajnosti kada CBK pruža informacije FOJ.</i> Vidi takođe §§ 853, 851 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu rešile ovo pitanje. Tim za ocenjivanje apeluje da kosovske vlasti uvažavaju predloženu izmenu Zakona o CBK i time ojačaju pravnu sigurnost za podizanje poverljivosti u svrhu BPPN/BPFT Zakona. Ova preporuka sada dobija još veći značaj zbog izmena BPPN/BPFT Zakona gde CBK, preko novog člana 36A, može ili je već dobila nadzorna ovlašćenja za finansijski sektor u svrhu BPPN/BPFT Zakona od strane FOJ preko nedavno potpisanog MR između ove dve institucije. U skladu sa članom 2 ovog MR, nakon davanja nadzornih ovlašćenja, Cilj ovog memorandum je da poboljša i poveća nivo saradnje i koordinacije i poboljša nivo bezbednosti prilikom razmene informacija, i da ubrza proces

Preporuka 4 (Zakoni o tajnosti u skladu sa preporukama)	
	<i>razmene informacija između strana, u vezi sa sprečavanjem i borbom protiv pranja novca i finansiranja terorizma.</i>
(Druge) promene od poslednjeg ocenjivanja	

Preporuka 23 (Regulisanje, nadzor i nadgledanje)	
Ocena: Delimično usklađeno (DU)	
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>1. Zakonom predviđena nadzorna ovlašćenja trebalo bi pratiti ovlašćenjima određenog nadzornog organa da donosi obavezujuće pravilnike i uredbe u svrhu BPPN/BPFT (za CBK pored ovlašćenja u tom pogledu, koja su predviđena članom 85 Zakona o bankama u prudencijalnu svrhu)</i> Vidi takođe §§ 1107, 1144 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Iako su nedavne izmene BPPN/BPFT Zakona uvele član 36A sa nadzornim ovlašćenjima za nadležne organe nakon ustupanja od strane FOJ na osnovu pismenog sporazuma one dalje ne predviđaju da ovi imenovani organi takođe izdaju obavezujuća i obavezna pravila i uredbe za one sektore koji su pod nadzornom odgovornošću koja je njima dodeljena u svrhu BPPN/BPFT Zakona. Na dva mesta, u okviru člana 17(3) u vezi sa namenjenom svrhom i prirodom poslovnog odnosa i nadgledanjem koje je u toku i u okviru člana 21(1) u vezi sa poboljšanjem potrebne pažnje, u BPPN/BPFT Zakonu se pominje nadležni regulator (bez ikakve definicije termina) koji ima ovlašćenja da izdaje obavezujuća uputstva u tom pogledu. U nedostatku definicije nadležnog regulatora i u kontekstu novog stava (1) člana 30 koji daje FOJ nadzorna ovlašćenja za sve subjekte izveštavanja (uz izuzetak građevinskih firmi), termin nadležni regulator će prvenstveno biti tumačen pozivanjem na FOJ, koja već ima ovlašćenja da izdaje administrativne direktive, uputstva i smernice o pitanjima u vezi sa obezbeđivanjem ili promovisanjem usklađenosti sa BPPN/BPFT Zakonom za sve subjekte izveštavanja – u kontekstu stava (1.12) člana 14 BPPN/BPFT Zakona. Zbog toga, osim ako je FOJ, preko svog ustupanja nadzornih ovlašćenja CBK, takođe ustupio ovlašćenja da izdaje obavezujuća pravila i uredbe, CBK, po trenutnom uređenju, i svaki drugi organ kome su ustupljena nadzorna ovlašćenja od strane FOJ, neće imati pravni osnov za izdavanje pravila i uredbi u svrhe BPPN/BPFT Zakona - EC 23.2. Iako je ovo pitanje pod razmatranjem, izgleda da je mišljenje CBK da se njen mandat po Zakonu o bankama da izdaje Uredbe takođe primenjuje u svrhe BPPN/BPFT Zakona. Mandat po Zakonu o bankama predviđa da CBK izdaje pravila i uredbe u praktične svrhe u okviru njene zakonske odgovornosti za praktičan nadzor banaka i finansijskih institucija koje su obuhvaćene Zakonom o bankama. CBK nema direktnu odgovornost po BPPN/BPFT Zakonu da vrši nadzor nad finansijskim sektorom u svrhu ovog Zakona i, prema članu 36A izmenjenog BPPN/BPFT Zakona ona to može uraditi samo ako joj FOJ dodeli takva ovlašćenja putem pismenog sporazuma. Ovaj sporazum je potpisan ali se ne oglašava po pitanju direktiva, pravila i uredbi CBK u svrhe BPPN/BPFT Zakona. Zbog toga, tim za ocenjivanje ponovo preporučuje kosovskim vlastima da usvoje zakonski postupak u tom pogledu. Zarad sopstvenog ponavljanja i IO, tim za ocenjivanje ponovo izjavljuje da ova ovlašćenja CBK po Zakonu

Preporuka 23 (Regulisanje, nadzor i nadgledanje)	
	o bankama važe samo u praktične svrhe Zakona o bankama a ne u svrhe BPPN/BPFT Zakona.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>2. U članu 37 Zakona o bankama uvesti novi stav 6 koji bi predviđao da fizičko ili pravno lice koje, samostalno ili u dogovoru sa drugim licem, umanjuje znatno učešće ili postojeći vlasnički udeo, obavesti CBK o istom.</i> Vidi takođe § 1123 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	CBK i dalje razmatra ovaj predlog i do sada nisu izvršene nikakve promene Zakona o bankama. Kosovske vlasti bi želele da usvoje ovu predloženu preporuku pošto, pored toga što je od koristi za sam sistem i što bi bila u skladu sa međunarodnim standardima, doprinosi da se pokaže odgovarajuća primena uslova po FATF Standardima u obezbeđivanju da kriminalci ne probiju finansijski sistem – EC 23.3.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>3. U članu 38 Zakona o bankama uvesti novi stav (2) koji bi predviđao da se primenjuju kriterijumi BPPN/BPFT kako je predviđeno Direktivom EU o spajanju i sticanju društava za dobijanje odobrenja za promenu vlasničkog udela.</i> Vidi takođe § 1124 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	CBK i dalje razmatra ovaj predlog i do sada nisu izvršene nikakve promene Zakona o bankama. Kosovske vlasti bi želele da usvoje ovu preporuku pošto, pored toga što je od koristi za sam sistem i što bi bila u skladu sa međunarodnim standardima, doprinosi da se pokaže odgovarajuća primena uslova po FATF Standardima u obezbeđivanju da kriminalci ne probiju finansijski sistem – EC 23.3.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>4. Izmeniti i dopuniti član 39 stav 3 Zakona o bankama o spajanju, konsolidaciji i sticanju društava, sledstveno predloženom stavu 2 člana 38.</i> Vidi takođe § 1125-1126 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	CBK i dalje razmatra ovaj predlog i do sada nisu izvršene nikakve promene Zakona o bankama. Kosovske vlasti bi želele da usvoje ovu preporuku pošto, pored toga što je od koristi za sam sistem i što bi bila u skladu sa međunarodnim standardima, doprinosi da se pokaže odgovarajuća primena uslova po FATF Standardima u obezbeđivanju da kriminalci ne probiju finansijski sistem – EC 23.3.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>5. Uskladiti definicije „finansijske institucije“ u različitim zakonima</i> Vidi takođe § 1165 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	CBK namerava da preispita razne definicije kako bi identifikovala glavna odstupanja. Kao rezultat toga do sada nisu izvršene nikakve izmene odgovarajućih delova zakonodavstva (Zakon o bankama, Zakon o CBK i BPPN/BPFT Zakon) – EC 23.5.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>6. Da se uvedu pravne osnove kojim se imenuje nadležni organ koji će postupati kao nadzorni organ za finansijski sektor u svrhe BPPN/BPFT Zakona.</i> Vidi takođe §§ 1174, 1182 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Najnovije izmene BPPN/BPFT Zakona su uvele novi član 36A koji pored priznavanja da su CBK Kosova i nadzornici po sektorima u skladu sa njihovim nadležnostima predviđenim u BPPN/BPFT Zakonu i u drugim

Preporuka 23 (Regulisanje, nadzor i nadgledanje)	
	relevantnim zakonima i dalje odgovorni za nadzor sprovođenja odredbi BPPN/BPFT Zakona od strane organa koji su pod njihovim nadzorom, ipak ova ovlašćenja postaju efektivna samo ako FOJ ustupi pravo za nadzor na osnovu pismenog sporazuma. U tom pogledu, juna 2013. godine FOJ i CBK su potpisale MR čiji je cilj da se daju ovlašćenja CBK shodno članu 36A Zakona o izmeni i dopuni Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma, da vrši inspekcije usklađenosti sa FOJ u skladu sa odredbama BPPN/BPFT Zakona sa izmenama preko zakona br. 04/L-178 o Sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma. Ovim sporazumom, CBK će, kao organ za licenciranje, nadzor i regulisanje finansijskog sektora, biti odgovorna za inspekcije usklađenosti finansijskog sektora u kontekstu sprečavanja PN i FT na osnovu zakonskog okvira za sprečavanje PN i FT i odgovarajućih podzakonskih akata izdatih od strane FOJ u tesnoj saradnji sa CBK – EC 23.1. Tim za ocenjivanje pozdravlja ovu pozitivnu izmenu BPPN/BPFT Zakona koji sada pruža pravne osnove da CBK nastavi svoj efikasan rad u nadgledanju finansijskog sektora u svrhe BPPN/BPFT Zakona. Tim za ocenjivanje međutim podseća da IO daje nove preporuke koje su u vezi sa ovom zakonskom osnovom, kao što su one u vezi sa izdavanjem obaveznih uredbi, nadzornih ovlašćenja, i primenom efikasnih, ubedljivih i proporcionalnih kazni koje su predviđene BPPN/BPFT Zakonom suprotno kaznama predviđenim Zakonom o bankama u praktične svrhe.
(Druge) promene od poslednjeg ocenjivanja	

Preporuka 26 (FOJ i njene funkcije)	
Ocena: Delimično usklađeno (DU)	
Preporuka IZVEŠTAJA ocenjivanja	1. Ministarstvo finansija i Upravni odbor FOJ trebalo bi da preduzmu mere da pomognu i promovišu institucionalni položaj FOJ u pogledu drugih organa. Vidi takođe § 467 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke IZVEŠTAJA	Kosovske vlasti još uvek nisu rešile ovo pitanje – EC 26.1. Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje što je pre moguće kako bi se ojačao i promovisao institucionalni položaj FOJ u odnosu na druge institucije.
Preporuka IZVEŠTAJA ocenjivanja	2. Trebalo bi proširiti broj baza podataka kojima FOJ ima pristup. Još važnije, trebalo bi obezbediti da FOJ ima pristup bazi podataka Policije. One baze podataka kojima FOJ ima dozvoljen neposredan pristup trebalo bi da se integrišu u analitički glavni okvir goAML sistema kako bi se poboljšao kvalitet, delokrug i brzina vršenja analize. Vidi takođe § 468 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke IZVEŠTAJA	FOJ i KP su potpisali MR o razmeni informacija dana 19. februara 2013. godine – EC 26.3. Ovaj sporazum obuhvata ustupanje osoblja KP FOJ-u kao oficira za vezu sa ciljem da se olakša prikupljanje obaveštajnih informacija, istraga i gonjenje lica koji se sumnjiče za PN i FT. Ovaj MR je proširen septembra 2013. godine sa ciljem da se poboljša njihova saradnja i povežu njihove baze podataka.

Preporuka 26 (FOJ i njene funkcije)	
	Tim za ocenjivanje nije dobio dodatne informacije o eventualnom povećanju broja baza podataka kojima FOJ ima pristup niti kopiju proširenog MoR iz septembra 2013. godine kako bi cenio potpuno sprovođenje ove preporuke. Međutim, izjavljeno je da je od 2013. godine, KP dala dozvolu FOJ da ima pristup njenoj bazi podataka, koja sadrži podatke o krivičnim predmetima i prekršajima i da KP komunicira sa FOJ preko goAML sistema, koji je olakšao i ubrzao komunikacije. Zbog toga, tim za ocenjivanje ohrabruje kosovske vlasti da nastave sa svojim naporima na rešavanju ovog pitanja.
Preporuka ocenjivanja	<i>3. Oblici podnošenja prijave ne bi trebalo da predstavljaju obavezu za subjekte koji podnose prijavu koja je van okvira Zakona o BPPN/BPFT (dodatni resursi mogu opteretiti privatni sektor).</i> Vidi takođe § 469 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti još uvek nisu rešile ovo pitanje – EC 26.2. Tim za ocenjivanje apeluje da vlasti reše ovo pitanje što je pre moguće kako bi garantovale da oblici izveštavanja ne nameću obaveze za subjekte izveštavanja koje idu dalje od BPPN/BPFT Zakona.
Preporuka ocenjivanja	<i>4. Dodatne mere za poboljšanje kvaliteta PSP i na kraju uklanjanje tereta u vidu dodatnih zahteva mogle bi da obuhvate rad FOJ sa sektorom koji je dužan da podnosi prijave, obezbeđivanjem opštih (tipologija) i ciljanih povratnih informacija o rezultatima prosleđenih PSP.</i> Vidi takođe §§ 470, 440 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Dana 31. oktobra 2013. godine, FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 001/2013 o Obuci za sprečavanje i borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma – EC 26.2. Ovaj dokument posebno predviđa da direktor FOJ može tražiti od entiteta izveštavanja da pohađaju obuke koje su u vezi sa, između ostalog, njihovim obavezama izveštavanja i metodama PN i FT. FOJ takođe pruža neke vrste u svom godišnjem izveštaju za 2012. godinu i u posvećenom dokumentu koji je objavljen na njihovoj internet stranici. Na radionici 30. oktobra FOJ je izvestila da je započela radove na promeni sistema kako bi bio usklađen sa preporukama, a kao rezultat toga, naglašeno je da je poboljšan kvalitet izveštavanja od strane entiteta izveštavanja, posebno banaka. Zbog toga, tim za ocenjivanje na osnovu dostupnih informacija zaključuje da je ova preporuka sprovedena na zadovoljavajući način.
Preporuka ocenjivanja	<i>5. Formalan i redovan sistem povratnih informacija o napretku slučajeva koje prosledi FOJ trebalo bi primeniti zajedno sa Policijom, Carinom i tužiocima. Ovo pitanje bi trebalo uzeti u obzir kao jedan od prioriteta za Nacionalnu službu za privredni kriminal, onda kada se ta služba uspostavi.</i> Vidi takođe § 472 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	KP i FOJ su potpisale MR koji predviđa da službenik policije bude smešten u prostorijama FOJ u cilju olakšanja, koordinisanja i uzajamne saradnje i razmene informacija između ove dve institucije. Kancelarija NKPPK je osnovana januara 2014. godine a tužilac je imenovan za NKPPK.

Preporuka 26 (FOJ i njene funkcije)	
	FOJ izjavljuje da postoji poboljšanje saradnje sa KP u pogledu dobijenih povratnih izveštaja o slučajevima koji su poslati policiji. Tim za ocenjivanje ohrabruje kosovske vlasti da nastave sa njihovim naporima kako bi u potpunosti rešile ovo pitanje.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 6. <i>Najvažniji nedostatak predstavlja odsustvo sadržajne statistike kojom bi se pokazali rezultati slučajeva koje FOJ prosledi organima za sprovođenje zakona, što dovodi do odsustva povratnih informacija između agencija, a što bi kosovski organi vlasti trebalo da isprave u što kraćem roku, preko zajedničkih napora između agencija.</i> Vidi takođe § 473 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Dana 31. oktobra 2013. godine, FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 001/2013 koje se bavi sastavljanjem statistike, izveštaja i preporuka o pranju novca i finansiranju terorizma – EC 26.3 u vezi sa EC 32.2 Ovaj dokument posebno predviđa da FOJ sastavlja statistike i izveštaje u vezi sa, između ostalog, slučajevima koji su analizirani i poslati institucijama za sprovođenje zakona, brojem lica koja su pod istragom i lica koja su osuđena u vezi sa sprečavanjem PN i FT, i konfiskovanom ili zaplenjenom imovinom u vezi sa sprečavanjem PN i FT. Pored toga, izjavljeno je da će NKPPK u okviru TSK koordinisati statistike i prikupljati informacije. TSK će upravljati združenom bazom podataka o statistici koja obuhvata usluge tužilaštva. Svaka institucija ima koordinatora koji je odgovoran za statistiku. TSK je dostavio izveštaj o više od 20 krivičnih dela koja su obrađena na koordinisan način. Ovaj izveštaj predstavlja prvi ogroman korak iako su neophodne dalje mere. Tim za ocenjivanje smatra da Administrativno uputstvo izdato od strane FOJ ide u pravom pravcu i očekuje da prikupljeni podaci omoguće da se pokažu rezultati širenja FOJ u sprovođenju zakona.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 7. <i>Prioritet bi trebalo dati objavljivanju godišnjeg izveštaja FOJ kako bi se podigla svest o aktivnostima FOJ među širom zajednicom agencija, kao i sektora koji je dužan da podnosi prijave. Takav izveštaj bi, između ostalog, trebalo da se koristi kao delotvorno sredstvo u okviru FOJ da bi se sektoru koji podnosi izveštaj dale povratne informacije, a samim tim, trebalo bi da uvek sadrži podatke o postojećim vrstama PN.</i> Vidi takođe § 474 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	FOJ godišnji izveštaj za 2012. godinu pruža informacije o vrstama PN, ali ne daje dovoljno povratnih informacija entitetima izveštavanja o kvalitetu PSP – EC 26.8. Tim za ocenjivanje očekuje da FOJ preduzme dalje mere kako bi u potpunosti sprovela ovu preporuku.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 8. <i>Preporučeno je da se prilagodi sadržaj Zakona o BPPN/BPFT tako da se FOJ daju ovlašćenja da zahteva dodatne informacije na nedvosmislen način, bez potrebe za ikakvim tumačenjem.</i> Vidi takođe § 475 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu rešile ovo pitanje poslednjim izmenama BPPN/BPFT Zakona – EC 26.4. Tim za ocenjivanje ohrabruje vlasti da reše ovo pitanje što je pre moguće

Preporuka 26 (FOJ i njene funkcije)	
	kako bi ovlašćenje FOJ da traži dodatne informacije bilo jednosmisleno i ne predmet bilo kojeg tumačenja.
Preporuka IZVEŠTAJA ocenjivanja	9. FOJ bi trebalo da primeni Načela Egmont grupe o razmeni informacija u svojim poslovima sa stranim FOJ. Vidi takođe § 476 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke IZVEŠTAJA	Tokom radionice održane 30. oktobra, FOJ je izvestila da je podnet zvaničan zahtev u vezi sa članstvom u Egmont grupu. U tom kontekstu, očekuje se poseta Prištini u svrhu ocenjivanja do kraja marta 2014. godine, kako bi se utvrdilo da li FOJ ispunjava kriterijume i zahteve Egmont grupe i da li je spremna da postane član.– EC 26.10. Tim za ocenjivanje ohrabruje FOJ da usvoji principe Egmonta o razmeni informacija bez obzira na vreme prihvatanja zahteva za članstvo u Egmont grupu pošto ovi principi daju najbolje smernice u praksi.
Preporuka IZVEŠTAJA ocenjivanja	10. FOJ bi trebala izvršiti procenu finansijskih i tehničkih potreba, uključujući pregled za 3 godine unapred. To bi trebalo dopuniti i potkrepiti procenom pretnji i rizika od pranja novca na Kosovu (kako je predviđeno strategijom BPPN/BPFT), gde bi FOJ trebalo da zauzme vodeću ulogu. Dve date procene trebalo bi da dovedu do izrade akcionog plana/plana za raspodelu resursa, sa utvrđenim zajedničkim prioritetima FOJ, organa za sprovođenje zakona, nadzornih organa i organa zaduženih za kreiranje politike. Vidi takođe § 477 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke IZVEŠTAJA	Dana 6. septembra 2013. godine, MF je izdalo Administrativno uputstvo MF br. 04/2013 o Nacionalnoj proceni rizika o PN i FT. Cilj ovog Administrativnog uputstva je da utvrdi, u skladu sa FATF Preporukom 1 i drugim relevantnim međunarodnim standardima, opšti postupak za nacionalnu procenu rizika o PN i FT uključujući identifikaciju, analizu i ocenu rizika. Takođe ima za cilj da vodi ka uspostavljanju pravila, strategija i drugih relevantnih postupaka upravljanja rizikom Vlade Kosova i relevantnih javnih, privatnih i institucija iz trećeg sektora na Kosovu. To će ih voditi prilikom usmeravanja i kontrolisanja njihovih radnji. FOJ je predviđena da sprovede ovu procenu rizika koja je trebala biti dostavljena do kraja 2013. U novembru 2013. godine Vlada Kosova je objavila dokument o “Nacionalnoj proceni rizika od PN i FT na Kosovu 2013 (NPR)”. Ovaj dokument je dopunjen sa dva Priloga: Prilog 1 koji pruža matricu za analizu i ocenjivanje pojedinačno identifikovanih rizika dok Prilog 2 pruža akcioni plan za mere tretiranja koje treba primeniti za procenu rizika. NPR izveštaj je odobren od strane Vlade decembra 2013. Januara 2014. godine dokument o Nacionalnoj proceni rizika je praćen Nacionalnom strategijom Kosova za sprečavanje i borbu protiv neformalne ekonomije, PN, FT i drugih privrednih i finansijskih zločina za period 2014-2018. Svrha, ciljevi i radnje Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014 – 2018 su zasnovani na Nacionalnoj proceni rizika 2013. Tim za ocenjivanje pozdravlja preduzete mere i ohrabruje kosovske vlasti da obezbede efikasno sprovođenje ovih dokumenata.

Preporuka 26 (FOJ i njene funkcije)	
(Druge) promene od poslednjeg ocenjivanja	

Preporuka 36 (Uzajamna pravna pomoć)	
Ocena: Delimično usklađeno (DU)	
Preporuka IZVEŠTAJA ocenjivanja	1. Uvesti jasne standarde usluga u pogledu rokova obrade stranih zahteva koji mogu smanjiti efikasnost sistema. Vidi takođe §§ 1698-1699 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke IZVEŠTAJA	Takvi standardi usluga su već predmet podzakonskih akata na Kosovu, kao što je Administrativno uputstvo br. 2009/1-09 o postupku međunarodne pravne pomoći u krivičnim i građanskim pitanjima od strane MP, ali samo u obrnutom smislu (tj. davanje rokova za UPP zahteve sa Kosova prema stranim državama). Tokom posete na licu mesta, predstavnici MP su se pozvali na manje više slično Administrativno uputstvo koje je u to vreme bilo u pripremi a koje bi pomoglo sprovođenje Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim pitanjima (bilo da je stari ili novi) ali do sada timu za ocenjivanje nisu obelodanjene konkretne informacije o tome da li je već izdato - EC 36.3.
Preporuka IZVEŠTAJA ocenjivanja	2. <i>Izmeniti proceduralno zakonodavstvo kako bi bili rešeni brojni zaostali zahtevi za UPP kojima se traži izdavanje sudskih naloga.</i> Vidi takođe §§ 1698, 1700-1701 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke IZVEŠTAJA	Tim za ocenjivanje nije upoznat sa nijednom formalnom revizijom postupka za ovu namenu. Što se tiče nerešenih predmeta u vezi sa krivičnim ili običnim građanskim predmetima u postupku pred sudom (stoga ne UPP predmeti) SSK je doneo Nacionalnu Strategiju za smanjenje nagomilanih predmeta u avgustu 2013. Ovaj dokument je vodeći dokument za sudije, sudske administratore i pomoćno sudsko osoblje. Ali se ne odnosi posebno na UPP povezane slučajeve (iako efikasno sprovođenje Strategije može imati posredan pozitivan uticaj na UPP povezane slučajeve takođe) - EC 36.3. Tako, po mišljenju tima za ocenjivanje, dok se strategija čini sveobuhvatna, ona ne postavlja UPP zahteve kao prioritet u smanjenju zaostalih predmeta i stoga tim za ocenjivanje podstiče kosovske vlasti da prioritarno reše zaostale predmete UPP zahteva.
(Druge) promene od poslednjeg ocenjivanja	

Preporuka 40 (Drugi oblici međunarodne saradnje)	
Procena: Uveliko usklađeno (UU)	
Preporuka IZVEŠTAJA ocenjivanja	1. <i>JMSOSZ bi trebalo da vodi statistiku koja sadrži dovoljno detalja da bi se identifikovalo prethodno krivično delo, posebno kada se radi o pranju novca/finansiranju terorizma, kao i o vremenu potrebnom za obradu zahteva bez čega nije moguće doneti sud o efikasnosti.</i> Vidi takođe § 1727 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju	Kao što je već ranije navedeno u ovom izveštaju o napretku, iako je FOJ izdala Administrativno uputstvo o održavanju statistike, Uputstvo ne

Preporuka 40 (Drugi oblici međunarodne saradnje)	
preporuke Izveštaja	nameće obavezu svim zainteresovanim stranama, uključujući i nadležne organe, u BPPN/BPFT Zakona za održavanje statistike i da se isti dostavi FOJ u odnosu na EC 32.2. Timu za ocenjivanje nisu dostavljene posebne informacije o tome koje su mere preduzete ili koje su planirane da budu preduzete. Tim za ocenjivanje stoga poziva kosovske vlasti da preduzmu mere kako bi se osiguralo da JMSOSZ održava statističke podatke, uključujući dovoljno detaljne informacije da se identifikuje osnovno krivično delo a posebno gde je PN/FT deo, kao i zahtev vremenske obrade bez kojih je nemoguća efikasnost sudija. Tim za ocenjivanje dodatno podstiče kosovske vlasti da se ovaj problem reši što pre jer je statistika važna komponenta za merenje efektivnosti sistema i za postavljanje/revidiranje politika, zakona i uredbi.
Preporuka ocenjivanja	<i>2. Zakon o BPPN bi trebalo da obuhvati mogućnost da FOJ ili tužilac traže nalog za praćenje bankovnog računa</i> Vidi takođe § 1723 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti se još uvek nisu bavile ovim pitanjem – CETS 198. Tim za ocenjivanje poziva vlasti da se ovaj problem reši što pre kako bi se omogućilo FOJ ili tužiocu da traži nalog za nadgledanje bankovnog računa.
Preporuka ocenjivanja	<i>3. Kosovo bi trebalo da pojasni da li odbija ili ne međunarodnu saradnju po osnovu da se ista odnosi na političko krivično delo.</i>
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Član 85. Zakona br. 04/L-213 od 31. jula 2013. o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim pitanjima jasno navodi da se UPP može odbiti ako se zahtev odnosi na politička krivična dela – EC 40.1 i CETS 198 član 46.6. Tim za ocenjivanje smatra da je ova preporuka u potpunosti sprovedena.
Preporuka ocenjivanja	<i>4. FOJ bi trebalo da ima ovlašćenja da zamrzne ili odloži promet na zahtev strane FOJ.</i> Vidi takođe § 1723 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti se još uvek nisu bavile ovim pitanjem - CETS 198 član 47. Tim za ocenjivanje poziva vlasti da se ovaj problem reši na što pre kako bi se omogućilo da FOJ zamrzne ili odloži transakcije na zahtev inostranog FOJ.
(Druge) izmene od poslednje procene	

Posebna preporuka III (Zamrzavanje i konfiskovanje imovine terorista)	
Procena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka ocenjivanja	<i>1. Nacrti i usvojiti delotvorne zakone i postupke za zamrzavanje sredstava terorista ili druge imovine lica i subjekata označenih na spiskovima u skladu sa rezolucijama SB UN 1267/1988 i 1373, ili postupkom kojeg pokrene treća zemlja, te da se obezbedi da mere zamrzavanja sredstava obuhvataju sredstva ili imovinu koja je pod kontrolom lica označenih na spiskovima.</i> Vidi takođe §§ 417, 421 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nijedno primarno ili sekundarno zakonodavstvo nije usvojeno od početka 2013. godine koje bi se odnosilo, u bilo kom obimu, na zamrzavanje

Posebna preporuka III (Zamrzavanje i konfiskovanje imovine terorista)	
	terorističkih sredstava ili drugih sredstava određenim licima i subjektima u skladu sa odgovarajućim UNSCR. Nedavne dopune i izmene Zakona o BPPN/BPFT se takođe ne bave ovim pitanjem a ispitivači nisu imali uvid u nijedan odgovarajući nacrt zakona u postupku koji bi to uradili - EC PPIII.1 i EC PPIII.2. Međutim, u fazi finalizacije ovog Izveštaja o napretku, tim za ocenjivanje je slučajno saznao za postojanje odgovarajućeg pravnog akta koji je do sada bio nepoznat za njih, jer nije ni dostavljeno ni pomenuto od strane kosovskih vlasti u prethodnim fazama procena. To je ZSMS br. 03/L-183 od 15.4.2010., koji je stupio na snagu maja 2010. godine. Ovim zakonom „<i>utvrđuje se postupak za sprovođenje nevojnih međunarodnih sankcija u Republici Kosovo, uvedenih od strane Ujedinjenih nacija i drugih međunarodnih organizacija</i>“ (član 1) gde „<i>međunarodne sankcije</i>“ znači „<i>ograničenja i obaveze koje nameću rezolucija, društva, sporazum, deklaracija ili bilo koji čin Organizacije Ujedinjenih nacija ili drugih međunarodnih organizacija</i>“, a mogu biti ekonomske, finansijske, političke, komunikacione i javnog karaktera (član 2 [1.2]). „<i>Finansijske sankcije</i>“ su, u skladu sa članom 2(1.4) „<i>ograničenje prava subjektima prema kojima se sprovode međunarodne sankcije, za upravljanje, korišćenje ili regulisanje gotovog novca, hartija od vrednosti, robe ili druge imovine i imovinskih prava; ograničenja plaćanja za subjekte na koje se primenjuju međunarodne sankcije; druga ograničenja u finansijskim aktivnostima</i>“. Na prvi pogled, ZSMS tako služi za sprovođenje međunarodnih restriktivnih mera, kao što su Rezolucije SB UN koje su relevantne u kontekstu SR.III a posebno Rezolucija SB UN 1267/1988. Međutim, ZSMS je suviše uopšten po svom obimu i ne uspostavlja praktičnu administrativnu proceduru za zamrzavanje računa fizičkim ili pravnim licima na odgovarajućim listama, ali može da posluži samo kao pravni osnov za uvođenje ovakvog postupka. Sve što je predviđeno članom 3(4) je lični i teritorijalni obim prava (njegove odredbe se primenjuju i na fizička i pravna lica Kosova na teritorijama stranih država), dok član 9 predviđa da se građanska odgovornost ne primenjuje na fizička i pravna lica na Kosovu za neispunjavanje obaveza koje se odnose na sprovođenje međunarodnih sankcija. Umesto daljih proceduralnih pravila, član 3(1) ovlašćuje Vladu da usvoji dodatne odluke za sprovođenje međunarodnih sankcija. To se vidi iz teksta zakona gde takve odluke treba da budu usvojene od slučaja do slučaja, što znači da proceduralna pravila (koje sankcije se sprovode, rokovi za sprovođenje, uslovi, mogući izuzeci, subjekti za koje važe sankcije i ako je moguće, datum isteka sankcije) će takođe biti određena na ad hoc osnovi. Nema odluke donate po članu 3(1) da tako predviđa da se obezbedi za opšti skup pravila uspostavljanje efektivnog i javno poznatog postupka za sprovođenje međunarodnih restriktivnih mera, uključujući i odgovarajući postupak zamrzavanja. Očigledno, tim za ocenjivanje nije obavešten o svakoj odluci koja je izdata u skladu sa ZSMS koji očigledno znači da ovaj zakon još nije primenjen u svakom konkretnom slučaju. Pored toga, neobjašnjivo ćutanje o postojanju ovog propisa tokom prethodnih faza procene izaziva ozbiljnu zabrinutost da neki, ako ne i svi od osnovnih vlasti nisu ni svesni ovog zakona. U nedostatku efikasnih zakona (tj. onih koji idu dalje od puke dozvole za izdavanje sprovođenje odluka) i procedure za zamrzavanje sredstava ili

Posebna preporuka III (Zamrzavanje i konfiskovanje imovine terorista)	
	druge imovine u svojini ili koje se odnose na osobe koje su odredile Rezolucije SB UN nivo usklađenosti sa PP.III tako ostaje isti. Kao rezultat toga, ova manjkavost ostaje kao što je identifikovano u IO.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	2. <i>Uspostaviti organ za izradu spiskova na osnovu spiskova označenih lica prema Rezoluciji SB UN 1373</i> Vidi takođe § 422 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	U tom pogledu nije usvojeno nijedno primarno ili sekundarno zakonodavstvo. Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu se bavile ovim pitanjem (npr. izgleda da nije razmatrano da se FOJ da takvo ovlašćenje) a takođe tim za ocenjivanje nije upoznat sa nijednim odgovarajućim nacrtom zakona. Niti navedeni ZSMS propisuje koji organ Kosova bi bio nadležan da predloži nadležnim odborima za bezbednost UN da odrede lica ili subjekte koji zadovoljavaju određene kriterijume za određivanje - EC PPIII.1 i EC PPIII.2. Kao rezultat toga, ova manjkavost ostaje kao što je identifikovano u IO.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	3. <i>Uspostaviti efikasni sistem za obaveštavanje finansijskog sektora o merama pod mehanizmima za zamrzavanje sredstava, kao i praktične smernice u ovoj oblasti.</i> Vidi takođe § 422 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	U tom pogledu nije usvojeno nijedno primarno ili sekundarno zakonodavstvo. Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu se bavile ovim pitanjem i ispitivači nisu bili upoznati sa nijednim odgovarajućim zakonodavstvom takođe – EC PPIII.5. Kao rezultat toga, ova manjkavost ostaje kao što je identifikovano u IO.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	4. <i>Uvesti odgovarajuće procedure:</i> • <i>za razmatranje zahteva za skidanje sa spiska i odmrzavanje sredstava ili druge imovine lica ili subjekata skinutih sa spiska i lica ili subjekata koji su greškom pogođeni mehanizmom za zamrzavanje sredstava;</i> • <i>za ovlašćeni pristup sredstvima i drugoj zamrznutoj imovini na osnovu Rezolucije SB UN 1267/1988 u skladu sa Rezolucijom SB UN 1452;I</i> • <i>za osporavanje mera za zamrzavanje sredstava, preduzetih u skladu sa odgovarajućim rezolucijama SB UN;</i> Vidi takođe §§ 422-423 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	U tom pogledu nije usvojeno nijedno primarno ili sekundarno zakonodavstvo. Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu se bavile ovim pitanjem i tim za ocenjivanje nije bio upoznat sa nijednim odgovarajućim zakonodavstvom takođe – EC SRIII.7 do SRIII.10. Ovo važi i za gore pomenuti ZSMS takođe. Ovaj zakon predviđa da će samo <i>ad hoc</i> Vladine odluke (videti iznad) sprovoditi izuzetke koji su prvobitno bili dozvoljeni prema prvobitnoj odluci međunarodne organizacije (koja, međutim, nije relevantna u ovom kontekstu). Kao rezultat toga, ova manjkavost ostaje kao što je identifikovano u IO.

Posebna preporuka III (Zamrzavanje i konfiskovanje imovine terorista)		
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>5. Obezbediti mere za proveru poštovanja obaveza iz Posebne preporuke III, i za izricanje kaznenih mera.</i> Vidi takođe § 423 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		U tom pogledu nije usvojeno nijedno primarno ili sekundarno zakonodavstvo. Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu se bavile ovim pitanjem i tim za ocenjivanje nije bio upoznat sa nijednim odgovarajućim zakonodavstvom takođe – EC PPIII.13. Kao rezultat toga, ova manjkavost ostaje kao što je identifikovano u IO.
(Druge) izmene od poslednje procene		

2.4. Druge preporuke¹⁰

Preporuka 2 (Krivična odgovornost za pranje novca)		
Ocena: Delimično usklađeno (DU)		
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>1. Revidirati osnove korporativne krivične odgovornosti, kao što je trenutno propisano zakonima (da li ili ne to zavisi od krivice fizičkog lica).</i> Vidi takođe §§ 269, 285 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		Ni KZ ni Zakon o KOPL nisu dopunjeni i izmenjeni, u bilo kom obimu, od početka 2013. godine i stoga se ne može odraditi nijedna promena na član 40 KZ ili na istim rečima član 5 identičnog Zakona o KOPL koji su relevantni u kontekstu ove preporuke - EC 2.1 i EC 2.2. Takođe, tim za ocenjivanje nije upoznat sa nijednim izmenama i dopunama ovih zakona u postupku koji bi bavili ovim pitanjem, koji posledično ostaje kao što je identifikovano u IO.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>2. Usklađivanje Zakona o BPPN/BPFT i KZ ili Zakona o KOPL u smislu koncepta i terminologije, u pogledu</i> <i>• standarda znanja koji se primenjuje u slučaju krivičnog dela pranja novca (Zakon o BPPN/BPFT u poređenju sa KZ)</i> <i>• osnova korporacijske krivične odgovornosti i krivične odgovornosti fizičkih lica (član 34 Zakona o BPPN/BPFT u poređenju sa članom 40 KZ / članom 5 Zakona o KOPL).</i> Vidi takođe §§ 283, 284, 286-288 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		Kao što je pomenuto u vezi sa preporukom iznad, ni KZ ni Zakon o KOPL nisu dopunjeni i izmenjeni, u bilo kom obimu, od početka 2013. godine i stoga se ne može odraditi nijedna promena na odgovarajućim članovima ovih zakona - EC 2.1, EC 2.2 i EC 2.3. Isto tako, član 34 Zakona o BPPN/BPFT je takođe ostavljen netaknut nedavnim izmenama i dopunama urađenih na ovom zakonu i tim za ocenjivanje nije upoznat sa nijednim izmenama i dopunama ovih zakona u postupku koji bi bavili ovim pitanjem, koji posledično ostaje kao što je identifikovano u IO.

10 Napomene na FATF Preporuke u ovom izveštaju odnose se na 2003. FATF Četrdeset preporuka i Devet posebnih preporuka o finansiranju terorizma (2001).

Što se tiče Preporuke 28 (Usklađeno) i SR.IX (Uveliko usklađeno) koje nisu obuhvaćene u nastavku, Vidi takođe § 3 iznad

Preporuka 2 (Krivična odgovornost za pranje novca)		
Preporuka	Izveštaja	3. <i>Predvideti oštrije kazne (povećati obim kazni) koje će važiti za pravne entitete za krivična dela.</i> Vidi takođe § 290 u IO.
ocenjivanja		
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		Režim krivičnih sankcija primenjiv na pravna lica pada izvan okvira Zakona o BPPN/BPFT sa nedavnim izmenama i dopunama zbog kojih stoga nije mogao imati nikakav uticaj na ovom polju. Relevantno zakonodavstvo je Zakon o KOPL koji, međutim, još nije dopunjen i izmenjen i stoga nijedna promena nije mogla biti urađena u Poglavlju III koja se bavi kaznama i drugim krivičnim zakonskim sankcijama. Kao rezultat toga, ova manjkavost takođe ostaje kao što je identifikovano u IO - EC 2.5.
(Druge) izmene od poslednje procene		

Preporuka 6 (Politički eksponirana lica)		
Ocena: Delimično usklađeno (DU)		
Preporuka	Izveštaja	1. <i>Uskladiti definicije PEL u skladu sa definicijom FATF-a u Zakonu o BPPN/BPFT.</i> Vidi takođe §§ 789, 791 u IO.
ocenjivanja		
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		Definicija PEL u Zakonu o BPPN/BPFT zamenjen je sledećim tekstom (član 2 stav 1.41): <i>fizička lica koja imaju ili su im poverene istaknute javne funkcije i neposredni članovi porodice ili lica za koje se zna da su bliski saradnici takvih lica. FOJ u konsultaciji sa Ministarstvom finansija može doneti podzakonski akt za definisanje istaknute javne funkcije i na članove uže porodice tih lica.</i> Treba napomenuti da definicija ne uključuje 'one tesno povezane sa PEL' kao što je uključeno u prihvaćenim definicijama u međunarodnim standardima. U januaru 2014. FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 04/2014 o definiciji 'istaknutih javnih funkcija', 'bliskih saradnika' 'neposrednih članova porodice' kao što je propisano Zakonom o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama. Štaviše, kao što Zakon ne definiše kategorije pojedinaca koje bi se mogle smatrati da spadaju u okviru PEL statusa, Uputstvo pruža sveobuhvatnu listu vođenja za domaća i strana PEL shodno tome. Bez obzira, iznad navedene izmene i dopune nisu se bavile pitanjem da li definicija više obuhvata srednje ili niže rangirane zvaničnike. Tim za ocenjivanje razume da u svojoj novoj Uredbi zamenjuje Pravilo X, CBK će pokušati da reši pitanje tumačenja definicije PEL, međutim takvo tumačenje bi trebalo da bude predmet podzakonskih akata donetim od strane FOJ u konsultaciji sa MF - Rec 6. Tim za ocenjivanje pozdravlja revidiranu definiciju PEL i pitanje Administrativnog uputstva sa jasnim tumačenjem ko će predstavljati takvu definiciju i dati smernice za sve subjekte izveštavanja dalje do bilo kojih smernica koje je predviđeno Pravilnikom CBK koji je primenjiv samo na finansijski sektor i koji je, u slučaju PEL, predmet smernica donetih od strane FOJ u skladu sa Zakonom o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama.

Preporuka 6 (Politički eksponirana lica)	
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja
	2. <i>Uvesti zakonsku obavezu utvrđivanja da li nosilac imovinskog prava pravnog lica spada u definiciju PEL.</i> Vidi takođe §§ 799, 809 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke	Izveštaja
	Član 17(1) Zakona o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama zahteva od subjekata izveštavanja da identifikuje nosioca imovinskog prava pravnog lica i samim tim da se utvrdi da li nosilac imovinskog prava predstavlja veliki rizik gde u tom slučaju oni proveravaju identitet. Član 17 (1), međutim, ne zahteva uspostavljanje da li nosilac imovinskog prava predstavlja PEL u okviru definicije Zakona. U suočavanju sa primenom poboljšane posebne pažnje za PEL kao da predstavlja veliki rizik, i na razlikovanje između domaćih i stranih PEL, član 21 Zakona o BPPN/BPFT izmenjen i dopunjen se ne bavi pitanjem da li je nosilac imovinskog prava PEL iako član zahteva od subjekta izveštavanja da se utvrdi da li su njihovi klijenti domaća ili strana PEL gde se u tom slučaju primenjuje viša posebna pažnja prema stranim PEL. Zbog toga, dok su mere preduzete za razjašnjenje identifikacije nosioca imovinskog prava, i u uspostavljanju da li klijent spada u definiciju PEL, Zakon o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama je još uvek daleko od zahteva da subjekti izveštavanja identifikuju da li nosilac imovinskog prava pravnog lica predstavlja PEL. Uprkos tome, na osnovu člana 10 Uredbe o predloženom menjanju Pravilo X, CBK će zahtevati od banaka i finansijskih institucija da identifikuju PEL status nosioca imovinskog prava: <i>Pošto su identifikovale nosioca imovinskog prava, banke i finansijske institucije će uspostaviti kroz njihove procedure za procenu rizika klijenta da li je nosilac imovinskog prava/vlasnici spada u status politički eksponiranih lica u smislu Zakona o BPPN/BPFT. U takvim mogućnostima banke i finansijske institucije primenjuju poboljšane mere za politički eksponirana lica kao što je razmatrano Zakonom o BPPN/BPFT i ovom Uredbom. - EC 6.1.</i> Administrativno uputstvo 04/2014 o PEL, prilikom donošenja preporuke na obaveze prema Zakonu o BPPN/BPFT za identifikaciju nosioca imovinskog prava u skladu sa odredbama člana 17, takođe podbacuje u zahtevima da subjekat izveštavanja identifikuje PEL status nosioca imovinskog prava. Tako će se bilo koje izmene i dopune na CBK Pravilo X, kako je gore navedeno, primenjivati samo u finansijskom sektoru stvarajući jednu nedoslednost u primeni Zakona. Odatle zahtev da se revidira Zakon o BPPN/BPFT i dalje važi. Priznajući pozitivne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT u kontekstu analize rizika klijenta za klijente višeg rizika, tim za ocenjivanje je mišljenja da su problemi u vezi proizašle identifikacije nosioca imovinskog prava i utvrđivanja PEL statusa nosioca imovinskog prava nisu obuhvaćeni i stoga tim oziva kosovske vlasti da se bave ovim pitanjem za efikasnije sprovođenje međunarodnih standarda. Štaviše, Tim za ocenjivanje smatra da pozivanje na član 19 (1) u članu 21 u slučaju domaćih PEL je pogrešno jer se član 19 bavi elektronskim prenosima.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja
	3. <i>Izmeniti i dopuniti član 21 Zakona o BPPN/BPFT tako da se obezbedi primena postupka za utvrđivanje da li je određen klijent ili nosilac imovinskog prava kasnije identifikovan kao PEL ili postao PEL.</i> Vidi takođe § 807-809 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju	
	Stav (1.1) iz člana 17 Zakona o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama sada zahteva od svih subjekata izveštavanja da utvrde, na stalnoj osnovi, rizik od

Preporuka 6 (Politički eksponirana lica)	
preporuke Izveštaja	PN i FT predstavljen od strane njihovih klijenata i drugih lica kojima oni pružaju finansijske usluge. Široko tumačenje ovog amandmana u svetlu zahteva da bude na stalnoj osnovi treba da pokrije ovu obavezu. Međutim, član 21(5), koji zahteva posebno izveštava subjekata da utvrdi da li je klijent domaće ili strano PEL ne nameće obavezu na stalnoj osnovi - EC 6.2.1. Štaviše, Administrativno uputstvo 04/2014 o PEL je daleko od rešavanja ovog pitanja. Tim za ocenjivanje poziva kosovske vlasti da razjasne ovu situaciju kroz više jasnih zakonskih odredbi u Zakonu o BPPN/BPFT. U međuvremenu, tim za ocenjivanje podstiče FOJ i druge nadležne organe u Zakonu o BPPN/BPFT kako bi se osiguralo da oni daju smernice subjektima izveštavanja u tom pogledu.
Preporuka ocenjivanja	<i>4. U članu 21 Zakona o BPPN/BPFT pojasniti da se utvrđivanje izvora sredstava primenjuje po tekućem osnovu na svaki promet sa PEL.</i> Vidi takođe § 816 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Iako je izmenjen i dopunjen stav (5) člana 21, tačka (5.1.2) koja se odnosi na zahtev da se preduzmu odgovarajuće mere da se utvrdi poreklo imovine upotrebljeno u odnosu ili transakciji koja zadržana kao u prethodnoj verziji zakona. Međutim, u svojoj predloženoj Uredbi zamjenjivanja Pravila X, CBK namerava da pojasni ovo definisanjem šta predstavlja izvor bogatstva i šta predstavlja izvor sredstava kroz član u Uredbi koji određuje poboljšane mere koje se primenjuju u slučaju PEL - EC 6.3 FOJ Administrativno uputstvo 04/2014 o PEL izdato u januaru 2014, a kao što je prethodno definisano u ovom Izveštaju, takođe se ne bavi pitanjem izvora sredstava i samim tim to je i dalje u skladu sa odredbama Zakona o BPPN/BPFT u nedostatku odgovarajućih smernica. Tim za ocenjivanje pozdravlja definicije koje će biti pružene u predloženoj Uredbi CBK. Međutim, pošto se Uredba primenjuje samo na banke i finansijske institucije i FOJ Administrativnog uputstva 04/2014 o PEL koje je primenjivo na sve subjekte izveštavanja ne rešava pitanje, kosovske vlasti možda žele da se osigura da su slične smernice date drugim sektorima subjekata izveštavanja ili preko kasnijih odgovarajućih uputstava ili definicijama u Zakonu o BPPN/BPFT, izmenama i dopunama na tačku (5.1.2), stav (5), člana 21 Zakona o BPPN/BPFT.
Preporuka ocenjivanja	<i>5. Obezbediti smernice za industriju.</i> Vidi takođe §§ 796, 821 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Predložena Uredba CBK koje zamenjuje Pravilo X daće smernice za rad banaka i finansijskih institucija zasnovane na pristupu rizika koji će obuhvatiti smernice o kategorizaciji klijenata u okviru stepena rizika i posledične matrice za praćenje tih klijenata i odnosa koji predstavljaju veći rizik. Nijedna slična smernica nije izdata ili predviđena da se izda u drugim sektorima subjekata izveštavanja kao što se Administrativno Uputstvo 04/2014 o PEL izdato od strane FOJ u januaru 2014. ne bavi elementom visokog rizika praćenja računa u vezi sa PEL, osim pozivanja na već postojeće obaveze iz zakona sa posledicom da nema smernice za subjekte izveštavanja - EC 6.4 . Iako pozdravlja inicijativu CBK u pružanju smernice zasnovane na pristupu rizika i praćenja odnosa većih rizika, tim za ocenjivanje podstiče kosovske

Preporuka 6 (Politički eksponirana lica)	
	vlasti da se ovaj problem reši davanjem slične smernice za druge sektore.
(Druge) izmene od poslednje procene	

Preporuka 14 (Zaštita i bez dojava)	
Ocena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>1. Izmeniti i dopuniti član 35 Zakona o BPPN/BPFT tako da zaštitu proširi na direktore, službenike i zaposlene, privremeno ili stalno.</i> Vidi takođe § 977 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Bez obzira na pozivanje na „lica i entitete“ koje IO tumači kao da se odnosi na „lica i entitete“ u kontekstu subjekata izveštavanja, IO je predložio dodavanje teksta <i>i njihovih direktora, službenika i zaposlenih, da li privremeno ili trajno</i> odmah nakon reči „lice ili subjekat“ čime se obezbeđuje pravna jasnoća i unapređenje usklađivanja sa međunarodnim standardom. Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu se bavile ovim pitanjem. Tim za ocenjivanje poziva kosovske vlasti da razmotre ovaj predlog za uklanjanje bilo koje subjektivnosti u tumačenju kroz pravnu jasnoću i stoga boljeg usklađivanja sa međunarodnim standardima - EC 14.1
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>2. Izmeniti i dopuniti član 22 (4) tako da se uvede zabrana otkrivanja podatka u skladu sa međunarodnim standardima;</i> Vidi takođe § 987 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	IO je zaključio da zabrana obaveštavanja kao što je obuhvaćeno kroz stav (4) člana 22 ne obuhvata obelodanjivanje zabrana okolnosti obuhvaćenih međunarodnim standardima. Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu se bavile ovim pitanjem. Tim za ocenjivanje poziva kosovske vlasti da razmotre predložene izmene i dopune čime se obezbeđuje da će međunarodni zahtevi biti obuhvaćeni kroz zakonske odredbe, čak i ako će trenutne okolnosti zabrane prema ovom stavu (4) biti zadržane preko i iznad međunarodnih standarda - EC 14.2.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>3. Uzeti u obzir mogućnost proširenja zabrane otkrivanja podatka na druge subjekte dužne da podnose prijave.</i> Vidi takođe § 988 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavne izmene BPPN/BPFT Zakona nisu rešile ovo pitanje. Tim za ocenjivanje preporučuje ovo proširenje kao deo izmene stava (4) člana 22 kao što je već objašnjeno – EC 14.2.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>4. Obezbediti da član 15 stav 1.3 ne obuhvata imena i lične podatke službenika banke ili finansijske institucije koji sastavlja prijavu ili dostavlja podatak.</i> Vidi takođe § 999 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Pitanja u IO da li se pozivanje na <i>lice ili subjekt koji je pružio informacije</i> odnosi na subjekte izveštavanja ili da li to uključuje imena službenika subjekta izveštavanja koji je podneo izveštaj. Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu se bavile ovim pitanje i tim za ocenjivanje nije obavešten da su neke druge mere preduzete od strane kosovskih vlasti u tom

Preporuka 14 (Zaštita i bez dojava)	
	pogledu - AC 14.3. Tim za ocenjivanje skreće pažnju kosovskim vlastima na ovu preporuku za zaštitu službenika subjekata izveštavanja – preporuka takođe treba da bude urađena na tačku (6) ispod u vezi člana 27 EU Treće Direktive o PN.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>5. Izmeniti član 15 stav 2 Zakona kako bi se ograničilo da subjekti ili organi vlasti mogu da dostavljaju podatke samo onim organima kojima FOJ prosleđuje svoje izveštaje.</i> Vidi takođe § 1000 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Promene izvršene u stavu (2) član 15 kroz nedavne izmene i dopuna Zakona o BPPN/BPFT se ne bave tim pitanjem. Izmene i dopune predviđene za takve informacije kao što je navedeno u stavu (1) ovog člana na sopstvenu inicijativu FOJ ili na zahtev bilo kog organa pomenutog u stavu (2). Ovo je dodatno ojačano uvođenjem novog stava (1a) člana 15 kojim ovlašćuje FOJ da razmenjuje, na domaćem kao i na međunarodnom nivou, sve informacije dostupne ili koje se mogu dobiti direktno ili indirektno od njega - AC 14.3 . Izgleda da su ove promene, pre nego rešavanje pitanja koja su proizašla od strane tima za procenu u IO, dodate za otkrivanje informacija koje se sada mogu pružiti ne samo na inicijativu FOJ, već i na zahtev bilo kog od navedenih organa u članu. Tim za ocenjivanje ponovo poziva kosovske vlasti da preispitaju odredbe člana 15 u cilju razjašnjavanja okolnosti kada se takvo obelodanjivanje može dogoditi, da se ograniče vlasti koje mogu da dobiju ili zahtevaju takve informacije na one koji primaju izveštaje iz FOJ i da obezbede zaštitu službenika subjekata izveštavanja – preporuka takođe treba da bude urađena na tačku (6) ispod u vezi člana 27 EU Treće Direktive o PN.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>6. U članu 15 Zakona dodati novi stav (4) kojim bi se svaki organ koji iz bilo kog razloga poseduje lične podatke zaposlenih u subjektu koji je dužan da podnosi prijave, a koji su podneli prijavu ili dostavili podatak, obavezao da zaštititi takve podatke i da ih čuva kao poverljive.</i> Vidi takođe § 1006 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu se bavile ovim pitanjem. Zaista, kao što je navedeno pod tačkom 5 iznad, izmene i dopune na član 15 izgleda da su ojačale mogućnost da takve informacije budu otkrivene od strane FOJ. Za zaštitu službenika subjekata izveštavanja, tim za ocenjivanje ponovo poziva kosovske vlasti da se ovaj problem reši što pre - EU Treće Direktive o PN.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>7. Uzeti u obzir odredbe člana 28 Treće direktive EU o skidanju zabrane otkrivanja podataka u određenim okolnostima.</i> Vidi takođe § 1015 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu dale nikakvo posebno razmatranje za preporuku u IO. Dakle, čak i u okolnostima kada je pomoćnik sa Kosova stranim institucijama treba da komunicira o informacijama vezanim za PST ili o drugim informacijama koje se pružaju FOJ, svojoj matičnoj instituciji ili drugim institucijama u okviru iste grupe kojoj pripada a što je neophodno da prati sumnjive radnje ili transakcije unutar grupe koje se odnose na istog pojedinca ili entitet, da finansijske institucije treba da se prijave za dozvolu FOJ . Isto važi i za druge subjekte izveštavanja koji čine deo globalne grupe ili mreže, kao što su advokati,

Preporuka 14 (Zaštita i bez dojava)	
	računovođe i revizori - Treća BPPN Direktiva EU (član 28). Tim za ocenjivanje je mišljenja da je jasnoća u zakonu u tom smislu važna za Kosovo da efikasno ispuni svoje međunarodne obaveze posebno u finansijskom sektoru, gde većina banaka i finansijskih institucija čine deo većih međunarodnih finansijskih grupacija. Zbog toga tim za ocenjivanje poziva kosovske vlasti da preispitaju preporuke ili kroz izmene zakona u duhu Treće BPPL Direktive EU ili kroz smernice u tom smislu pružene od strane FOJ sa detaljnima okolnosti gde se neće protiviti za razmenu takvih informacija.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>8. Uzeti u obzir unošenje novog stava 4A u član 22 Zakona o BPPN, kojim bi se uvela zabrana otkrivanja podataka u slučajevima predviđenim Konvencijom Saveta Evrope (CETS 198).</i> Vidi takođe §§ 1023-1024 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu dale nikakvo posebno razmatranje za preporuku u IO. Kosovo nije potpisnik Konvencije Saveta Evrope (CETS 198) i stoga nema takve obaveze. Bez obzira, Kosovo treba da prizna da će usvajanje takve odredbe u svom Zakonu o BPPN/BPFT ojačati svoje usklađivanje sa međunarodnim standardima - CETS 198 član 7. Tim za ocenjivanje poziva kosovske vlasti da posvete dužnu pažnju ovim preporukama, i posledične dodatne amandmane da koristi ove preporuke u praksi kao što je detaljno opisano u IO, jačajući time svoj potencijal za međunarodnu saradnju i nacionalne efikasnosti u sprovođenju jačeg BPPN/BPFT režima i daljeg usklađivanja svog zakonodavstva sa međunarodnim standardima.
(Druge) izmene od poslednje procene	

Preporuka 17 (Kaznene mere)	
Ocena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>1. Izmena člana 24 (8), člana 25 (7), člana 26 (14) i člana 27 (4) u okviru konteksta predloženih izmena i dopuna člana 31 Zakona o BPPN/BPFT.</i> Vidi takođe § 1321 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu dale nikakvo posebno razmatranje za preporuku u IO - EC 17.1. Tim za ocenjivanje poziva kosovske vlasti da preispitaju ove preporuke u cilju pružanja pravne jasnoće o izricanju kazni u skladu sa Zakonom o BPPN/BPFT za kršenje ovog specifičnog zakona izvan izricanja kazni ispod drugih opštih akata koji se primenjuju na sektor koji je u pitanju. Međutim tim za ocenjivanje preporučuje da, zbog nedavnih izmena i dopuna Zakona o BPPN/BPFT i posebno revidiranog spiska subjekata izveštavanja iz člana 16 Zakona, pregled članova kao što je preporučeno bude preduzeto u kontekstu izmenjenog Zakona o BPPN/BPFT.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>2. Revizija postojećih krivičnih dela i drugih prekršaja radi postizanja zakonske sigurnosti i izbegavanja zakonske složenosti u primeni zbog dvostrukih prekršaja i različitih kaznenih mera.</i>

Preporuka 17 (Kaznene mere)	
	Vidi takođe § 1328 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu dale nikakvo posebno razmatranje za preporuku u IO - EC 17.1. Tim za ocenjivanje potvrđuje svoju preporuku u IO za kosovske vlasti da se uklone nejasnoće o kaznama za isto krivično delo, ali kroz različita zakonodavstva.
Preporuka Izenjavanja	<i>3. Ponovo sastaviti član 31 i uvesti nove članove 31A i 31B, kako je predviđeno nacrtom zakona o izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT.</i> Vidi takođe § 1331 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavnim izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT izmenjen je član 31 do te mere da odluka doneta od strane FOJ obaveštava obveznika o nepoštovanju Zakona o BPPN/BPFT što bi predstavljalo kršenje obaveza utvrđenih u Zakonu o BPPN/BPFT koji će biti predmet administrativne sankcije u vidu novčane kazne od petsto (500) evra za svaki dan nepoštovanja praćenja datuma obaveštavanja. Štaviše, revidirani član 31 zahteva od FOJ, u konsultaciji sa MF, da izda podzakonski akt da definiše postupak administrativne procedure. Nametanje sankcija može se osporavati pred nadležnim sudom. Izmene i dopune se dodatno uvode u član 31A kroz koji će se novčanom kaznom u rasponu od petsto (500) do sedam hiljada (7.000) evra kazniti za prekršaj pravna lica za druge vrste prekršaja, i član 31B kroz koji će se novčanom kaznom u rasponu od petsto (500) do deset hiljada (10.000) evra, kazniti za prekršaj pravna lica za druge vrste prekršaja - EC 17.1 i EC 17.4). U januaru 2014, u konsultaciji sa MF, FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 03/2014 koje utvrđuje procedure za izricanje administrativnih sankcija predviđenih u članu 31, 31a i 31b Zakona o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama. Pored uspostavljanja procedura, Administrativno uputstvo predviđa žalbeni mehanizam za subjekte izveštavanja koji, dok se uvodi prvi nivo žalbe koji se podnosi samom FOJ i u kom slučaju žalba treba da se razmatra na nezavisan način a koja je dostavljena žalbenom veću suda. Tim za ocenjivanje ima rezerve o transparentnosti mehanizma sa žalbama koje se podnose FOJ koji je organ koji nameće kaznu u prvom stepenu. Iako tim za ocenjivanje pozdravlja reviziju člana 30 i uvođenje člana 31a i člana 31b (koji su pomenuti u IO preporuci), zajedno sa objavljivanjem MF/FOJ Administrativnog uputstva 03/2014 o nametanju administrativnih sankcija, a opet ovim izmenama i dopunama i samog Administrativnog uputstva, ne ispunjava u potpunosti predloge urađene u IO koji predviđa nametanje niza promovisanih nematerijalnih administrativnih sankcija od strane, dok istovremeno pruža pravnu jasnoću za nametanje administrativnih kazni od strane FOJ i novčanih kazni po novom članu 31a i članu 31b. Zbog toga tim za ocenjivanje poziva kosovske vlasti da razmotre i preispitaju ove izmene i dopune u okviru predloga u IO.
Preporuka Izenjavanja	<i>4. Odrediti organ i/ili organe koji će biti ovlašćeni da izriču kaznene mere preko izmenjenog člana 31.</i> Vidi takođe § 1338 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju	Izmenjen i dopunjen član 31 navodi da će odlučnost kojom FOJ obaveštava obveznika o nepoštovanju Zakona o BPPN/BPFT predstavljati kršenje

Preporuka 17 (Kaznene mere)	
preporuke Izveštaja	obaveza utvrđenih u Zakonu o BPPN/BPFT koji će biti predmet administrativne sankcije u vidu novčane kazne od petsto (500) evra za svaki dan nepoštovanja praćenja datuma obaveštavanja. Član dalje zahteva da FOJ, u konsultaciji sa ministrom finansija, donese podzakonski akt za definisanje administrativnog prekršajnog postupka. Iako izmenjen i dopunjen član 31 izgleda da sadrži da će administrativne sankcije biti izrečene od strane FOJ ovo nije jasno jer član zahteva izdavanje podzakonskih akata koji određuju procedure za izricanje administrativnih prekršaja. Štaviše, dok je uvođenje nove novčane kazne, revidirani član ne predviđa organu da nametne takve novčane kazne osim neimenovanje organa u tom smislu podrazumeva da takve novčane kazne treba da budu nametnute kroz sudske postupke. U januaru 2014, FOJ je u konsultaciji sa MF izdao Administrativno uputstvo 03/2014 koje propisuje FOJ kao organ nadležan da nametne administrativne sankcije razmatrane Zakonom o BPPN/BPFT - EC 17.1. Priznajući napredak koji je postignut u vezi sa uvođenjem sankcija i kazni kroz Zakon o BPPN/BPFT, tim za ocenjivanje pozdravlja novo Administrativno uputstvo koje pruža pravno razjašnjenje u određivanju organa nadležnog da nametne takve kazne.
Preporuka IZVEŠTAJA ocenjivanja	<i>5. Obezbediti da su kaznene mere primenljive na direktore i više rukovodstvo kroz reviziju člana 31 i u tu svrhu izmeniti i dopuniti član 34 Zakona o BPPN/BPFT.</i> Vidi takođe § 1349 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu se bavile nikakvim izmenama i dopunama člana 34. Dalje, izmene i dopune člana 31 ne nameću utvrđene kazne i sankcije direktorima i višem rukovodstvu - EC 17.3. Navodeći da se Administrativno uputstvo 03/2014 o izricanju sankcija, nakon Zakona o BPPN/BPFT, ne bavi se tim pitanjem, tim za ocenjivanje ponavlja značaj da direktori i više rukovodstvo budu odgovorni za sankcije, a ne samo za počinjeno krivično delo.
Preporuka IZVEŠTAJA ocenjivanja	<i>6. Uvesti skup kaznenih mera kroz reviziju člana 31, kako je predloženo.</i> Vidi takođe § 1358 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT, u uvođenju novih članova obezbeđuju izricanje novčanih kazni za razno kršenje zakona, ne uvode niz sankcija koje uključuju administrativne. Zaista sve sankcije su u obliku novčanih kazni. Administrativno uputstvo 03/2014 izdato od strane FOJ-a u januaru 2014. Se ne bavi ovim pitanjem - EC 17.4. Tim za ocenjivanje poziva kosovske vlasti da ponovo razmotre najnovije izmene i dopune i da uzmu u obzir predloge u IO za uvođenje niza administrativnih sankcija koje su inspirisane iz sličnih administrativnih sankcija nametnutim kroz drugo finansijsko zakonodavstvo u prudencijalne svrhe.
(Druge) izmene od poslednje procene	Treba pomenuti da je izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT uvedena nova sankcija vezana za obaveze o izveštavanju iz člana 22 i drugim članovima Zakona, koji se odražavaju na obaveze izveštavanja za druge subjekte izveštavanja i subjekte iz Zakona o BPPN/BPFT. Novi član 36C Zakona o BPPN/BPFT nameće sankcije o: - Ko god koristi silu ili ozbiljnu pretnju, ili bilo koja druga sredstva prinude,

Preporuka 17 (Kaznene mere)	
	ili obećanje poklona ili bilo kog drugog oblika koristi da podstakne drugu osobu da se uzdrži od davanja izveštaja zahtevanog prema članu 13 ovog zakona, ili da napravi lažnu izjavu ili da na drugi način ne navede tačne informacije da FOJ, CBK, istražni organi, tužioci ili sudije, kada se takva informacija odnosi na obaveze izveštavanja iz člana 13 ovog zakona, kazniće se novčanom kaznom do sto dvadeset pet hiljada (125.000 €) evra i zatvorom od dve (2) do deset (10) godina.“ Tim za ocenjivanje pozdravlja ovu dodatnu sankciju, kojaće izgleda biti jedinstvena za Kosovo, jer odvraća oba lica koja čine pritisak i službenike za subjekte izveštavanja u neizvršenju izveštavanja FOJ. Tim za ocenjivanje, međutim, primećuje pozivanje na „član 13 ovog zakona“ koji možda nije tačan. Član 13 Zakona o BPPN/BPFT se odnosi na „razrešenje i suspenziju direktora FOJ“. Obaveza izveštavanja za banke i finansijske institucije se može naći u članu 22 Zakona o BPPN/BPFT sa ostalim članovima iz Zakona koji obezbeđuju obavezu izveštavanja za druge subjekte izveštavanja.

Preporuka 18 (Šel banke)	
Ocena: Delimično usklađeno (DU)	
Preporuka ocenjivanja	<i>1. Iznova izraditi član 21 stav 6 da bi se otklonile zakonske nejasnoće.</i> Vidi takođe § 1059 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Stav (6) člana 21 Zakona o BPPN/BPFT izmenjen i dopunjen da glasi <i>Finansijski posrednici ne mogu da otvore ili održavaju korespondentne račune u šel banci ili banci koja je poznata da dozvoljava upotrebu šel računa, za razliku od prethodnog teksta gde finansijski posrednici ne mogu da otvore ili održavaju korespondentne račune u šel banci ili banci koja je poznata da omogućava da se banka koristi od strane njihovih šel računa.</i> Prema kosovskim vlastima dalje izmene su napravljene u stavu (7) člana 21 koji je izmenjen i dopunjen tako da glasi da <i>institucije i lica koja podležu ovom zakonu trebaju posvetiti posebnu pažnju svakom riziku pranja novca ili finansiranja terorizma vezano za proizvode i transakcije, da promoviše anonimnost i preduzme potrebne mere da spreči njeno korišćenje u cilju pranja novca ili finansiranja terorizma.</i> - EC 18.2 . Tim za ocenjivanje je mišljenja da novi tekst za stav (6) ne uklanja pravnu nesigurnost u pogledu tumačenja novog teksta jer je izraz „šel računi“ nepoznat u međunarodnim standardima. Kao što je navedeno u IO prihvaćena međunarodna terminologija treba da bude <i>ili banka koja je poznata po tome što dozvoljava da njene račune koriste šel banke</i>. Štaviše, izmene i dopune na stav (7) se ne odnose na poslovanje sa šel bankama već sa rizikom bitnim za proizvode i transakcije koje promovišu anonimnost. Kosovske vlasti se tu pozivaju da preispitaju ove izmene i dopune u svetlu predloga datih u IO - videti tačku (2) ispod.
Preporuka ocenjivanja	<i>2. Uvesti definiciju „korespondentskog bankarskog odnosa“ obuhvatajući i „korespondentsku“ i „respondentsku“ instituciju, u skladu sa definicijom iz Rečnika uz Metodologiju FATF-a.</i> Vidi takođe § 1060 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavnim izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT nije predviđena definicija „korespondentan bankarski odnos“ u skladu sa definicijom u trajanju utvrđenom u međunarodnim standardima - EC 18.2.

Preporuka 18 (Šel banke)	
	Nedostatak definicije za termin „korespodent bankarskog odnosa“ utiče na druge odredbe u Zakonu o BPPN/BPFT koje se odnose na korespodentno bankarstvo. Posebno odsustvo takvih definicija negativno utiče na odnose sa šel bankama kao što je detaljno opisano u prethodnoj tački (1) iznad. Bez ove definicije, stav (6) člana 21 bi zabranjivao „korespondentne“ bankarske odnose ali ne i „tužilačke“ bankarske odnose. Kosovskim vlastima se zbog toga savetuje da razmotre ovu preporuku u svetlu nedavnih izmena i dopuna u Zakonu o BPPN/BPFT i zahteva prema međunarodnim standardima - videti tačku (1) iznad.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	3. U članu 21 Zakona o BPPN/BPFT uvesti novi stav (4.6) da bi se obezbedilo da banke potvrde da njihove respondentske institucije ne dozvoljavaju da njihove račune koriste šel banke. Vidi takođe § 1066 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT nisu se direktno bavile ovom preporukom – odnosi se na izmenjeni stav (6) člana 21. Iako nije izričito uključeno pod međunarodnim standardima, ova preporuka ostaje indirektan uslov za uspostavljanje korespodentnih bankarskih odnosa. Tim za ocenjivanje ponavlja značaj ove preporuke koji je dopuna sa preduzetim merama kako bi se osiguralo da banke i finansijske institucije ne rade sa ili preko šel banaka, uključujući i kada se uspostavi odgovarajući bankarski odnos.
(Druge) izmene od poslednje procene	

Preporuka 20.2 (Tehnike kontrole gotovine)	
Ocena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	1. CBK treba da dokumentuje svoju strategiju za bolje tehnike kontrole gotovine sa ciljevima i etapama, uključujući uvođenje direktnih debitnih i direktnih kreditnih sistema. Vidi takođe §§ 1441, 1453 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	CBK je obavestila da je donela akcioni plan za sprovođenje preporuka u IO. Tim za ocenjivanje nije video plan niti su mu dostavljene dalje detalje informacije.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	2. CBK koordinira studiju o statistici o valuti puštenoj u promet i valuti povučenoj iz prometa, da bi se utvrdio izvor razlika, u saradnji sa drugim organima kao što su Carina i Poreska uprava. Vidi takođe §§ 1445, 1453 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	CBK je obavestila da je donela za sprovođenje preporuka u IO. Tim za ocenjivanje nije video plan niti su mu dostavljene neke dalje detalje informacije.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	3. Ova studija treba takođe da utvrdi i razloge za veliku upotrebu novčanica u apoenu od 500 €. Vidi takođe § 1453 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju	CBK je obavestila da je donela akcioni plan za sprovođenje preporuka u IO. Tim za ocenjivanje nije video plan niti su mu dostavljene neke dalje detalje

Preporuka 20.2 (Tehnike kontrole gotovine)	
preporuke Izveštaja	informacije.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>4. Preporučuje se da Poreska uprava obezbedi efikasnost u primeni člana 13 Zakona o Poreskoj upravi.</i> Vidi takođe § 1447 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	PUK nije pružila nikakve detaljne informacije o merama koje je preduzela ili namerava da preduzme za sprovođenje ove preporuke.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>5. Statistika o valuti u prometu kao procenat Bruto domaćeg proizvoda ukazuje na visoke položaje koji se moraju dodatno rešiti u smislu ekonomije na Kosovu koja je uveliko zasnovana na gotovini.</i> Vidi takođe §§ 1448 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	CBK je obavestila da je donela akcioni plan za sprovođenje preporuka u IO. Tim za ocenjivanje nije video plan niti su mu dostavljeni neki dalji detalji.
(Druge) izmene od poslednje procene	

Preporuka 27 (Organi za sprovođenje zakona)	
Ocena: Delimično usklađeno (DU)	
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>1. Nacionalna služba za privredni kriminal trebalo bi hitno da osmisli mere za bližu saradnju između FOJ i policije, i da prati primenu iste u cilju poboljšanja efikasnosti upotrebe resursa FOJ u policiji.</i> Vidi takođe § 506 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Dana 19. februara 2013. godine, FOJ i PK su potpisale MR o razmeni informacija - EC. Ovaj sporazum obuhvata upućivanje osoblja KP u FOJ kao što je službenik za vezu u cilju olakšavanja prikupljanja obaveštajnih podataka, istraga i krivičnog gonjenja lica osumnjičenih za PN i FT. Ovaj MR je produžen u septembru 2013. u cilju unapređenja njihove saradnje i povezivanja njihovih baza podataka. Tim za ocenjivanje pozdravlja dostavljene informacije o preduzetim merama koje imaju za cilj da promovišu bližu saradnju između FOJ i policije i očekuje da će to imati uticaj na efikasnost u korišćenju resursa FOJ od strane policije.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>2. Nacionalna služba za privredni kriminal trebalo bi da uvede sistem održavanja jedinstvene statistike između policije i tužilaštva o slučajevima PN, da bi se obezbedila mogućnost sastavljanja precizne statistike i postizanja efikasnosti sistema.</i> Vidi takođe § 507 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Navedeno je da će NKPPK u okviru TSK koordinisati statistikom i prikupljati informacije. TSK će upravljati jedinstvenom bazom podataka o statistici (uključujući KP, TSK i SSK/sudstvo). Svaka institucija ima koordinatora odgovornog za statistiku. Vodeća institucija odgovorna za prikupljanje statističkih podataka iz različitih institucija će biti koordinaciono telo unutar TSK. TSK je dostavio izveštaj o više od 20 krivičnih dela kojima se bavi na koordiniran način - videti takođe Preporuku

Preporuka 27 (Organi za sprovođenje zakona)	
	32 . Pored toga, navedeno je da PK - DIPK vodi statistiku koja se tiče zaplene i oduzimanja imovine stečene kroz kriminalne aktivnosti, kao i dokaze o sudskim odlukama o zamrzavanju i konfiskovanju i da DIPK ima statistiku u vezi ML predmeta i usklađuje tu statistiku sa onom iz Tužilaštva kad god je to potrebno. Tim za ocenjivanje pozdravlja dostavljene informacije o preduzetim merama i nada se da će one dozvoliti demonstriranje efikasnosti sistema.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 3. <i>Povećati broj pripadnika Jedinice Kosovske policije za istragu finansijskog kriminala i pranja novca.</i> Vidi takođe § 491 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Tokom 2013. godine, 20 dodatnih policajaca su se Departmanu sa istragu privrednog kriminala a 2 službenika su imenovana za finansijske istrage - videti takođe Preporuku 30. Tim za ocenjivanje pozdravlja ovo dodavanje resursa koja nagoveštavaju dobrobit da Kosovo ispuni svoje obaveze u sprečavanju PN i FT.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 4. <i>Službenik policije za vezu koji bude postavljen u FOJ nakon potpisivanja planiranog memoranduma o razumevanju, trebalo bi da postane glavni kanal za povratne informacije između dveju agencija, posebno u pogledu dostavljanja informacija o napretku slučajeva FOJ. To bi trebalo biti izričito predviđeno u sadržaju memoranduma o razumevanju. Pored toga, FOJ bi trebalo da održava redovne konsultacione i koordinacione sastanke sa Jedinicom Policije za istragu pranja novca u vezi sa sadržajem dostavljenog materijala.</i> Vidi takođe § 509 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kao što je već pomenuto, dana 19. februara 2013, FOJ i KP su potpisale MR o razmeni informacija. Ovaj sporazum obuhvata upućivanje osoblja KP u FOJ kao što je službenik za vezu u cilju olakšavanja prikupljanja obaveštajnih podataka, istraga i krivičnog gonjenja osoba osumnjičenih za PN i FT. Pomenuto je samo da su zadaci tog službenika, između ostalog, da bude veza između FOJ-K i KP. To nije jasno navedeno da on treba da postane glavni kanal povratnih informacija između dve službe, posebno u pogledu obezbeđivanja informacija o napretku FOJ slučajeva, pa samim tim procena ne može biti urađena da li je ova preporuka adekvatno sprovedena. Od 2013. godine, KP komunicira sa FOJ kroz goAML sistem, koji je omogućio i ubranu komunikaciju. Prema FOJ, postoji poboljšanje saradnje sa policijom u vezi sa povratnim informacijama dobijenim na prenetim slučajevima.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 5. <i>Uvesti objektivne i transparentne kriterijume za postavljanje/razrešenje generalnog direktora i visokog rukovodstva Policije da bi se obezbedila nezavisnost u radu iste.</i> Vidi PECK AC Izveštaj, Odeljak 2.3, §§ 254-255. Vidi takođe § 510 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Timu za ocenjivanje je navedeno da je imenovanje i razrešenje generalnog direktora regulisano Zakonom br. 04/L-076 o KP. Zakon ima posebno

Preporuka 27 (Organi za sprovođenje zakona)	
	poglavlje IV „više rukovodstvo policije“ sa tri odgovarajuća i posebna člana po ovom pitanju (37, 38 i 39), koji predviđa kriterijume za imenovanje i razrešenje generalnog direktora KP. Dodato je da u cilju potpune transparentnosti tokom procesa imenovanja generalnog direktora PK, zvaničnici Misije EU, EULEX i predstavnici američkog ICITAP učestvuju kao posmatrači. Tim za ocenjivanje ne može a da ne napomene da se ništa nije dogodilo od IO i zbog toga poziva Kosovske vlasti da ozbiljno razmotre ovu preporuku.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>6. Preporučuje se usvajanje smernica za Policiju u vezi sa usvajanjem vanrednih uslova spoljnog angažmana policajaca i uspostavljanje granice za naknadu za ova angažovanja.</i> Vidi PECK AC Izveštaj, Odeljak 2.3, § 259. Vidi takođe § 510 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Timu za ocenjivanje je napomenuto da je pitanje od izuzetnog spoljnog angažovanja ili posebnih angažovanja regulisano na osnovu sistema nagrađivanja KP, koji predviđa osnovnu platu, isplatu za rizik i druge dodatke u skladu sa prirodom/odgovornosti posla. Tim za ocenjivanje ne može a da ne napomene da se ništa nije dogodilo od IO i stoga apeluje na kosovske vlasti da ozbiljno razmotre ovu preporuku.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>7. Uloga Policijskog inspektora Kosova trebalo bi da se proširi tako da obuhvati ocenu toga da li je KP delotvorna i da li „odgovara svrsi“.</i> <i>Izveštaji o tome trebaju biti javni.</i> Vidi takođe § 510 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	U 2013. godini, PIK je zaposlio 15 istražitelja/inspektora koji su 6 meseci pohađali kurs na Kosovskoj akademiji za javnu bezbednost, dakle tokom naredne godine planirano je dalje proširenje imajući u vidu da trenutno postoje izmene i dopune Uredbe o promeni organizacione strukture koje predviđaju stvaranje regionalnih podela prema regionalnoj podeli KP, a kao rezultat toga postojaće potreba za više istražitelja/inspektora i broj zaposlenih KPI će morati da se proširi sa 73, kako je sada, na ukupno 92. Tim za ocenjivanje pozdravlja dostavljene informacije i podstiče kosovske vlasti da nastave sa svojim naporima kako bi u potpunosti sproveli ovu preporuku.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>8. Trebalo bi uložiti usklađene napore u cilju otklanjanja zaostalih predmeta u vezi sa pranjem novca u sistemu tužilaštva.</i> Vidi takođe § 499 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Timu za ocenjivanje nisu dostavljene informacije o tome koje mere su preduzete kako bi se ispravila ova situacija koja bi mogla da ima negativan uticaj na efikasnost sistema. Tim za ocenjivanje stoga poziva kosovske vlasti da uspostave plan i vremenski okvir u kojem bi rešili ovo pitanje.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>9. Nadležni organi vlasti na Kosovu trebalo bi da redovno, između agencija, razmatraju trendove i tehnike pranja novca/finansiranja terorizma, uz detaljan doprinos policije i tužilaštva.</i> Vidi takođe § 484 u IO.

Preporuka 27 (Organi za sprovođenje zakona)	
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Timu za ocenjivanje je navedeno da je organizovan niz sastanaka o trendovima PN „prosledi novac“, a pet sastanaka je održano tokom 2013. sa tužiocima, sudijama, policijom, FOJ, carinom, KAP i AUOKI. Tim za ocenjivanje pozdravlja dostavljene informacije i ohrabruje vlasti da nastave sa svojim naporima kako bi u potpunosti sproveli ovu preporuku.
(Druge) izmene od poslednje procene	

Preporuka 29 (Nadzor i nadzorna ovlašćenja)	
Ocena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka Izenjavanja	<i>1. Uneti nov član 30B u Zakonu o BPPN/BPFT u smislu da nadzorni organ određen na osnovu Zakona o BPPN/BPFT, a koji već ima nadzorna ovlašćenja na osnovu drugih zakona, može da primenjuje svoja prudencijalna nadzorna ovlašćenja na osnovu odgovarajućih zakona u svrhu provere usklađenosti sa Zakonom o BPPN/BPFT, uz izuzetak primene upravnih i drugih kazni i kaznenih mera iz tih zakona, pošto su iste predviđene Zakonom o BPPN/BPFT.</i> Vidi takođe §§ 1253-1254, 1265 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti smatraju da je ova preporuka ispunjena nedavnim izmenama i dopunama člana 30 Zakona o BPPN/BPFT kojima su FOJ date šire nadzorne nadležnosti za sve subjekte izveštavanja (sa izuzetkom građevinskih preduzeća) i gde inače nijedna dalja promena nije izvršena u prethodnom članu 30 Ovo nije slučaj. Prvo, zato što je amandman samo u meri proširenja obima nadzorne nadležnosti FOJ i drugo zato što se preporuka u IO odnosi na vlasti osim na FOJ kome je data nadzorna uloga za potrebe Zakona o BPPN/BPFT i koji organi već imaju nadzornu nadležnost pod bilo kojim drugim zakonom za taj sektor. Značaj ove preporuke je sada na većem stepenu zbog uvođenja novog člana 36A čime, kroz MR koji je potpisan između FOJ i CBK, su kasnije poverene nadzorne odgovornosti za finansijski sektor za potrebe Zakona o BPPN/BPFT. CBK već ima nadzornu prudencijalnu nadležnost za finansijski sektor kroz Zakon o bankama koji predviđa CBK neophodna ovlašćenja za sprovođenje ove nadležnosti. Ali takva ovlašćenja su samo u pogledu prudencijalnog nadzora za potrebe Zakona o banci a ne zbog Zakona o BPPN/BPFT - EC 29.1. Tim za ocenjivanje stoga ponavlja značaj ove preporuke za uvođenje novog člana (koji sada može da prati član 36A) pružajući ta nadzorna ovlašćenja za potrebe Zakona o BPPN/BPFT - sa izuzetkom ovlašćenja sankcionisanja na osnovu Zakona o banci jer su oni zamenjeni odredbama sankcionisanja Zakona o BPPN/BPFT, posebno jer su dalje predložene izmene i dopune (videti preporuku 17) u IO.
Preporuka Izenjavanja	<i>2. Uneti nov stav 6 u članu 30 Zakona o BPPN/BPFT kojim bi bila predviđena ovlašćenja FOJ da vrši nadzor bez posete terenu.</i> Vidi takođe §§ 1275-1277 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Član 30 stav (1) je izmenjen i dopunjen kroz nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT, ali samo u meri proširenja obima nadzorne nadležnosti FOJ prema svim subjektima izveštavanja iz člana 16 koji je takođe izmenjen i dopunjen sa izuzetkom građevinskih preduzeća kao

Preporuka 29 (Nadzor i nadzorna ovlašćenja)	
	subjekata izveštavanja. Inače, stav (1) člana 30 je zadržao ista nadzorna ovlašćenja FOJ za ulazak u prostorije subjekta izveštavanja u toku radnog vremena <i>ako postoji osnovana sumnja da sadrži zapise koji se održavaju u skladu sa članovima 16 do 28 ovog zakona ili relevantna dokumenta koji su za utvrđivanje da li su obaveze prema članovima 16 do 28 ovog zakona ispunjeni</i>. U tom smislu, zvaničnici FOJ mogu zahtevati i pregledati evidenciju i mogu uraditi kopije primeraka za potrebe njihovog ispitivanja na licu mesta, ali <i>ovlašćeni službenik ili službenici će ograničiti inspekciju za taj deo prostorija u kojima su relevantni zapisi ili dokumenta najverovatnije pronađeni i oni će obavljati samo radnje koje su neophodne za to, i proporcionalno, u svrhu inspekcije takve evidencije</i>. Ovo jasno pokazuje da nadzorna ovlašćenja stečena prema Zakonu o BPPN/BPFT na FOJ su ograničena za ispitivanja na licu mesta. Ali međunarodni standardi zahtevaju da nadzorni organi imaju i ovlašćenja inspekcije na licu mesta i van lica mesta. To je za ovu svrhu da IO preporučuje da FOJ budu data ovlašćenja nadzora izvan lica mesta kroz uvođenje novog stava (6) člana 30 u tom smislu - EC 29.3 . Tim za ocenjivanje ponavlja značaj ovog predloženog novog stava (6) člana 30 obezbeđujući nadzorna ovlašćenja FOJ za izvan lica mesta. U kontekstu poverivanja nadzornih ovlašćenja CBK za finansijski sektor, a u kontekstu predloga datih u IO kako je detaljno navedeno u tački (1) iznad čime bi CBK imala nadzorna ovlašćenja za izvan lica mesta čak i za potrebe Zakona o BPPN/BPFT za finansijski sektor, značaj ove preporuke da FOJ ima slična slična nadzorna ovlašćenja za potrebe izvan lica mesta pretpostavlja veći stepen zarad doslednosti u ukupnom nadzornom režimu za sve subjekte izveštavanja u Zakonu o BPPN/BPFT.
(Druge) izmene od poslednje procene	

Preporuka 30 (Resursi, integritet i obuka) <i>U vezi finansijskih institucija</i>	
Ocena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>1. Pravni mandat kojim se imenuje nadležni organ da nadgleda celokupni finansijski sektor u svrhe BPPN/BPFT Zakona treba biti propraćen proverom adekvatnih ljudskih i drugih resursa.</i> Vidi takođe § 1197 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kroz MR između FOJ i CBK koji je ubačen među odredbama novog člana 36A Zakona o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama, CBK je sada preuzela nadzornu nadležnost za čitav finansijski sektor za potrebe Zakona o BPPN/BPFT. Odatle trenutni resursi (2) koji su na raspolaganju za ovu funkciju nisu adekvatni. Kao što je obavešteno u toku Ciklusa 1 o poseti na licu mesta, CBK će biti dodeljeno više resursa za ovaj BPPN/BPFT nadzorni odsek u okviru institucije. U toku radionice koja je održana u Prištini 30. oktobra 2013, CBK je obavestila da je već napravljen akcioni plan koga se PECK pridržava i to će uključiti resurse potrebne za ispunjenje svojih obaveza u skladu sa Zakonom o BPPN/BPFT kao povereni nadzorni organ za čitav finansijski sektor - EC 30.1.

Preporuka 30 (Resursi, integritet i obuka) <i>U vezi finansijskih institucija</i>		
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	2. <i>Povećati broj pripadnika Jedinice Kosovske policije za istragu finansijskog kriminala i pranja novca.</i> Vidi takođe §§ 491, 495 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke	Izveštaja	Od 1. jula 2013, 20 dodatnih policajaca se pridružilo DIPK KP. Tim za ocenjivanje pozdravlja ovo dodavanje resursa koji predviđa dobrobit da Kosovo ispuni svoje obaveze u sprečavanju PN i FT.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	3. <i>Potrebno je uzeti u obzir dalje jačanje Carine kroz dodelu dodatnih resursa kako bi se ista motivisala i pomoglo popunjavanje otvorenih radnih mesta, i kako bi se pojačao integritet službenika.</i> Vidi takođe § 538 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke	Izveštaja	Kosovske vlasti su obavestile da su u junu 2013, sva slobodna radna mesta u Direkciji za sprovođenje zakona carine popunjena. Međutim, oko 25 slobodnih mesta u drugim sektorima i dalje je ostalo. Tim za ocenjivanje, u priznavanju postignutog napretka u tom pogledu, ohrabruje kosovske vlasti da nastave procenu potrebe resursa na carini, kako bi se obezbedilo efikasno sprovođenje graničnog nadzornog režima.
(Druge) izmene od poslednje procene		U proceni EC 30.3 za potrebe obuke koju obezbeđuju vlasti, IO komentari (§ 1217) da obe institucije (CBK i FOJ) možda poželeva da preispitaju svoj program obuke u tom smislu u svetlu eventualnih promena Zakona o BPPN/BPFT uspostavljajući nadzorni organ za ceo finansijski sektor za BPPN/BPFT potrebe usklađenosti. Kao odgovor, a u svetlu nadzornih ovlašćenja za ceo finansijski sektor koji su stečeni u okviru CBK putem MR potpisanog sa FOJ u smislu člana 36A Zakona o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama, dva organa su preduzela ili preduzimaju sledeće mere. U skladu sa stavom (1.10) iz člana 14 Zakona o BPPN/BPFT koji zahteva da FOJ organizuje i/ili sprovede obuku u pogledu pranja novca, finansiranja terorističkih aktivnosti i obaveza subjekta izveštavanja i u smislu stava (1.12) člana 14 istog zakona koji osnažuje da FOJ izdaje Administrativne direktive za subjekte izveštavanja, 31. oktobra 2013. godine, FOJ je izdala Administrativnu direktivu br. 001/2013 o obuci za sprečavanje i borbu protiv PN i FT. Glavni cilj ove Direktive je prvenstveno da se definišu odgovornosti i ovlašćenja FOJ u pružanju obuke i obezbeđivanje učešća subjekta izveštavanja. Prvi deo Direktive bavi se obukom za subjekte izveštavanja od strane FOJ i zahteva da subjekti izveštavanja pozitivno reaguju na takve obuke kada budu pozvani da prisustvuju. Obuka za subjekte izveštavanja će obuhvatati : • obaveze izveštavanja za subjekat izveštavanja postavljenih Zakonom o BPPN/BPFT i drugim podzakonskim aktima; • posledice ne poštovanja Zakona o BPPN/BPFT; • metode PN i FT, kao i rizici sa kojima bi mogli da se suoče subjekti izveštavanja i mogućim posledicama takvih rizika; i • drugim važnim i odgovarajućim pitanjima iz ove oblasti - BPPN/BPFT. Direktiva dalje osnažuje FOJ da u tesnoj saradnji i koordinaciji sa vladavinom prava i drugim institucijama, obezbedi obuku i da institucije koje se bave istragom, krivičnim gonjenjem i suđenjem raznih krivičnih

Preporuka 30 (Resursi, integritet i obuka) U vezi finansijskih institucija	
	slučajeva PN i FT, kao i drugih krivičnih dela koja se odnose na PN i FT. Konačno, Administrativna direktiva se bavi unutrašnjim procedurama i programima obuke zaposlenih koji bi trebalo da se uspostave od strane subjekata izveštavanja, zahtevanih bankaka i finansijskih institucija da imaju uspostavljene takve programe u skladu sa obavezama njima postavljenim kroz člana 23 Zakona o BPPN/BPFT. U tom kontekstu, CBK namerava da izda Administrativnu direktivu koja se bavi bankama i finansijskim institucijama o zahtevima obuke za sprečavanje PN i FT. Predložena Administrativna direktiva ne pruža program obuke za banke i finansijske institucije da usvoje i sprovede. Odgovornost za razvijanje programa obuke za sprečavanje PN i FT ostaje odgovornost banaka i finansijskih institucija i može da varira od institucije do institucije u zavisnosti od broja pojedinačnih okolnosti. Predložena Administrativna direktiva ipak pruža načela na kojima će banke i finansijske institucije razvijati svoje programe obuke. Direktiva se primenjuje na svim bankama i podružnicama i filijalama stranih banaka, nebankarskim finansijskim institucijama i MFI i podružnicama i filijalama sličnih stranih institucija licenciranih od strane CBK za rad na Kosovu u smislu Zakona o bankama. Predložena Administrativna direktiva je konstruisana na sledeći način: • utvrđuje odgovornost banaka i finansijskih institucija u pružanju obuke na svim nivoima službenika i zaposlenih na stalnoj osnovi i kao minimum na godišnjem nivou, kako u celini i u određenom formatu i tako i unutrašnji i spoljašnji; • utvrđuje prirodu obuke i svesnosti, a od banaka i finansijskih institucija se očekuje da to obezbede; • pruža detaljna načela od vrste obuke koje banke i finansijske institucije treba da razmotre za svaku kategoriju. Ovo nije iscrpno i banke i finansijske institucije se podstiču da razvijaju ova načela u skladu sa njihovim pojedinačnim potrebama i okolnostima; • pruža mere za njegovo sprovođenje, dok se istovremeno odnosi na administrativne mere za nepoštovanje.

Preporuka 31 (Domaća saradnja)	
Ocena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 1. Kako bi uklonile nedostatke u oblasti saradnje među agencijama, vlasti Kosova treba da daju prioritet sprovođenju Strategije TSK i Strategije o BPPN/privrednom kriminalu. Ovo međutim treba biti urađeno na koordiniran način, s obzirom na broj međusobno povezanih pitanja između ova dva dokumenta. Vidi takođe §§ 1654, 1662 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke	Izveštaja Timu za ocenjivanje nisu pružene sve informacije relevantne za ovu preporuku. Tim za ocenjivanje stoga ne može da oceni da li su kosovske vlasti registrovale napredak u tom pogledu, ili da li su kosovske vlasti dale dužnu pažnju preporuci.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja 2. Prema mišljenju tima za ocenjivanje, Strategija TSK bi trebalo da bude izričitija u pogledu unapređenja povratnih informacija između različitih

Preporuka 31 (Domaća saradnja)	
	<i>organa, što bi moglo biti praćeno uvođenjem obavezujućih odredbi u memorandumima o razumevanju. Isto bi trebalo navesti i u Akcionom planu Strategije.</i> Vidi takođe § 1661 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Timu za ocenjivanje nisu pružene informacije o tome koje su mere preduzete ili koje mere se planiraju da se preduzmu po ovom pitanju. Tim za ocenjivanje stoga poziva kosovske vlasti da osiguraju da Strategija TSK bude izričitija u pogledu promovisanja povratnih informacija između nadležnih organa a to je takođe pomenuto u Akcionom planu Strategije.
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>3. Združeni odbor za koordinaciju vladavine prava bi trebao biti obaveštavan o primeni obeju strategija – Strategije BPPN/privrednog kriminala i Strategije TSK kako bi se obezbedila koordinacija i kako bi se pitanja koja se razmatraju na dnevnom redu međusobno dopunjavala.</i> Vidi takođe § 1663 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Timu za ocenjivanje nisu pružene informacije o tome koje su mere preduzete ili koje mere se planiraju da se preduzmu po ovom pitanju. Tim za ocenjivanje stoga poziva kosovske vlasti da osiguraju da se Zajednički odbor za koordinaciju vladavine prava obaveštava o sprovođenju i BPPN/Strategije privrednog kriminala i Strateškog plana TSK o međuinstitucionalnoj saradnji u cilju obezbeđivanja koordinacije i komplementarnost sa drugim pitanjima o kojima se raspravlja na dnevnom redu.
(Druge) izmene od poslednje procene	

Preporuka 32 (Statistike)	
Ocena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>1. Agencija za upravljanje imovinom, TSK i SSK bi trebali biti zaduženi da vode koordinisanu statistiku sa više detalja o iznosu zamrznute, konfiskovane i oduzete imovine u vezi sa pranjem novca, finansiranjem terorizma, zaradom stečenom kriminalom i uzročnim prethodnim krivičnim delima.</i> Vidi takođe §§ 392-393 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 001/2013 baveći se svojim obavezama da sastavi i održi sveobuhvatnu i značajnu statistiku u skladu sa obavezama postavljenim po njemu u Zakonu o BPPN/BPFT. Uputstvo navodi da će sastavljanje statističkih podataka, između ostalog o zaplenjenoj ili oduzetoj imovini u vezi sa sprečavanjem PN i FT biti učinjeno od strane FOJ, i da se zasniva na: • podacima koji se primaju u FOJ-u kao prvim informacijama; • podacima i obaveštajnim izveštajima sastavljeni od FOJ-a; i, • podacima koji se primaju kao povratne informacije u FOJ-u. Pored toga, navedeno je da će NKPPK unutar TSK koordinirati statistikom i prikupljati informacije. TSK će upravljati jedinstvenom bazom podataka o statistici koja obuhvata tužilačke usluge. Svaka institucija će imati

Preporuka 32 (Statistike)	
	koordinatora odgovornog za statistiku . Tim za ocenjivanje pozdravlja dostavljene informacije i očekuje da će preduzete radnje omogućiti dobijanje statistike sa većim stepenom detalja o iznosima imovine zamrznute, zaplenjene, i zaplenjene u vezi sa ML, FT, krivičnim delima i osnovnim iskaznim delima. Uprkos tome, Tim za ocenjivanje tim napominje da Administrativno uputstvo ne primorava vlasti da održavaju statistiku. Ovo bi trebalo da bude tretirano kao preporučeno u IO.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>2. Najvažniji nedostatak predstavlja nepostojanje sadržajne statistike kojom bi se pokazali rezultati FOJ po pitanju prosleđivanja slučajeva organima za sprovođenje zakona, kojeg bi kosovski organi vlasti trebalo da isprave u najkraćem mogućem roku, kroz zajednički napor između agencija.</i> Vidi takođe §§ 455-456, 464 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kao što je već navedeno u ovom izveštaju, 31. oktobra 2013, FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 001/2013 o Sastavljanju statistike, izveštaja i preporuka o PN i FT. Ovaj dokument predviđa posebno da FOJ treba da sastavlja statistiku u vezi, između ostalog, slučajeva koji su analizirani i poslani organima za sprovođenje zakona. Tim za ocenjivanje podstiče kosovske vlasti da nastave sa njihovim naporima da ovo Administrativno uputstvo takođe obuhvati pitanja proizašla iz IO u ovom pogledu postavljanjem zakonske obaveze o svim akterima za održavanje značajne statistike.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>3. Nacionalna služba za privredni kriminal trebalo bi da uvede sistem održavanja jedinstvene statistike između policije i tužilaštva o slučajevima pranja novca, da bi se obezbedila mogućnost sastavljanja precizne statistike i postizanja efikasnosti sistema.</i> Vidi takođe § 505 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Navedeno je da će NKPPK u okviru TSK koordinirati statistikom i prikupljati informacije. TSK će upravljati jedinstvenom bazom podataka o statistici obuhvatajući tužilačke usluge. Svaka institucija će imati koordinatora odgovornog za statistiku. Tim za ocenjivanje pozdravlja dostavljene informacije i očekuje da će preduzete radnje omogućiti dobijanje jedinstvene statistike među policijom i tužilaštvom o ML slučajevima, kako bi se osiguralo da može biti urađena tačna analiza efikasnosti sistema.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>4. Trebalo bi uvesti nov član 30A u Zakonu o BPPN/BPFT pod naslovom „Statistički podaci“, kojim bi bilo predviđeno da subjekti dužni da podnose prijave i relevantni nadležni organi vode statistiku.</i> Vidi takođe § 1225 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Nedavnim izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT nije uzeta u obzir ova preporuka. Uprkos tome, FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 001/2013 koje se bavi sastavljanjem statistike, izveštajima i preporuka o PN i FT. Sa svoje strane, pošto su mu poverena nadzorna ovlašćenja za ceo finansijski sektor u smislu Zakona o BPPN/BPFT u smislu novog člana 36A kroz MR zaključenim sa FOJ, CBK namerava da izda Administrativno uputstvo o Održavanju i pružanju statistike koja se primenjuje na finansijski sektor.

Preporuka 32 (Statistike)

Cilj Administrativnog uputstva izdatog od strane FOJ-a je pre svega da se definišu obaveze iz stava (1.8) člana 14 Zakona o BPPN/BPFT koji zahteva da FOJ sastavlja statističke podatke i evidencije i na osnovu toga daje preporuke nadležnim organima i ministarstvima i/ili drugim relevantnim licima ili organima u vezi sa merama koje se mogu preduzeti i zakonodavstvo koje može biti usvojeno u borbi protiv PN i FT aktivnosti. U tom kontekstu Uputstvo ocrta vrstu statistike koju FOJ namerava da održava. Uputstvo zatim definiše izvor informacija za sastavljanje statističkih podataka koji će biti održavani od strane FOJ:

- podaci koji su primljeni u FOJ kao početne informacije;
- podaci zasnovani na obaveštajnim izveštajima sastavljenih od samog FOJ; i,
- podaci koji su primljeni kao povratne informacije u FOJ.

Predložena Administrativna direktiva koja će biti izdata od strane CBK biće primenljiva na ceo finansijski sektor. Predložena Administrativna direktiva uspostavlja sklop statistike koja je sveobuhvatna i značajna za banke i finansijske institucije, i za samu CBK, da bude u stanju da razume i izmeri efikasnost sistema za sprečavanje PN i FT u vezi sa finansijskim sektorom. Statistika navedena u Direktivi nije sveobuhvatna i banke i finansijske institucije mogu prikupljati i čuvati dodatne informacije koje mogu razmatrati da ispune svoje obaveze u tom pogledu. Direktiva ipak ne polaže načela za minimalni sklop statistike koje treba održavati i koje se pružaju CBK u tom pogledu. U tom smislu Direktiva je dopunjena šablonom za prikupljanje i održavanje sveobuhvatnih i značajnih statističkih podataka za koje će od banaka i finansijskih institucija biti zahtevano da kompletiraju i dostave CBK periodično što CBK može uspostaviti. Pošto su uspostavljeni ciljevi, Administrativna direktiva je konstruisana na sledeći način:

- utvrđuje odgovornost banaka i finansijskih institucija u prikupljanju i održavanju sveobuhvatnih i značajnih statističkih podataka, daje pravac tome i obavezuje banke i vodi ih da koriste statistiku u merenju efikasnosti svojih unutrašnjih procedura i da periodično izveštava CBK;
- uspostavlja glavne stubove statističkih informacija koje banke i finansijske institucije će održavati kao minimum. Osam stubova koji su detaljnije definisani u Prilogu Direktive, su oni koje se odnose na: PPK; Odnose i račune; Prijavljivanje sumnjivih transakcija; Izveštavanje o novčanim transakcijama; Ocenjivanje usklađenosti; Resurse; Obuku i svesnost; i Sudske naloge. Direktiva omogućava CBK da zahteva jedan od dodatnih statističkih podataka sa datim okolnostima ;
- zahteva da CBK konsoliduje statističke podatke primljene na osnovu svoje odluke o metodologiji konsolidacije. To takođe zahteva da CBK preduzme ocenjivanje efektivnosti celog finansijskog sektora na osnovu pojedinačnih ocenjivanja prijavljenih od strane banaka i finansijskih institucija i konsolidovanih statističkih podataka i da se učini da takve informacije budu dostupne FOJ. Direktiva zahteva da sama CBK održava svoje statističke podatke u tom pogledu.
- pruža mere za njegovo sprovođenje, dok se odnosi na administrativne mere za nepoštovanje .

Preporuka 32 (Statistike)		
		Tim za ocenjivanje priznaje ovaj pozitivan napredak u delu FOJ i CBK. Napominje da, dok Administrativno uputstvo o FOJ nije obavezujuće za subjekte izveštavanja i druge aktere u Zakonu o BPPN/BPFT za održavanje i pružanja statističkih podataka, predložena Administrativna direktiva CBK izgleda da je obavezujuća za banke i finansijske institucije, jer je shvaćeno da ona pruža sankcije. Takođe, Direktiva o CBK dalje izgleda da daje smernice za rad banaka i finansijskih institucija o vrsti održavanja statističkih podataka i izveštavanja CBK. Shodno tome, bez opšte obavezujućeg zahteva prema Zakonu o BPPN/BPFT za sve subjekte izveštavanja i druge aktere za održavanje statističkih podataka, tu će biti neujednačen teren i FOJ na kraju mogu da nedostaju važni statistički podaci na kojima će zasnivati svoje odluke i preporuke. U tom smislu, tim za ocenjivanje ponavlja značaj novog člana kao što je predloženo u Ciklusu 1 Zakona o BPPN/BPFT i poziva kosovske vlasti da što pre usvoje ovu preporuku.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>5. Kosovske vlasti treba da čuvaju detaljnu statistiku o UPP uz pozivanje na krivična dela koja su u pitanju, kao i zahteve za zaplenu i konfiskaciju prihoda (FATF Preporuka 36).</i> Vidi takođe § 1701 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		Tim za ocenjivanje nije upoznat sa merama koje su preduzete u tom smislu, osim posredno preko Administrativnog uputstva izdatog od strane FOJ i koje, kao što je već utvrđeno kroz ovaj Izveštaj, ne nameće nikakvu zakonsku obavezu o akterima za održavanje statistike. Osim toga, uputstvo ne ukazuje da FOJ održava statističke podatke o UPP. Tim za ocenjivanje stoga podstiče kosovske vlasti da preduzmu mere da obezbede da se takvi statistički podaci održavaju kao što će možda biti potrebno u vezi sa UPP.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>6. JMSOSZ bi trebalo da vodi statistiku koja sadrži dovoljno detalja da bi se identifikovalo prethodno krivično delo, posebno kada se radi o pranju novca/finansiranju terorizma, kao i o vremenu potrebnom za obradu zahteva bez čega nije moguće doneti sud o efikasnosti.</i> Vidi takođe § 1726 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		Kao što je već ranije navedeno u ovom Izveštaju o napretku, iako je FOJ izdala Administrativno uputstvo o održavanju statistike, Uputstvo ne nameće obavezu svim akterima, uključujući i nadležne organe, u Zakonu o BPPN/BPFT za održavanje statistike i za dostavljanje istih FOJ. Timu za ocenjivanje nisu dostavljene posebne informacije o tome koje su mere preduzete ili koje su namenjene da budu preduzete. Tim za ocenjivanje stoga poziva kosovske vlasti da preduzmu mere kako bi se osiguralo održavanje UMSOSZ statistike uključujući dovoljno detaljne informacije za identifikovanje osnovnih krivičnih dela i posebno gde je PN/FT deo, kao i vremenska obrada zahteva bez kojih je nemoguća efikasnost sudije. Tim za ocenjivanje dodatno podstiče kosovske vlasti da se ovaj problem reši što pre jer je statistika važan deo za merenje efektivnosti sistema i za postavljanje/revidiranje politika, zakona i propisa.
(Druge) izmene od poslednje procene		Pogledati napomenu tima za ocenjivanje u Odeljku 2.6 – <i>Statistika</i>.

Preporuka 33 (Pravna lica –pravni uživaoci)		
Ocena: Delimično usklađeno (DU)		
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>1. Uvesti obavezu da se odmah prijavi svaka promena u udelu i direktorima pored imenovanja lica koje bi bilo odgovorno da to čini, po potrebi.</i> Vidi takođe §§ 1479-1480, 1482 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		AKRPO je obavestio da je osnovao radnu grupu za izmenu i dopunu Zakona o privrednim društvima, i da će uzeti u obzor sve preporuke. U nedostatku dodatnih informacija koje AKRPO nije učinio dostupnim u ovoj fazi, tim za ocenjivanje ne može oceniti postignuti napredak.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>2. Uvesti postupak i sisteme za nadležne organe i industriju da utvrde da li jedno lice poseduje više od jedne poslovne organizacije.</i> Vidi takođe §§ 1483-1485 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		AKRPO je obavestio da je osnovao radnu grupu za izmenu i dopunu Zakona o privrednim društvima, i da će uzeti u obzor sve preporuke. U nedostatku dodatnih informacija koje AKRPO nije učinio dostupnim u ovoj fazi, tim za ocenjivanje ne može oceniti postignuti napredak.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>3. Uvesti upravni postupak da bi u najvećoj mogućoj meri AKRPO utvrdila preciznost dokumenata i sadržaja kako bi se obezbedilo da su i fizička i pravna lica koja osnivaju društva proverena i nadgledana u pogledu mogućeg krivičnog dosijea ili profesionalne diskvalifikacije, kao i poređenjem sa spiskovima Ujedinjenih nacija i drugim spiskovima označenih lica i subjekata.</i> Vidi takođe §§ 1486-1487 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		AKRPO je obavestio da je osnovao radnu grupu za izmenu i dopunu Zakona o privrednim društvima, i da će uzeti u obzir sve preporuke. U nedostatku dodatnih informacija koje AKRPO nije učinio dostupnim u ovoj fazi, tim za ocenjivanje ne može oceniti postignuti napredak.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>4. Uvesti postupak za utvrđivanje uzajamne povezanosti registrovanih poslovnih organizacija.</i> Vidi takođe § 1497 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		AKRPO je obavestio da je osnovao radnu grupu za izmenu i dopunu Zakona o privrednim društvima, i da će uzeti u obzor sve preporuke. U nedostatku dodatnih informacija koje AKRPO nije učinio dostupnim u ovoj fazi, tim za ocenjivanje ne može oceniti postignuti napredak.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	<i>5. Uvesti mere za preciznost i valjanost prijave za registraciju da bi se ista izvršila u kraćem vremenskom periodu i smanjiti potreban kapital.</i> Vidi takođe § 1495 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		AKRPO je obavestio da je osnovao radnu grupu za izmenu i dopunu Zakona o privrednim društvima, i da će uzeti u obzor sve preporuke. U nedostatku dodatnih informacija koje AKRPO nije učinio dostupnim u ovoj fazi, tim za ocenjivanje ne može oceniti postignuti napredak.

Preporuka 33 (Pravna lica –pravni uživaoci)	
(Druge) izmene od poslednje procene	

Posebna Preporuka VI (BPPN zahtevi za uslugu prenosa novca/vrednosti)		
Ocena: Nije usklađeno (NU)		
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	1. Uskladiti definiciju „finansijske“ institucije u odgovarajućim zakonima, uključujući Zakon o BPPN/BPFT i delatnosti koje mogu obavljati nebankarske finansijske institucije. Vidi takođe §§ 1378, 1389-1391 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		{Vidi odgovore u Preporuci 23, EC 23.5, tačka 5} CBK namerava da razmotri različite definicije za identifikovanje glavnih odstupanja. Zbog toga do danas nijedna izmena i dopuna na odgovarajuće zakone (Zakon o bankama, Zakon o CBK i Zakon o BPPN/BPFT) još uvek nije preduzeta - EC PPVI.1.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	2. Odrediti nadležni organ koji bi imao regulatorna i nadzorna ovlašćenja u svrhu Zakona o BPPN/BPFT za celokupan finansijski sektor. Vidi takođe § 1394 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja		{Vidi odgovore u Preporuci 23, EC 23.5, tačka 6} Nedavnim izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT uveden je novi član 36A koji prepoznaje da CBK Kosova i drugi nadzornici sektora u skladu sa svojim nadležnostima propisanim Zakonom o BPPN/BPFT i u drugim relevantnim zakonima, ostaju odgovorni za nadzor sprovođenja odredbi Zakona o BPPN/BPFT od strane lica pod njihovim nadzorom, a opet takvim ovlašćenjima postaju efektivni samo ako FOJ poveri pravo na nadzor zasnovan na osnovu pismenog sporazuma. U tom smislu, u junu 2013. FOJ i CBK su potpisale MR čiji je cilj da se poveri ovlašćenje CBK shodno članu 36A Zakona o dopunama i izmenama Zakona o BPPN/BPFT, za obavljanje inspekcije u skladu sa FOJ u skladu sa odredbama Zakona o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama kroz Zakon br.04/L-178 o BPPN/BPFT. Kroz ovaj Sporazum, CBK, kao licenciran, nadzorni i regulatorni organ finansijskog sektora, biće odgovorna za inspekciju u skladu sa finansijskim sektorom u kontekstu sprečavanja PN i FT, na osnovu zakonskog okvira za sprečavanje PN i FT i odgovarajućih podzakonskih akata izdatih od strane FOJ u tesnoj saradnji sa CBK - EC PPVI.2 i EC PPVI.3. Tim za ocenjivanje pozdravlja ove pozitivne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT koje sada obezbeđuje pravni osnov za CBK da nastavi svoj efikasan rad u nadzoru finansijskog sektora za potrebe Zakona o BPPN/BPFT. Tim za ocenjivanje međutim podseća da IO daje dalje preporuke koje su povezane sa ovim pravnim osnovom, kao što su one koje se odnose na izdavanje obavezujućih propisa, nadzornih ovlašćenja, kao i nametanje efektivnih, ubedljivih i proporcionalnih sankcija koje su razmatrane Zakonom o BPPN/BPFT nasuprot onih sankcija proglašenim Zakonom o bankama u prudencijalnu svrhu.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja	3. Pojasniti u Zakonu o bankama ovlašćenja za nebankarske finansijske institucije, uključujući pružaoce usluga TNV, da imenuju predstavnike, kao i uslove pod kojima je to dozvoljeno ili zabranjeno.

Posebna Preporuka VI (BPPN zahtevi za uslugu prenosa novca/vrednosti)	
	4. Uvesti definiciju „predstavnik“ u Zakonu o bankama. Vidi takođe § 1405 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Informacije dostupne timu za ocenjivanje ne ukazuju da je ova preporuka usvojena ili razmatrana od strane kosovskih vlasti. Zbog toga tim za ocenjivanje poziva kosovske vlasti da daju dužnu pažnju ovoj preporuci, uzimajući u obzir analizu PP VI u IO, kako bi pružile pravnu jasnoću o upotrebi <i>agenata</i> od strane banaka i finansijskih institucija - EC PPVI.4
Preporuka Izenjavanja	5. Uvesti novi stav ili novi član u Zakonu o bankama ili Zakonu o BPPN/BPFT kojim bi se pružaoci usluga TNV obavezali da sastavljaju spisak predstavnika, ako Zakonom o bankama to nije zabranjeno. Vidi takođe § 1406 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Informacije dostupne timu za ocenjivanje ne ukazuju da je ova preporuka usvojen ili razmatrana od strane kosovskih vlasti. Zbog toga tim za ocenjivanje poziva kosovske vlasti da daju dužnu pažnju ovoj preporuci, uzimajući u obzir analizu PP VI u IO, da pruži pravnu jasnoću na upotrebu <i>agenata</i> od strane banaka i finansijskih institucija - EC PPVI.4
Preporuka Izenjavanja	6. Izmieniti član 31 Zakona o BPPN/BPFT u skladu sa preporukom iz Dela 3.11. ovog Izveštaja. Vidi takođe §§ 1319, 1321, 1331 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	[Vidi komentare u Preporuci 17 – Sankcije – EC 17.1 i EC17.4, tačka 3]
Preporuka Izenjavanja	7. Sprovesti strategiju identifikacije za neformalne aktivnosti u TNV službama kao deo šireg programa kako bi se ocenio rizik i ranjivosti finansijskog sektora za pranje novca i finansiranje terorizma (AC PPVI.6). Vidi takođe §§ 1412-1413, 1418 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	U odnosu na § § 1412-1413 u vezi dostupnosti i primene sankcija pogledati komentare u Preporuci 17 - Sankcije - EC 17.1 i EC 17.4, tačka 3 a koje se takođe primenjuju na EC 29.4 Preporuke 29 - EC PPVI.5. Kosovske vlasti su uzele u obzir obavezu po novim FATF standardima a posebno onih u Preporuci 1 za nadležnosti za preduzimanje Nacionalnog ocenjivanja rizika povredljivosti o nadležnosti PN i FT. U tom smislu član 27 Zakona br. 04/L-178 o Izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-196 o sprečavanju pranja novca i sprečavanju finansiranja terorizma (Službeni glasnik Kosova br. 5, od 8. marta 2013.), između ostalog, ovlašćuje MF da izdaje administrativna uputstva za Nacionalno ocenjivanje rizika PN i FT. Na osnovu ovog člana 27. u septembru 2013, MF je izdalo Administrativno uputstvo br. 04/2013 o Nacionalnom ocenjivanju rizika PN i FT. Uputstvo propisuje postupke koje treba slediti i kriterijume koje treba poštovati kako bi FOJ preduzela i koordinisala sa drugim organima za nacionalno ocenjivanje rizika svakih pet godina. U novembru 2013. Vlada Kosova je objavila dokument o „Nacionalnom ocenjivanju PN i FT Kosovo 2013“. Dokument je dopunjen sa dva aneksa: Prilog 1 pruža analizu i ocenjivanje matrice za pojedinačne rizike sa Prilogom 2 pružajući Akcioni plan o merama postupanja za rizik ocenjivanja. Cilj dokumenta je da se identifikuju pretnje i povredljivosti na Kosovu za PN i FT i da se uspostave olakšavajuće mere u skladu sa tim. Tim za ocenjivanje smatra ovo Uputstvo i dokument novembIO 2013, kao

Posebna Preporuka VI (BPPN zahtevi za uslugu prenosa novca/vrednosti)	
	pozitivne poteze u pravom smeru. Međutim, FOJ zajedno sa CBK, treba da obezbedi da nacionalno ocenjivanje rizika obuhvata opširno ocenjivanje rizika u finansijskom sektoru, uključujući identifikaciju neformalnih aktivnosti u sektoru.
(Druge) izmene od poslednje procene	

Posebna Preporuka VIII (Nedobitne Organizacije)	
Ocena: Nije usklađeno (NU)	
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>1. Uvesti nov član 2A o „određivanju nadležnog tela i njegove nadležnosti“ u Zakonu o NVO, kojim bi bile predviđene nadležnosti određenog nadležnog tela; funkcije i odgovornosti na osnovu Zakona; nadzor NVO; i periodična procena rizika, uključujući razmenu informacija.</i> Vidi takođe §§ 1521, 1523 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Prema kosovskim vlastima, sa ciljem usklađivanja zakonske infrastrukture u skladu sa međunarodnim standardima, ORVNVO je pokrenuo postupak za izmenu i dopunu Zakona br. 04/L-57 o slobodi udruživanja u nevladine organizacije. Zaista, na radionici koja je održana 30. oktobra 2013. u Prištini, ORVNVO je obavestio da je urađen nacrt amandmana na Zakon o slobodi udruživanja u NVO (Zakon 04/L-057 od 2011.), ali su u svojoj početnoj fazi. Oni će biti uključeni u Zakonodavni plan MP za 2014 - EC PPVIII.1. Tim za ocenjivanje priznaje ovaj korak i nada se da će usvajanje predloga za novi član 2A u Zakonu o NVO koji predviđa određivanje nadležnog organa i njegovih nadležnosti posvetiti svoju dužnu pažnju.
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>2. Izmeniti definiciju „nadležnog tela“ u članu 2 Zakona o NVO.</i> Vidi takođe § 1522 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	U kontekstu razmatranja Zakona br. 04/L-57 o slobodi udruživanja u NVO, vlasti Kosova će sprovoditi ovu preporuku sa izmenama i dopunama Zakona za usklađivanje zakonske infrastrukture u skladu sa međunarodnim standardima EC PPVIII.1.
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>3. Primeniti pristup osetljivosti na rizik na propuštene funkcije koji bi mogao biti razvijen preko analize finansijskog i izveštavanja aktivnosti po Zakonu o NVO kako bi se koncentrisali na veće NVO ili one koje predstavljaju veći rizik da budu korišćene u kriminalnim aktivnostima.</i> Vidi takođe § 1523 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Prema informacijama dostavljenim od strane kosovskih vlasti, u koordinaciji sa FOJ i drugim relevantnim institucijama ORVNVO je angažovan u proceni NVO-a po potrebi - EC PPVIII.1. U priznavanju ovu inicijative kao pozitivnog koraka, tim za ocenjivanje poziva ORVNVO kao organ nadležan za nadzor i nadzorne funkcije NVO-a da preuzmu vodeću ulogu u ovoj inicijativi i da shodno tome dokumentuju rizik osetljivosti nadzornog procesa u cilju da pokaže svoje efektivno sprovođenje.
Preporuka Izveštaja ocenjivanja	<i>4. Identifikovati odgovornosti i bolje formulisati i strukturisati doseg u sektoru kako bi se povećala svest o ranjivostima i rizicima za NVO koji</i>

Posebna Preporuka VIII (Nedobitne Organizacije)	
	<i>nastaju zloupotrebom ovih organizacija.</i> Vidi takođe § 1536 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Prema kosovskim vlastima, predstavnici svih ovih institucija su učestvovali u gore pomenutoj radnoj grupi i po potrebi postoji razmena informacija. Na radionici održanoj 30. oktobra 2013. u Prištini, šef DIPK u okviru KP je obavestio je da je održano nekoliko sastanaka sa nevladinim organizacijama na podizanju svesti, da su vlasti otvorili razgovore sa nevladinim organizacijama i podstakli razmenu informacija (održavanje kontakata na redovnoj osnovi) - EC PPVIII.2. U nedostatku detaljnih informacija o ishodu zajedničke grupe u tom smislu, tim za ocenjivanje dovodi u pitanje efekat ishoda, razgraničenje odgovornosti i strukture ili okvira uspostavljenog za povećanje dosezanja do nevladinih organizacija i u kojoj meri je takva svest ranjivosti shvaćena i kako se postupilo prema NVO.
Preporuka Izenjavanja	<i>5. U ovom pogledu postoji potreba za većom saradnjom, koordinacijom i razmenom informacija između relevantnih organa, kao što je ORVNVO, FOJ, Poreska uprava i drugi organi koji mogu doprineti podizanju svesti.</i> Vidi takođe § 1537 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Prema kosovskim vlastima, predstavnici svih ovih institucija su učestvovali u gore pomenutoj radnoj grupi i postoji razmena informacija po potrebi. - EC PPVIII.2. U nedostatku detaljnih informacija o ishodu zajedničke grupe u tom smislu, tim za ocenjivanje u pitanje uspostavljeni okvir za saradnju, koordinaciju i za razmenu informacija da stvori snažniji i efikasniji doseg do NVO.
Preporuka Izenjavanja	<i>6. Otkloniti zakonsku dvosmislenost u pogledu nadzornih ovlašćenja iz člana 30 i odrediti organ koji će vršiti nadzor NVO u svrhu člana 24 Zakona o BPPN/BPFT.</i> Vidi takođe § 1554 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Prema kosovskim vlastima, u okviru pomenutih izmena i dopuna Zakona o NVO preporučeno je usaglašavanje ovih pitanja. Uprkos tome, amandmani na član 16 Zakona o BPPN/BPFT su sada uključili NVO kao subjekte izveštavanja dok kroz član 30 Zakona o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama sada postavlja nadzorne odgovornosti za NVO za potrebe Zakona o BPPN/BPFT u okviru nadležnosti FOJ - EC PPVIII.3. U priznavanju mere koje se preduzimaju od strane kosovskih vlasti kao što je navedeno, međutim u nedostatku pregleda predloženog teksta Zakona o BPPN/BPFT i Zakona o slobodi udruživanja u NVO, tim za ocenjivanje nije u poziciji da komentariše, štaviše jer zabrinutosti proizašle u IO u tom pogledu izgleda da su već rešene kroz izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT.
Preporuka Izenjavanja	<i>7. Izmeniti i dopuniti član 9 stav (11) Zakona o NVO tako da se predvidi obaveza NVO da prijavljuju i promene u vezi sa članom 18 stavovima (4.2) i (4.3) Zakona o NVO.</i> Vidi takođe § 1564 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti su obavestile da će ova preporuka biti uzeta u obzir u predloženim izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-57 o slobodi udruživanja u NVO - EC PPVIII.3.1.

Posebna Preporuka VIII (Nedobitne Organizacije)	
	Tim za ocenjivanje nije imao priliku da pregleda predložene izmene i dopune.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	8. <i>Uzeti u obzir uvođenje prudencijalnih kaznenih mera u slučaju kršenja člana 4 i stava (11) člana 9 Zakona o NVO.</i> Vidi takođe § 1575 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti su obavestile da će ove mere biti predviđene tokom izmena i dopuna Zakona br. 04/L-57 o slobodi udruživanja u NVO - EC PPVIII.3.2. Tim za ocenjivanje nije imao priliku da pregleda predložene izmene i dopune.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	9. <i>Uskladiti član 24 Zakona o BPPN/BPFT i član 21 Zakona o NVO u vezi sa ovlašćenjima nadležnog tela da izriče kaznene mere.</i> 10. <i>Uvesti novi stav (1.3) u članu 21 Zakona o NVO obezbeđujući time vezu sa članom 24 Zakona o BPPN/BPFT o brisanju iz Registra u slučaju kršenja člana 24 Zakona o BPPN/BPFT.</i> Vidi takođe § 1578 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti su obavestile da će ove mere biti razmatrane tokom izmena i dopuna Zakona br. 04/L-57 o slobodi udruživanja u NVO - EC PPVIII.3.2. Tim za ocenjivanje nije imao priliku da pregleda predložene izmene i dopune. Uprkos tome, tim za ocenjivanje je mišljenja da predložene izmene u tom smislu kao što je definisano u Ciklusu 1 BPPN/BPFT Zakona, sada moraju biti razmotrene u kontekstu prema članu 16 BPPN/BPFT Zakona o NVO se sada smatraju kao subjekti izveštavanja i, kao posledica u izmenama i dopunama člana 30 Zakona o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama NVO sada spadaju u nadležnosti nadzornog FOJ u smislu Zakona o BPPN/BPFT.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	11. <i>Uvesti mere u unutrašnjem postupku licenciranja u ORVNVO za propisnu proveru osnivača, bar upućivanjem na spiskove Ujedinjenih nacija i druge spiskove označenih lica i subjekata.</i> Vidi takođe § 1589 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti su obavestile da je ORVNVO već sproveo ovu preporuku tokom 2013. - EC PPVIII.3.3. Tim za ocenjivanje pozdravlja ovaj pozitivan korak od strane ORVNVO. Međutim, u obaveštenju da je preporuka usvojena, kosovske vlasti su podbacile u detaljima postupaka kao što je primenjeno od strane ORVNVO da prvo osigura da stalno ima u posedu najnovije spiskove određenih osoba i drugo, da se postupci primenjuju na proveru imena protivno takvim spiskovima.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	12. <i>Izmeniti i dopuniti član 24 stav (4) Zakona o BPPN/BPFT kako bi bilo obezbeđeno čuvanje evidencije o prometu, kao i da se ista stavi na raspolaganje nadležnim organima.</i> Vidi takođe § 1598 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti se pozivaju na pojam zaštite u pomenutom zakonu i obavestile da će preko novih dodataka zakonu biti dostavljen rok čuvanja pomenutih dokumenata. U tom smislu ORVNVO je obavestio da održava sve podatke u NVO dosijeima od osnivanja kancelarije za NVO (1999. do

Posebna Preporuka VIII (Nedobitne Organizacije)	
	danas) - EC PPVIII3.4. Zabrinutost koja je proizašla kod tima za ocenjivanje IO nije bila da ORVNVO ne zadržava dokumenta. Predložena izmena stava (4) člana 24 Zakona o BPPN/BPFT postavlja početno vreme za period zadržavanja, obezbeđuje način na koji se zadržavaju dokumenta, i obezbeđuje dostupnost na zahtev svim relevantnim nadležnim organima koji moraju da ispunjavaju pravne obaveze u vezi sa NVO u skladu sa zahtevima iz EC PPVIII3.4. Tim za ocenjivanje stoga poziva kosovske vlasti da preispitaju ovaj predlog, naročito u smislu da se kroz izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT u skladu sa članom 16, NVO sada smatra kao subjekat izveštavanja za potrebe zakona.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>13. Uvesti nov stav 5A u član 24 Zakona o BPPN/BPFT kojim bi se FOJ dala ovlašćenja da od NVO traži informacije, podatke ili dokumenta u svrhu ispunjavanja svojih obaveza iz Zakona, pored onih iz stava (4) i stava (9) istog člana.</i> Vidi takođe § 1609 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti su obavestile da su predstavnici FOJ deo radne grupe za izmene i dopune Zakona br. 04/L-57 o slobodi udruživanja u NVO i sprovođenje ovih preporuka će biti uzeto u obzir pažljivo - EC PPVIII .4. Tim za ocenjivanje nije imao priliku da pregleda predložene izmene i dopune. Uprkos tome, tim za ocenjivanje savetuje da se predlozi u IO u tom pogledu analiziraju u svetlu da se kroz izmene i dopune na BPPN / BPFT zakona o NVO sada smatraju subjektima izveštavanja za potrebe člana 16 Zakona a samim NVO podležu svim obavezama iz Zakona o BPPN/BPFT i spadaju u nadležnosti nadzornog FOJ u skladu sa članom 30 sa izmenama i dopunama u smislu Zakona o BPPN/BPFT.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>14. Izmeniti član 4 Memoranduma o razumevanju između FOJ i ORVNVO.</i> Vidi takođe § 1618 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti su obavestile da će ORVNVO sprovesti ovu preporuku takođe – EC PPVIII.4.1. Tim za ocenjivanje savetuje da revizija člana 4 MR između ORVNVO i FOJ treba sada da bude izmenjena u skladu sa odredbama iz Zakona o BPPN/BPFT prepoznavajući NVO kao subjekte izveštavanja za potrebe člana 16 Zakona a samim tim pada u okviru nadležnosti nadzornog FOJ za potrebe Zakona o BPPN/BPFT.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>15. Uspostaviti praktične mehanizme za saradnju i razmenu informacija između organa koji su bitni u pogledu sektora NVO.</i> Vidi takođe §§ 1554, 1619-1620, 1644 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti su obavestile da je ORVNVO deo radne grupe za Strategiju za borbu protiv terorizma. – EC PPVIII.4.1. U meri u kojoj učešće ORVNVO u radnoj grupi za Strategiju za borbu protiv terorizma ispunjava uslove što je proizašlo za EC PPVIII.4.1 u IO, tim za ocenjivanje priznaje ovaj pozitivan korak. Ipak, timu za ocenjivanje nije dostavljena nijedna informacija u tom smislu i stoga ne može da odredi stepen postignutog napretka.
Preporuka ocenjivanja	Izveštaja <i>16. Izvršiti procenu rizika i podložnosti kome NVO mogu biti izložene ili iskorišćavanje u svrhu finansiranja terorizma, i sprovesti program</i>

Posebna Preporuka VIII (Nedobitne Organizacije)	
	<i>uspostavljanja kontakta sa NVO da bi se više podigla svest o takvim rizicima i takvoj podložnosti, uključujući časove obuke u cilju podizanja svesti.</i> Vidi takođe §§ 1525, 1539 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	U odnosu na preduzimanje ocenjivanja rizika i ranjivosti, prema kosovskim vlastima, u saradnji sa drugim relevantnim institucijama Ministar unutrašnjih poslova je osnovao zajedničku grupu kojom upravlja KP, i gde je ORVNVO aktivni deo ove grupe - EC PPVIII.1. U nedostatku detaljnih informacija o uslovima upućivanja i funkcionisanja ove zajedničke grupe, tim za ocenjivanje očekuje da je sačinjen radni plan, kriterijumi na osnovu kojih je kreiran za merenje rizika i identifikovanje ranjivosti, da je uspostavljen vremenski okvir. Što se tiče programa dosezanja na terenu, prema kosovskim vlastima ORVNVO stalno sarađuje sa FOJ - EC PPVIII.2. Zabrinutost ovde nije saradnja između ORVNVO i FOJ već sprovođenje programa dosezanja u NVO sektoru u cilju zaštite sektora od PN ili FT. Po mišljenju tima za ocenjivanje ovaj predlog bi bio prirodan korak prateći zadatak zajedničke grupe pomenute ranije EC PPVIII.1. Tim za ocenjivanje stoga sumnja u kojoj meri je ova pomenuta zajednička grupa ocenila pitanja iz IO u vezi svesti o ranjivosti u NVO sektoru.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>17. ORVNVO bi trebalo da izvrši stratešku procenu da bi utvrdilo koja NVO zauzima značajan deo finansijskih sredstava pod kontrolom datog sektora ili koja ima značajan udeo u međunarodnim aktivnostima datog sektora. Ta procena bi trebalo da se podeli sa FOJ.</i> Vidi takođe § 1555 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti su obavestile da je ovaj zadatak (oblast) sadržan u strategiji o saradnji sa FOJ - EC PPVIII.3. Tim za ocenjivanje sumnja kako će ova preporuka biti usvojena time što je sadržana u strategiji o saradnji sa FOJ. ORVNVO kao nadležni organ za NVO po zakonu ima sve informacije na raspolaganju za merenje koje NVO zauzimaju značajan deo finansijskih sredstava pod kontrolom sektora ili imaju značajan udeo u međunarodnim aktivnostima ovog sektora. Stoga ostaje mišljenje tima za ocenjivanje da ORVNVO može izvršiti ovaj zadatak odmah i da zatim podeli informacije sa FOJ, u okviru postupaka pod strategijom za saradnju sa FOJ, a u okviru nadzorne nadležnosti FOJ za NVO za potrebe Zakona o BPPN/BPFT.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>18. Proširiti Administrativno naređenje FOJ kojim se subjekti dužni da podnoase prijavu obavezuju da poklone posebnu pažnju UNSCR o označenim licima i organizacijama ORVNVO.</i> Vidi takođe § 1590 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti su obavestile da će ovaj predlog biti uzet u obzir u saradnji sa FOJ - EC PPVIII.3.3.
Preporuka ocenjivanja Izveštaja	<i>19. Primeniti relevantne komponente Strategije za BPPN/BPFT i to odmah.</i> Vidi takođe § 1526 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju	Kosovske vlasti nisu dostavile informacije o sprovođenju Strategije plana o BPPN/BPFT u ovom kontekstu. Međutim, na radionici održanoj 30. oktobra

Posebna Preporuka VIII (Nedobitne Organizacije)	
preporuke Izveštaja	2013. u Prištini, FOJ je izvestila da je izveštaj u vezi ocenjivanja i BPPN Strategije zajedno sa standardnim operativnim postupcima za nadzor usklađenosti - pripremljen i da će biti u konsultaciji sa drugim akterima. U tom smislu FOJ privodi kraju Akcioni plan u decembru 2013, a počće da sprovodi od januara 2014. - EC PPVIII.1.
Preporuka Izenštaja ocenjivanja	20. Bez obzira što još uvek nije podnela zahtev za članstvo u Egmontu, FOJ treba uzeti u obzir Egmont principe za razmenu informacija prilikom uspostavljanja procedura po MR sa drugim stranim FOJ. Vidi takođe § 1523 u IO.
Preduzete mere na sprovođenju preporuke Izveštaja	Kosovske vlasti nisu dostavile nikakve informacije o razmatranju, prihvatanju ili sprovođenju Egmont načela za razmenu informacija u okviru ovog konteksta. Međutim, tokom radionice održane 30. oktobra 2013. u Prištini, FOJ je izvestila da je podneta zvanična prijava u vezi članstva u Egmont grupu. U tom kontekstu, očekuje se da će ocenjivačka misija Egmont grupe biti provedena u Prištini do kraja marta 2014. kako bi bilo utvrđeno da li FOJ ispunjava kriterijume i zahteve Egmont grupe i da li je spremna da postane član - EC PPVIII.5.
(Druge) izmene od poslednje procene	

2.5. Posebna pitanja

Nije bilo posebnih pitanja koja su pokrenuta u IO osim onih koja su već pomenuta u prethodnim delovima ovog Izveštaja.

2.6. Statistika

Molimo vas da popunite – u najvećoj mogućoj meri – sledeće tabele:

Napomena od strane tima za ocenjivanje: Kosovske vlasti nisu pružile nikakve statističke podatke za završetak sledećih statističkih tabela. Bez obzira na nedostatak statističkih podataka, ove tabele, koje čine sastavni i važan element ovog Izveštaja o napretku, zadržane su u Izveštaju zbog završetka.

KomentIO od strane tima za ocenjivanje: Nedostatak statističkih podataka koji nisu dostavljeni od strane kosovskih vlasti izaziva ozbiljnu zabrinutost o stvarnom održavanju sveobuhvatnih i značajnih statističkih podataka koji treba da se održavaju u skladu sa FATF preporukom 32 o zadržavanju statističkih podataka koje je ocenjeno sa nije usklađeno („NU“) u IO.

Štaviše, nedostatak statističkih podataka izaziva dalju zabrinutost o sposobnosti kosovskih vlasti da pokažu efikasnost BPPN/BPFT sistema.

2.6.1. Slučajevi pranja novca i finansiranja terorizma

Tabela 1: Istrage, krivično gonjenje i presude

Što se tiče PN/FT istraga i krivičnog gonjenja, ova tabela treba da odražava samo slučajeve koji su započeti od strane organa za sprovođenje zakona, nezavisno, bez prethodnog ulaza/PSP iz finansijske obaveštajne jedinice. Osude se odnose na odluke u nadležnom sudu.

2012												
	ML/TF Istrage sprovedene nezavisno od organa za sprovođenje zakona bez prethodnog PSP			Započeta krivična gonjenja			Presude (prvostepene)			Presude (konačne)		
	Slučaje vi	Fizička lica	Pravna lica	Slučaje vi	Fizička lica	Pravna lica	Slučaje vi	Fizička lica	Pravna lica	Slučaje vi	Fizička lica	Pravna lica
PN												
FT												

2013												
	ML/TF Istrage sprovedene nezavisno od organa za sprovođenje zakona bez prethodnog PSP			Započeta krivična gonjenja			Presude (prvostepene)			Presude (konačne)		
	Slučaje vi	Fizička lica	Pravna lica	Slučaje vi	Fizička lica	Pravna lica	Slučaje vi	Fizička lica	Pravna lica	Slučaje vi	Fizička lica	Pravna lica
PN												
FT												

Tabela 2: Zamrznuta, oduzeta i konfiskovana imovina

Ova tabela ne bi trebalo da sadrži informacije o oduzetoj/konfiskovanoj imovini na osnovu zahteva za uzajamnu pravnu pomoć.

Zamrznuta imovina se odnosi na zamrzavanje imovine na osnovu sudskog naloga, gde je osoba već optužena za krivično delo i da se „zamrznuta imovina“ odnosi na oduzimanje imovine na osnovu sudskog naloga izdatog u toku krivične istrage u kojoj optužbe još nisu donešene.

Zasnovano na presudi se odnosi na slučajeve gde je nalog primenjen kao deo izricanja kazne za osnovno krivično delo. Nasuprot tome, bez prethodne situacije koja nije zasnovana na presudi se odnosi na situaciju u kojoj je imovina konfiskovana bez prethodne osude osnovnog krivičnog dela.

2012								
	Zamrznuta imovina		Oduzeta imovina		Konfiskovana imovina		Imovina vraćena nakon presude	
	Slučajevi	Iznos (EUR)	Slučajevi	Iznos (EUR)	Slučajevi	Iznos (EUR)	Slučajevi	Iznos (EUR)
PN – Zasnovano na presudi								
PN – nije zasnovano na presudi								
Osnovna krivična dela gde je primenljivo								
PN Ukupno								
FT								

2013								
	Zamrznuta imovina		Oduzeta imovina		Konfiskovana imovina		Imovina vraćena nakon presude	
	Slučajevi	Iznos (EUR)	Slučajevi	Iznos (EUR)	Slučajevi	Iznos (EUR)	Slučajevi	Iznos (EUR)
PN – Zasnovano na presudi								
PN- nije zasnovano na presudi								
Osnovna krivična dela gde je primenljivo								
PN Ukupno								
FT								

Tabela 3: FOJ sa FOJ saradnja

Međunarodna saradnja	2011	2012	2013	Ukupno
Dolazni zahtevi				
Strani zahtevi primljeni od strane FOJ	10	10	7	27
Strani zahtevi izvršeni od strane FOJ	11	13	6	30
Strani zahtevi odbijeni od strane FOJ	0	0	0	0
Prirodna razmena informacija primljena od strane FOJ	0	0	2	2
UKUPNO (dolazni zahtevi i informacije)	10	10	7	27
Prosečan broj dana za pružanje odgovora na zahtev dostavljen od strane inostranog FOJ	49	33	26	36
Primenjena osnovna odbijanja	0	0	0	0
Odlazni zahtevi				
Zahtevi poslani od strane FOJ				
Prirodna razmena informacija poslata od strane FOJ	3	0	2	5
UKUPNO (odlazni zahtevi i informacije)				

Tabela 4: Saradnja agencija za sprovođenje zakona

Međunarodna saradnja	2011		2012		2013	
Dolazni zahtevi	PN	FT	PN	FT	PN	FT
Strani zahtevi primljeni od strane organa za sprovođenje zakona u vezi sa PN						
Izvršeni strani zahtevi						
Odbijeni strani zahtevi						
UKUPNO						
Prosečno vreme izvršenja (dani)						
Odlazni zahtevi	PN	FT	PN	FT	PN	FT
Broj zahteva poslatih u inostranstvo od strane organa za sprovođenje zakona						
Broj poslatih i izvršenih zahteva						
Broj poslatih i odbijenih zahteva						
UKUPNO						

2.6.2. Izveštaji o sumnjivim i novčanim transakcijama (PSP/IGP), nadzorne radnje i sankcije/druge mere

Tabela 5: PSP/IGP

2012															
Statistički podaci o izveštajima primljenim od strane FOJ								Sudski postupci							
Subjekat izveštavanja	Izveštaji o transakcijama iznad početka	Izveštaji o sumnjivim transakcijama		Slučajevi otvoreni od strane FOJ		Obaveštenja za organe za sprovođenje zakona/tužioc e		Optužnice				Presude			
		PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN		FT		PN		FT	
								Slučajevi	Lica	Slučajevi	Lica	Slučajevi	Lica	Slučajevi	Lica
FINANSIJSKE INSTITUCIJE															
Banke															
Sektor osiguranja															
Sektor za hartije od vrednosti															
Razmena novca															
(molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)															
ONPZ															
Kazina															
Agenti nekretnina															
Prodavci plemenitih metala/kamenja															
Advokati															
Notari															
Računovode															
Revizori															
Trust i kompanije za pružanje usluga															
Drugi stručnjaci (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)															
DRUGI SUBJEKTI IZVEŠTAVANJA (ako je primenljivo)															
(molimo navedite i															

2012															
Statistički podaci o izveštajima primljenim od strane FOJ								Sudski postupci							
Subjekat izveštavanja	Izveštaji o transakcijama iznad početka	Izveštaji o sumnjivim transakcijama		Slučajevi otvoreni od strane FOJ		Obaveštenja za organe za sprovođenje zakona/tužioc e		Optužnice				Presude			
		PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN		FT		PN		FT	
								Slučajevi	Lica	Slučajevi	Lica	Slučajevi	Lica	Slučajevi	Lica
dodajte nove redove ako je primenljivo)															
Ukupno															

2013															
Statistički podaci o izveštajima primljenim od strane FOJ								Sudski postupci							
Subjekat izveštavanja	Izveštaji o transakcijama iznad početka	Izveštaji o sumnjivim transakcijama		Slučajevi otvoreni od strane FOJ		Obaveštenja za organe za sprovođenje zakona/tužioc e		Optužnice				Presude			
		PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN		FT		PN		FT	
								Slučajevi	Lica	Slučajevi	Lica	Slučajevi	Lica	Slučajevi	Lica
FINANSIJSKE INSTITUCIJE															
Banke	601,208	159	6	102	6	63	1								
Sektor osiguranja	0	0	0	0	0	0	0								
Sektor za hartije od vrednosti	0	0	0	0	0	0	0								
Razmena novca	2,531	0	0	0	0	0	0								
Agencije za transfer novca	1,111	6	0	5	0	2	0								
ONPZ															
Kazina	0	0	0	0	0	0	0								
Agenti nekretnina	0	0	0	0	0	0	0								
Prodavci plemenitih metala/kamenja	0	0	0	0	0	0	0								
Advokati	0	0	0	0	0	0	0								
Notari	0	1	0	0	0	0	0								
Računovođe	0	0	0	0	0	0	0								
Revizori	0	0	0	0	0	0	0								
Trust i kompanije za pružanje usluga	0	0	0	0	0	0	0								
Drugi stručnjaci (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)															
DRUGI SUBJEKTI IZVEŠTAVANJA (ako je primenljivo)															
Carina Kosova	1,928	0	1	0	1	0	0								
Drugi	0	1	0	4	0	0	0								
Ukupno	606,778	167	7	111	7	65	1								

Tabela 6: Nadzorne radnje

Kolona 2 treba da navodi ukupan broj nadzornih poseta na licu mesta, bez obzira na to da li su razmatrana BPPN/BPFT pitanja. Kolone 3 i 4 posebno dotiču BPPN/BPFT pitanja.

2012				
	Ukupan broj subjekata	Ukupan broj sprovedenih poseta na licu mesta	Broj BPPN/BPFT sprovedenih posebnih poseta na licu mesta	Broj BPPN/BPFT kombinovan sa opštim nadzorom sprovedenih poseta na licu mesta
	1	2	3	4
FINANSIJSKI SEKTOR				
Banke				
Hartije od vrednosti				
Osiguranje				
MSB (Novčano poslovne usluge) i menjačnice				
Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)				
Nefinansijski sektor				
Kazina				
Nekretnine				
Prodavci plemenitih metala i dragog kamenja				
Advokati				
Notari				
Računovođe i revizori				
Trust i kompanije za pružanje usluga				
Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)				

2013				
	Ukupan broj subjekata	Ukupan broj sprovedenih poseta na licu mesta	Broj BPPN/BPFT sprovedenih posebnih poseta na licu mesta	Broj BPPN/BPFT kombinovan sa opštim nadzorom sprovedenih poseta na licu mesta
	1	2	3	4
FINANSIJSKI SEKTOR				
Banke				
Hartije od vrednosti				
Osiguranje				
MSB (Novčano poslovne usluge) i menjačnice				
Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)				
Nefinansijski sektor				
Kazina				
Nekretnine				
Prodavci plemenitih				

2013				
	Ukupan broj subjekata	Ukupan broj sprovedenih poseta na licu mesta	Broj BPPN/BPFT sprovedenih posebnih poseta na licu mesta	Broj BPPN/BPFT kombinovan sa opštim nadzorom sprovedenih poseta na licu mesta
	1	2	3	4
metala i dragog kamenja				
Advokati				
Notari				
Računovođe i revizori				
Trust i kompanije za pružanje usluga				
Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)				

Tabela 7: BPPN/BPFT sankcije ili druge mere izrečene od strane nadzornih organa

Molimo da popunite tabelu (kao ispod) za sankcije nametnute za BPPN/BPFT prekršaje u pogledu svake vrste nadzornog subjekta i podesite tabelu da ukaže gde se bilo koje krivične sankcije primenjuju.

Ukupan broj sprovedenih inspekcija bi trebalo da bude identičan zbiru kolona 3 i 4 pod stavkom a. iznad.

Ako su dostupni ekvivalentni statistički podaci u različitom formatu onda oni mogu da se koriste umesto toga. Ako je prikladnije mogu se koristiti odvojene tabele za finansijski i nefinansijski sektor.

2012									
	Ukupan broj sprovede nih inspekcij a	Broj inspekcija koje su identifikov ale BPPN/BPF T prekršaje	Pismeno upozore nje	Vrsta primenjenih sankcija/mera				Broj sankcija preduzetih na sudu (ako je primenljivo)	
				Kazne		Smenjivanje rukovodioca/ovlašć enog lica (gde je primenljivo)	Podizanje dozvole (gde je primenljiv o)		Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljiv o)
Broj	Iznos (EUR)								
FINANSIJSKI SEKTOR									
Banke									
Hartije od vrednosti									
Osiguranj e									
MSB (Novčano poslovne usluge) i menjačnic e									
Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljiv o)									
Nefinansijski sektor									
Kazina									
Nekretnin e									
Prodavci plemeniti h metala i dragog kamenja									
Advokati									
Notari									
Računovo de i									

2012									
	Ukupan broj sprovede nih inspekcij a	Broj inspekcija koje su identifikov ale BPPN/BPF T prekršaje	Pismeno upozore nje	Vrsta primenjenih sankcija/mera					Broj sankcija preduzetih na sudu (ako je primenljivo)
				Kazne		Smenjivanje rukovodioca/ovlašć enog lica (gde je primenljivo)	Podizanje dozvole (gde je primenljiv o)	Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljiv o)	
				Broj	Iznos (EUR)				
revizori									
Trust i kompanij e za pružanje usluga									
Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljiv o)									
UKUPNO									

2013									
	Ukupan broj sprovedenih inspekcija	Broj inspekcija koje su identifikovale BPPN/BPFT prekršaje	Vrsta primenjenih sankcija/mera						Broj sankcija preduzetih na sudu (ako je primenljivo)
			Pismena upozorenja	Kazne		Uklanjanje rukovodioca/ovlašćenog lica (gde je primenljivo)	Broj sankcija preduzetih na sudu (ako je primenljivo)	Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)	
				Broj	Iznos (EUR)				
FINANSIJSKI SEKTOR									
Banke									
Hartije od vrednosti									
Osiguranje									
MSB (Novčano poslovne usluge) i menjačnice									
Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)									
Nefinansijski sektor									
Kazina									
Nekretnine									
Prodavci plemenitih metala i dragog kamenja									
Advokati									
Notari									
Računovođe i revizori									
Trust i									

2013									
	Ukupan broj sprovedenih inspekcija	Broj inspekcija koje su identifikovale BPPN/BPFT prekršaje	Vrsta primenjenih sankcija/mera						Broj sankcija preduzetih na sudu (ako je primenljivo)
			Pismena upozorenja	Kazne		Uklanjanje rukovodilaca/ovlašćenog lica (gde je primenljivo)	Broj sankcija preduzetih na sudu (ako je primenljivo)	Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)	
				Broj	Iznos (EUR)				
kompanije za pružanje usluga									
Drugo (molimo navedite i dodajte nove redove ako je primenljivo)									
UKUPNO									

2.7. Pitanja vezana za Treću direktivu (2005/60/EC) i Direktivu za sprovođenje (2006/70/EC)

Sprovođenje/Primena odredaba u Trećoj direktivi i Direktivi za sprovođenje	
Molimo navedite da li su Treća Direktiva i Direktiva za sprovođenje u potpunosti sprovedene/ili su u potpunosti primenjene i od kada.	Pošto Kosovo nije zemlja članica Evropske unije obavezano odredbama Direktiva i Uredbi izdatih od strane Evropskog parlamenta i Saveta ili Komisije Evropske unije. Prema tome, iako je posvećena dužna pažnja u skladu sa standardima Evropske unije, ne može se reći da su u potpunosti sprovedene Treća BPPN Direktiva i Direktiva za sprovođenje.
Druge mere za sprovođenje	

Nosilac imovinskog prava	
Molimo navedite da li vaša pravna definicija Nosioca imovinskog prava odgovara definiciji Nosioca imovinskog prava Treće Direktive (takođe molimo da dostavite zakonski tekst u vašem odgovoru)	Shodno poslednjim Izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT, nosilac imovinskog prava je definisan kao: - <i>fizičko lice, koje poseduje ili kontroliše jedan klijent ili račun, lice na čije ime se vrši jedna transakcija, ili lice koje vrši efektivnu kontrolu nad jednim licem ili zakonskim sporazumom.</i> Postavljanjem obaveze subjektima izveštavanja za identifikaciju Nosioca imovinskog prava i za potvrđivanje identifikacije prema nezavisnim izvorima, Zakon o BPPN/BPFT (član 17 stav 1.2), dok nametanje obaveze subjektima izveštavanja za identifikaciju Nosioca imovinskog prava, dalje definiše termin „nosilac imovinskog prava“ kao: - <i>svi subjekti izveštavanja dužni su da identifikuju pravog vlasnika i/ili fizičko lice ili lica koja posredno ili neposredno kontrolišu dvadeset posto (20%) ili više od jednog pravnog lica. Kada subjekti izveštavanja smatraju da je rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma visok, oni će preduzeti razumne mere da provere njegov ili njen identitet, kako bi institucija ili lice obuhvaćeno ovim zakonom ubeđeno da on zna ko je nosilac imovinskog prava, uključujući, što se tiče pravnih lica, trustove ili slični pravni aranžmani, uzimajući adekvatne mere i mere zasnovane u rizik radi poznavanja strukture vlasništva i kontrole klijenta.</i>
Druge mere za sprovođenje	

Pristup zasnovan na riziku	
Molimo navedite u kojoj meri i kojoj finansijskoj instituciji je dozvoljeno da koristi pristup zasnovan na riziku za smanjenje nekih od njihovih BPPN/BPFT obaveza.	Izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT daju jasnije odredbe zahtevane subjektima izveštavanja za primenu ocenjivanja rizika za merenje rizika postavljenih od strane njihovih klijenata i za primenu obaveznih većih rizika gde se rizik smatra visokim. Tako, stav (1.1) iz člana 17 Zakona o BPPN/BPFT sa nedavnim izmenama i dopunama zahteva od subjekata izveštavanja da: - <i>odrediti, na trajnoj osnovi, rizik od pranja novca i finansiranja terorizma predstavljenih od njihovih klijenata i drugih lica kojima pružaju finansijske usluge. Kada subjekat izveštavanja utvrdi da je rizik od pranja novca i finansiranja terorizma povećan, oni će preduzeti mere navedene u stavu 1</i>

	člana 21, pored mera navedenih u ovom članu. Štaviše, predložena Uredba koja zamenjuje Pravilo X koja će biti izdata od strane CBK pruža široke smernice i uputstva bankama i finansijskim institucijama da sprovedu efikasan pristup zasnovan na riziku kroz šablone rizika koji će se primenjivati za ocenjivanje rizika svih klijenata koji, kroz kategorizaciju rizika takvih klijenata, identifikuje one postavljajući veće rizike kojima bi se primenjivale veće mere za identifikaciju, pored uobičajenih mera sa posebnom pažnjom, i koje će, ako nisu u okviru željenih rizika institucija, biti odbijeni.
Druge mere za sprovođenje	

Politički eksponirana lica	
Molimo navedite da li su kriterijumi za identifikovanje PEL u skladu sa odredbama Treće Direktive i Direktive¹¹ za sprovođenje¹¹ predviđeni u vašem domaćem zakonodavstvu (molimo takođe da dostavite zakonski tekst sa vašim odgovorom).	Definicija PEL je izmenjena i dopunjena nedavnim izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT Law: <i>- podrazumeva fizička lica koja su ili su imala prominentne javne funkcije i članovi njihove uže porodice, ili lica znana da su bliski saradnici tih lica.</i> Nova definicija je slična definiciji u Trećoj BPPN Direktivi EU. Ova definicija dalje zahteva da FOJ u konsultaciji sa Ministarstvom finansija može doneti podzakonski akt za definisanje istaknutih javnih funkcija i članova uže porodice tih lica kao takvih lica. U januaru 2014. FOJ je izdala Administrativno uputstvo br. 04/2014 o definiciji „istaknutih javnih funkcija“, „bliskih saradnika“ i „neposrednih članova porodice“ kao što je propisano Zakonom o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama. Štaviše, kao što Zakon ne definiše kategorije pojedinaca koji bi se mogli smatrati da spadaju u PEL status, Uputstvo pruža sveobuhvatnu listu za domaće i strane PEL shodno tome. Nema nagoveštaja u Uputstvu da li „istaknute javne funkcije“ takođe pokrivaju zvaničnike srednjeg ranga ili niže zvaničnike. Štaviše, zakonodavstvo Kosova nije usvojilo stav (4) člana 2 EU Direktive za sprovođenje gde je lice koje nema istaknutu javnu funkciju najmanje godinu dana više ne može da se smatra kao PEL. Što se tiče identifikacije PEL i primene pojačane PPK, Zakon o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama zahteva od subjekata izveštavanja da preduzmu različite mere za to PEL identifikovano kao ‘domaće’ i PEL identifikovano kao ‘strano’. U slučaju domaćeg PEL, član 21(5) Zakona o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama zahteva da: <i>- Subjekti izveštavanja su dužni da preduzmu razumne mere da se utvrdi da li su njihovi klijenti domaće politički eksponirano lice, i ako takvo utvrđivanje rezultira da je klijent domaće politički eksponirano lice, onda će subjekti izveštavanja preduzeti mere navedene u članu 19 stav 1, u vezi sa takvim klijentima.</i>

¹¹ Molimo pogledajte član 3(8) Treće Direktive i član 2 Direktive komisije 2006/70/EC prikazane u Prilogu II.

	U tom smislu, tim za ocenjivanje konstatuje da pozivanje na član 19 stav (1) možda ne bude tačno jer se citirani član odnosi na aktivnosti elektronskog prenosa. U slučaju stranog PEL, stav (5.1) člana 21 zahteva da: <i>(5.1) - Subjekti izveštavanja su dužni da utvrde da li su njihovi klijenti strana politička eksponirana lica, i takvo utvrđivanje ispostavlja da je kupac strano politički eksponirano lice, subjekti izveštavanja su dužni da preduzmu sledeće korake:</i> <i>5.1.1. pribave saglasnost višeg službenika subjekta izveštavanja;</i> <i>5.1.2. preduzmu odgovarajuće mere za uspostavljanje porekla sredstava korišćenih u odnosima ili transakcijama; i</i> <i>5.1.3. obezbede stalno i ojačano praćenje računa i odnosa.</i>
Druge mere za sprovođenje	

„Obaveštavanje“	
Molimo navedite da li je zabrana ograničena na izveštaju o transakcijama ili takođe pokriva tekuće ML ili TF istrage.	Stav (4) člana 22 Zakona o zahteva da: <i>- Direktori, značnici, radnici i agenti bilo koje banke ili institucije koji pripremaju ili prosleđuju izveštaje iz ovog člana, iz izveštaja ne smeju saopštiti niti dati podatke ni jednom licu ili subjektu, uključujući i lica ili subjekte koji su obuhvaćeni u transakciji, osim FOJ ili CKB, osim ako imaju pismeno ovlašćenje od strane FOJ, javnog tužioca ili suda.</i> Stoga, zabrana (obaveštavanja) je ograničena na izveštaj o transakcijama. Kao što je utvrđeno u IO zabrana (Vidi komentare u ovom izveštaju u vezi sa FATF Preporuka 14) ne obavezuje samu instituciju koja podnosi izveštaj, ali je produžena da obuhvata i pružanje izveštaja prema trećim licima. Važno je napomenuti da su nedavnim izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT produžene slične zabrane u drugim sektorima koje obuhvata Zakon o BPPN/BPFT kao što su NVO, političke partije i registrovani kandidati i pravna i računovodstvena struka, ali ne pružaju za obezbeđivanje izveštaja CBK.
Što se tiče zabrane „obaveštavanja“ na vedite da li postoje okolnosti u kojima je zabrana podignuta i, ako jeste, detalje o takvim okolnostima.	Kao što je navedeno u stavu (4) člana 22 Zakona o BPPN/BPFT kao što je citirano iznad, jedini izuzetak ili odstupanje je <i>osim FOJ ili CBK, osim ako imaju pismeno ovlašćenje od strane FOJ, javnog tužioca ili suda.</i> Komentarišući i preporučujući da kosovske vlasti razmotre pružanje EU Treće BPPN Direktive (član 28) u tom pogledu, IO dalje ukazuje na to da FOJ treba da izda smernice za industriju pod kojim okolnostima će biti spremna da odobri obelodanjivanje posebno zbog visokog prisustva stranih banaka na Kosovu koji bi na taj način mogli da dele takve informacije u okviru Grupe gde su oni sastavni deo tako da izveštavanje i istraga može obuhvatiti širi aspekt. Važno je napomenuti da nedavne izmene i dopune Zakona o BPPN/BPFT produžujući zabranu na druge sektore obuhvaćene Zakonom o BPPN/BPFT kao što je navedeno iznad, ne pružaju bilo kakvo podizanje zabrane 'obaveštavanja', osim za podnošenje izveštaja sa FOJ u slučaju političkih partija i prijavljenih kandidata: <i>- bilo kom licu ili subjektu, uključujući bilo koje lice ili subjekat uključen u transakciju koji je predmet izveštaja, osim FOJ.</i>

Druge mere za sprovođenje	
---------------------------	--

„Korporativna odgovornost“	
Molimo navedite da li korporativna odgovornost može biti primenjena tamo gde je načinjen prekršaj u korist tog pravnog lica od strane lica koje zauzima vodeću poziciju unutar tog pravnog lica.	Član 34 Zakona o BPPN/BPFT sa izmenama i dopunama, uz pozivanje na krivičnu odgovornost pravnih lica, navodi da; - <i>Ako pravno lice učini prekršaj na osnovu ovog zakona, svaki direktor ili neko drugo lice u vezi sa upravljanjem pravnog lica (i svako lice koje tvrdi da deluje sa takvim kapacitetom) čini prekršaj, osim ako to lice dokazuje da:</i> 1.1. <i>krivično delo je izvršeno bez njegove/njene saglasnosti ili znanja; i</i> 1.2. <i>lice je preduzelo razumne korake da spreči taj akt koji bi izvršilo to lice imajući u vidu prirodu njegove/njene funkcije u tom svojstvu.</i> Nejasno je dakle da li korporativna odgovornost može biti primenjena u okolnostima kao što je detaljno opisano u EU Trećoj BPPN Direktivi. Zaista, stav 14 IO glasi: - <i>Dok je krivična odgovornost pravnih lica uglavnom predviđena, tim za ocenjivanje je pronašao niz kontradiktornih odredbi u odgovarajućim zakonima koji se tiču osnove korporativne krivične odgovornosti (bez obzira da li ili ne to zavisi od krivice fizičkog lica i da li će pravno lice takođe biti odgovorno za krivično delo ako neko lice, koje je izvršilo krivično delo, nije osuđeno za to). Ovo pitanje poziva na hitno usklađivanje odgovarajućeg zakonodavstva.</i> Nije bilo dalje izmene zakonodavstva u tom smislu, od ocenjivanja Ciklusa 1.
Da li korporativna odgovornost može biti primenjena tamo gde je načinjen prekršaj u korist tog pravnog lica, kao rezultat nedostatka nadzora ili kontrole od strane lica koja zauzimaju vodeću poziciju unutar tog pravnog lica.	{Molimo pogledajte odgovor u tekstu iznad}
Druge mere za sprovođenje	

3. Prilozi

3.1. Prilog I: Preporučeni Akcioni plan za poboljšanje BPPN/BPFT sistema

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
1. Uopšteno	Nije potreban tekst
2. Pravni sistem i srodne institucionalne mere	
2.1 Kriminalizacija pranja novca (P.1)	- Izmeniti zakonske definicije u vezi sa zaradom stečenom kriminalom kako bi bila uklonjena zabuna i suvišnost u toj oblasti; - Redefinisati potreban nivo dokaza za prethodno krivično delo (član 32 stav 4.1) i/ili obezbediti odgovarajuće smernice licima zaduženim za primenu u tom pogledu; - Preformulisati odredbu kojom se definiše pokrivenost samostalnog pranja novca (član 32 stav 4.2) tako da se postojeća protivrečnost otkloni; - Uskladiti odgovarajuće odredbe Zakona o BPPN/BPFT i KZ, kako u smislu koncepta tako i terminologije, u pogledu krivičnih dela pomaganja; - Obezbediti odgovarajuću kriminalizaciju krivičnog dela manipulacije tržištem i uvesti je među krivičnim delima koja prethode pranju novca.
2.2 Krivična odgovornost za pranje novca	- Izmeniti osnove korporativne krivične odgovornosti pošto je trenutno predviđena zakonom (bilo da zavisi od krivice fizičkog lica ili ne); - Uskladiti odgovarajuće odredbe Zakona o BPPN/BPFT i KZ, kako u smislu koncepta tako i terminologije, u pogledu: - standarda znanja koji se primenjuje u slučaju krivičnog dela pranja novca (Zakon o BPPN/BPFT u odnosu na KZ); - osnova korporativne krivične odgovornosti i krivične odgovornosti povezanog fizičkog lica (član 34 Zakona o BPPN/BPFT u odnosu na član 40 KZ / član 5 Zakona o KOPL); - Propisati strožije kazne za krivična dela (povećati visinu novčanih kazni) koja izvrše pravna lica.
2.3 Kriminalizacija finansiranja terorizma (PP.II)	- Dvostruka kriminalizacija FT (u KZ sa jedne strane i u nedavno izmenjenom i dopunjenom Zakonu o BPPN/BPFT sa druge) hitno bi trebalo biti rešena zakonima na Kosovu (uključujući i Ministarstvo pravde i Ministarstvo finansija) tako da se obezbedi jedno, autonomno i sveobuhvatno krivično delo finansiranja terorizma koje zadovoljava sve aspekte Posebne preporuke II; - Revidirati postojeću pokrivenost „terorističkog akta“ („akta terorizma“ itd.) i redefinisati je u celosti u skladu sa članom 2 stavom 1 Konvencije o FT, uključujući: - obezbeđivanje pune i opšte pokrivenosti „generičkog“ krivičnog dela terorizma; - odustajanje od obaveze dokazivanja dodatnog elementa namera za „krivična dela iz ugovora“ kao predmeta FT; - pojasniti da definicija „terorističkog akta“ iz člana 135 stava 1 obuhvata krivična dela u vezi sa terorizmom (npr: regrutovanje za terorizam) tako da se finansiranje datih

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
	krivičnih dela, takođe, može smatrati krivičnim delom FT; • Dole navedene mere se sve odnose na kriminalizaciju FT kako je trenutno predviđeno KZ: • Kriminalizacija finansiranja individualnog teroriste (u bilo koju svrhu) u okviru krivičnog dela FT; • Izmeniti i preformulisati protivrečnu i/ili suvišnu terminologiju koja se koristi u odredbama u vezi sa FT.
2.4 Oduzimanje, zamrzavanje i zaplena zarade stečene kriminalom (P.3)	• Zakon o krivičnom postupku bi trebalo da se izmeni i dopuni tako da obuhvati odredbe koje ukazuju na standard dokaza koji je potreban da bi se omogućilo oduzimanje instrumenata namenjenih za izvršenje krivičnog dela; • Kosovo bi trebalo da uskladi norme KZ i ZKP u pogledu oduzimanja imovine treće strane. U tom slučaju, prioritet bi trebalo dati okviru utvrđenom u KZ, koji je uglavnom u skladu sa međunarodnim standardima, i ne bi predstavljao problem oko efikasnosti u primeni, suprotno normama iz ZKP; • Kosovo bi trebalo da revidira odredbe ZKP kojima se uređuje zaštita prava savesne treće strane. Trebalo bi smanjiti standard dokaza koji se traži od savesne treće strane da dokaže svoja legitimna prava i namere u pogledu imovine; • Kosovo bi trebalo da uvede mehanizme za sprečavanje ili poništavanje radnji, ugovornih ili drugih, ako su umešana lica znala ili su trebala da znaju da će zbog takvih radnji, organi vlasti biti sprečeni da povrate imovinu koja je predmet oduzimanja; • Sudstvu bi trebalo biti dozvoljeno i trebalo bi biti podstaknuto, da zauzima proaktivan pristup oko preuzimanja neophodnih mera, kada tužilac jasno napravi propust u očiglednim okolnostima određenog slučaja da izvrši zaplenu i oduzme poznata sredstva/zaradu stečenu kriminalom; • Kosovo bi trebalo da primeni relevantne komponente strategije o BPPN/BPFT što je pre moguće, posebno u cilju unapređenja uloge finansijske istrage, mehanizama za povraćaj imovine i koordinaciju i saradnju između agencija u datim oblastima; • Nacionalna služba za privredni kriminal, koja je predviđena datom strategijom, treba biti popunjena službenicima i funkcionalna što je pre moguće, da bi se pratila i povećala efikasnost saradnje i koordinacije između agencija u oblasti finansijskog kriminala; • Agencija za upravljanje imovinom, TSK i SSK trebalo bi biti zaduženi da vode koordinisanu statistiku sa više detalja o iznosu zamrznute, zaplenjene i oduzete imovine u vezi sa pranjem novca, finansiranjem terorizma, zaradom stečenom kriminalom i uzročnim prethodećim krivičnim delima; • Trebalo bi da postoji doslednost u terminologiji u zakonima kako bi se otklonila dvosmislenost, uključujući suprotnosti između Zakona o BPPN/BPFT, KZ i ZKP; • U članu 97 stavu 1 Krivičnog zakonika predviđena je zamena zakonski stečene imovine za oduzimanje stvarne zarade/materijalne koristi. To bi trebalo iznova izraditi da bi se otklonila svaka sumnja;

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
	• Nalog o privremenom zmrzavanju sredstava donosi tužilac. Postoje odredbe u vezi sa žalbom lica na koje se dati nalog odnosi ali u ZKP nije jasno predviđeno da li je zahtev za donošenje takvog naloga ex parte. Formulacija srodne odredbe (član 274 ZKP) trebalo bi biti izričita da bi se otklonila svaka sumnja; • Kosovo bi trebalo da uzme u obzir primenu sistema <i>in rem</i> oduzimanja zarade stečene kriminalom. Izmene i dopune proširenog zakona o oduzimanju imovine ne predviđaju isto.
2.5 Zamrzavanje sredstava korišćenih za finansiranje terorista (PP.III)	• Izraditi i usvojiti delotvorne zakone i postupke za zamrzavanje terorističkih sredstava ili druge imovine lica i subjekata označenih u skladu sa rezolucijama SB UN 1267/1988 i 1373, ili u postupku kojeg pokrenu treće zemlje, i obezbediti da mere zamrzavanja obuhvataju i sredstva ili imovinu koju kontrolišu označena lica; • Uspostaviti nadležni organ koji će označavati lica u svrhu Rezolucije SB UN 1373; • Uspostaviti delotvorne sisteme za obaveštavanje finansijskog sektora o merama mehanizama za zamrzavanje imovine i obezbediti odgovarajuće praktične smernice u datoj oblasti; • Uvesti odgovarajuće procedure: • za skidanje sa spiska i odmrzavanje sredstava onih lica koja su greškom pogođena mehanizmima za zamrzavanje sredstava; • da se dozvoli pristup sredstvima ili drugoj imovini zamrznutoj na osnovu rezolucija SB UN 1267/1988 u skladu sa Rezolucijom SB UN 1452; • i za odgovarajuće procedure za osporavanje mera zamrzavanja preduzetih u skladu sa odgovarajućim rezolucijama SB UN; • Obezbediti mere za nadzor u cilju provere usklađenosti sa obavezama iz PP III i za izricanje kaznenih mera.
2.6 Finansijsko-obaveštajna jedinica i njene funkcije (P.26)	• Ministarstvo finansija i Upravni odbor FOJ trebalo bi da preduzmu mere da pomognu i promovišu institucionalni položaj FOJ u pogledu drugih organa; • Trebalo bi proširiti broj baza podataka kojima FOJ ima pristup. Još važnije, trebalo bi obezbediti da FOJ ima pristup bazi podataka Policije. One baze podataka kojima FOJ ima dozvoljen neposredan pristup trebalo bi da se integrišu u analitički glavi okvir goAML sistema kako bi se poboljšao kvalitet, delokrug i brzina vršenja analize; • Oblici podnošenja prijave ne bi trebalo da predstavljaju obavezu za subjekte koji podnose prijavu koja je van okvira Zakona o BPPN/BPFT (dodatni resursi mogu opteretiti privatni sektor); • FOJ bi trebalo da preduzme dodatne mere za poboljšanje kvaliteta PSP i na kraju uklanjanje tereta u vidu dodatnih zahteva mogle bi da obuhvate rad FOJ sa sektorom koji je dužan da podnosi prijave, obezbeđivanjem opštih (tipologija) i ciljanih povratnih informacija o rezultatima prosleđenih PSP; • Formalan i redovan sistem povratnih informacija o napretku slučajeva koje prosledi FOJ trebalo bi primeniti zajedno sa

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
	Policijom, Carinom i tužiocima. To pitanje bi trebalo da se uzme u obzir kao jedan od prioriteta za Nacionalnu službu za privredni kriminal, onda kada se ta služba uspostavi; • Najvažniji nedostatak predstavlja odsustvo sadržajne statistike kojom bi se pokazali rezultati slučajeva koje FOJ prosledi organima za sprovođenje zakona, kojeg bi kosovski organi vlasti trebalo da isprave u što kraćem roku, putem zajedničkog napora između agencija; • Prioritet treba dati objavljivanju godišnjeg izveštaja FOJ da bi se podigla svest o aktivnostima FOJ među širom zajednicom agencija, kao i sektora koji je dužan da podnosi prijave. Takav izveštaj bi, između ostalog, trebalo da se koristi kao delotvorno sredstvo u okviru FOJ da bi se sektoru koji podnosi izveštaj dale povratne informacije, a samim tim, trebalo bi da uvek sadrži podatke o postojećim vrstama pranja novca; • Preporučeno je da se prilagodi sadržaj Zakona o BPPN/BPFT tako da se FOJ daju ovlašćenja da zahteva dodatne informacije na nedvosmislen način, bez potrebe za ikakvim tumačenjem; • FOJ treba da primeni Načela Egmont grupe o razmeni informacija u svojim poslovima sa stranim FOJ; • FOJ treba da izvrši procenu finansijskih i tehničkih potreba, uključujući pregled za 3 godine unapred. To treba dopuniti i potkrepiti procenom pretnji i rizika od pranja novca na Kosovu (kako je predviđeno strategijom BPPN/BPFT), gde bi FOJ trebalo da zauzme vodeću ulogu. Dve date procene trebalo bi da dovedu do izrade akcionog plana/plana za raspodelu resursa, sa utvrđenim zajedničkim prioritetima FOJ, organa za sprovođenje zakona, nadzornih organa i organa zaduženih za kreiranje politike.
2.7 Organi za sprovođenje zakona, tužilaštvo i drugi nadležni (P.27)	• Nacionalna služba za privredni kriminal treba hitno da osmisli mere za bližu saradnju između FOJ i policije, i da prati primenu iste u cilju unapređenja efikasnosti upotrebe resursa FOJ u policiji; • Nacionalna služba za privredni kriminal treba da uvede sistem održavanja jedinstvene statistike između policije i tužilaštva o slučajevima PN, kako bi se obezbedila mogućnost precizne analize efikasnosti sistema; • Povećati broj pripadnika Jedinice Kosovske policije za istragu finansijskog kriminala i pranja novca; • Službenik policije za vezu koji bude postavljen u FOJ nakon potpisivanja planiranog MR, trebalo bi da postane glavni kanal za povratne informacije između dveju agencija, posebno u pogledu dostavljanja informacija o napretku slučajeva FOJ. To treba biti izričito predviđeno u sadržaju MR. Pored toga, FOJ bi trebalo da održava redovne konsultacione i koordinacione sastanke sa Jedinicom Policije za istragu PN u vezi sa sadržajem dostavljenog materijala; • Uvesti objektivne i transparentne kriterijume za postavljanje/razrešenje generalnog direktora i visokog rukovodstva Policije kako bi se obezbedila nezavisnost u radu iste (vidi opis iz Odeljka 2.3. Izveštaja o BPK); • Preporučuje se usvajanje smernica za Policiju u vezi sa

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
	usvajanjem vanrednih uslova spoljnog angažmana policajaca i uspostavljanje granice za naknadu za takvo angažovanje (vidi opis iz Odeljka 2.3. Izveštaja o BPK); • Uloga Policijskog inspektora Kosova treba biti proširena tako da obuhvati ocenu toga da li je KP efikasna i da li „odgovara svrsi“. Izveštaj o tome trebalo bi da bude javan; • Trebalo bi uložiti usklađene napore u cilju otklanjanja zaostalih predmeta u vezi sa PN, u sistemu tužilaštva; • Nadležni organi vlasti na Kosovu treba redovno, između agencija, da razmatraju trendove i tehnike PN/FT terorizma, uz detaljan doprinos policije i tužilaštva.
2.8 Prekogranična prijava ili objava (PP.IX)	• Potrebno je uzeti u obzir dalje jačanje Carine kroz dodelu dodatnih resursa kako bi se ista motivisala i pomoglo popunjavanje otvorenih radnih mesta, i kako bi se pojačao integritet službenika; • Treba vršiti periodičnu spoljašnju evaluaciju svrsishodnosti Kosovske carine kako bi se ocenili funkcija, struktura, efikasnost i vrednost za novac. Rezultati bi trebali biti objavljeni.
3. Preventivne mere – Finansijske institucije	
3.1 Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma	• Kosovski organi bi trebalo da izvrše nacionalnu procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma.
3.2 Provera klijenata uključujući pojačane ili smanjene mere (P.5)	• Revizija Pravila X, inkorporišući Savetodavno pismo 2007/1 CBK, u okviru konteksta novih zakona i opozvanih uredbi UNMIK-a; • Usklađivanje definicije „finansijske institucije“ u srodnim zakonima i uredbama; • Zakonska obaveza primene svih mera PK, kako je definisano u Zakonu o BPPN/BPFT umesto primene procesa utvrđivanja i provere identiteta, koji je samo deo koncepta PK; • Preispitivanje podele i primene spiskova Ujedinjenih nacija i drugih spiskova označenih lica i subjekata; • Opšta revizija Zakona o BPPN/BPFT u određenim oblastima u vezi sa boljim i smanjenim merama PK, u okviru konteksta primene i smernica za pristup zasnovan na riziku, i u smislu usklađivanja odredbi, kako je ukazano u analizama u vezi sa odgovarajućim suštinskim kriterijumima.
3.3 Politički eksponirana lica (PEL) (P.6)	• Uskladiti definiciju PEL iz Zakona o BPPN/BPFT sa definicijom FATF; • Uvesti zakonsku obavezu utvrđivanja da li nosilac imovinskog prava pravnog lica spada u definiciju PEL; • Izmeniti i dopuniti član 21 Zakona o BPPN/BPFT tako da se obezbedi primena postupka za utvrđivanje da li je određeni klijent ili nosilac imovinskog prava kasnije identifikovan kao PEL ili postao PEL; • U članu 21 Zakona o BPPN/BPFT pojasniti da se utvrđivanje izvora sredstava primenjuje po tekućem osnovu na svaki promet sa PEL; • Obezbediti smernice za industriju.

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
3.4 Tajnost ili poverljivost finansijske institucije (P.4)	• U članu 74 stavu 2 Zakona o CBK dodati novu stavku, posebno ako se CBK na kraju daju nadzorna ovlašćenja na osnovu i u svrhu Zakona o BPPN/BPFT, da bi se pojasnilo skidanje oznake poverljivosti kada CBK FOJ dostavlja informacije.
3.5 Vođenje evidencije (P.10)	• Izmeniti i dopuniti član 17 stav 6 tačku 2 u vezi sa trenutkom početka perioda čuvanja evidencije za niz povezanih povremenih prometa; • Uneti novi stav 7 u članu 17 kojim bi se FOJ dala ovlašćenja da produži period čuvanja evidencije u određenim slučajevima; • Izmeniti i dopuniti člana 17 stav 6 tačku 1 tako da se uskladi sa članom 18 stavom 6; i • Uskladiti član 17 i član 20 u pogledu raspoloživosti evidencije koja se čuva za nadležne organe vlasti.
3.6 Podnošenje prijava o sumnjivom prometu (P.13 i PP.IV)	• Izmeniti i dopuniti definiciju „sumnjive aktivnosti i prometa“ tako da ista obuhvati slučajeve u kojima dostupne informacije ukazuju na mogućnost da je lice ili subjekat umešan u kriminalne aktivnosti; • Izmeniti i dopuniti član 22 tako da se uvede obaveza podnošenja prijave u slučaju finansiranja terorizma; • Izmeniti i dopuniti definiciju „sumnjive aktivnosti ili prometa“ tako da ista obuhvati pokušaj radnje ili prometa; i • FOJ da preduzme mere da bi obezbedila da se kod IGP koji ukazuju na sumnju podnese i PSP, te da se sledstveno tome podigne svest.
3.7 Zaštita i bez dojava (P.14)	• Izmeniti i dopuniti član 35 Zakona o BPPN/BPFT tako da zaštitu proširi na direktore, službenike i zaposlene, privremeno ili stalno; • Izmeniti i dopuniti član 22 stav 4 tako da se uvede zabrana otkrivanja podatka u skladu sa međunarodnim standardima; • Uzeti u obzir mogućnost proširenja zabrane otkrivanja podatka na druge subjekte dužne da podnose prijave; • Obezbediti da član 15 stav 1 tačka 3 ne obuhvata imena i lične podatke službenika banke ili finansijske institucije koji sačinjava prijavu ili dostavlja podatak; • Revidirati član 15 stav 2 Zakona da bi se ograničilo da subjekti ili organi vlasti mogu da dostavljaju podatke samo onim organima kojima FOJ prosleđuje svoje izveštaje; • U članu 15 Zakona dodati nov stav 4 kojim bi se svaki organ koji iz bilo kog razloga poseduje lične podatke zaposlenih u subjektu koji je dužan da podnosi prijave, a koji su podneli prijavu ili dostavili podatak, obavezao da zaštititi takve podatke i da ih čuva kao poverljive; • Uzeti u obzir odredbe člana 28 Treće direktive EU o skidanju zabrane otkrivanja podatka u određenim okolnostima; i • Uzeti u obzir unošenje novog stava 4A u član 22 Zakona o BPPN, kojim bi se uvela zabrana otkrivanja podatka u slučajevima predviđenim Konvencijom Saveta Evrope (CETS 198).
3.8 Šel banke (P.18)	• Iznova izraditi član 21 stav 6 kako bi se otklonile zakonske nejasnoće; • Uvesti definiciju „korespondentskog bankarskog

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
	odnosa“ obuhvatajući i „korespondentsku“ i „respondentsku“ instituciju, u skladu sa definicijom iz Rečnika uz Metodologiju FATF-a; • U članu 21 stavu 4 Zakona o BPPN/BPFT uvesti novu tačku 6 kako bi se obezbedilo da banke potvrde da njihove respondentske institucije ne dozvoljavaju da njihove račune koriste šel banke.
3.9 Tekući nadzor, monitoring i ulazak na tržište (P.23)	• Uvesti zakonski osnov za određivanje nadležnog organa koji će vršiti nadzor finansijskog sektora u svrhu Zakona o BPPN/BPFT; • Zakonom predviđena nadzorna ovlašćenja trebalo bi pratiti ovlašćenjima određenog nadzornog organa da donosi obavezujuće pravilnike i uredbe u svrhu BPPN/BPFT (za CBK pored ovlašćenja u tom pogledu, koja su predviđena članom 85. Zakona o bankama u prudencijalnu svrhu); • U član 37 Zakona o bankama uvesti nov stav 6. kojim bi se predvidelo da fizičko ili pravno lice koje, samostalno ili u dogovoru sa drugim licem, umanjuje znatno učešće ili postojeći vlasnički udeo obavesti CBK o istom; • U član 38 Zakona o bankama uvesti nov stav 2 kojim bi se predvidelo da se primenjuju kriterijumi BPPN/BPFT kako je predviđeno Direktivom EU o spajanju i sticanju društava za dobijanje odobrenja za promenu vlasničkog udela; • Izmeniti i dopuniti član 39 stav 3 Zakona o bankama o spajanju, konsolidaciji i sticanju društava, sledstveno predloženom stavu 2 člana 38; i • Uskladiti definicije „finansijske institucije“ u različitim zakonima.
3.10 Nadzornici (P.29)	• Uneti novi član 30B u Zakonu o BPPN/BPFT u smislu da nadzorni organ određen na osnovu Zakona o BPPN/BPFT, a koji već ima nadzorna ovlašćenja na osnovu drugih zakona, može da primenjuje svoja prudencijalna nadzorna ovlašćenja na osnovu odgovarajućih zakona u svrhu provere usklađenosti sa Zakonom o BPPN/BPFT, uz izuzetak primene upravnih i drugih kazni i kaznenih mera iz tih zakona, pošto su iste predviđene Zakonom o BPPN/BPFT; i • Uzneti nov stav 6 u članu 30 Zakona o BPPN/BPFT kojim bi se predvidela ovlašćenja FOJ da vrši nadzor bez posete terenu.
3.11 Kaznene mere (P.17)	• Revizija člana 24 stava 8, člana 25 stava 7, člana 26 stava 14 i člana 27 stava 4 u okviru konteksta predloženih izmena i dopuna člana 31 Zakona o BPPN/BPFT; • Revizija postojećih krivičnih dela i drugih prekršaja radi postizanja zakonske sigurnosti i izbegavanja zakonske složenosti u primeni zbog dvostrukih prekršaja i različitih kaznenih mera; • Izmene i dopune člana 31 i uvođenje novih članova 31A i 31B, kako je predviđeno nacrtom zakona o izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT; • Odrediti organ i/ili organe koji će biti ovlašćeni da izriču kaznene mere kroz izmenjeni član 31; • Obezbediti da su kaznene mere primenljive na direktore i više

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
	rukovodstvo kroz izmenu člana 31 i u tu svrhu izmeniti i dopuniti član 34 Zakona o BPPN/BPFT; i • Uvesti skup kaznenih mera preko izmene člana 31, kako je predloženo.
3.12 Usluge transfera novca ili vrednosti (PP. VI)	• Uskladiti definiciju „finansijske“ institucije u odgovarajućim zakonima, uključujući Zakon o BPPN/BPFT i delatnosti koje mogu obavljati nebankarske finansijske institucije; • Odrediti nadležni organ koji bi imao regulatorna i nadzorna ovlašćenja u svrhu Zakona o BPPN/BPFT za celokupan finansijski sektor; • Pojasniti u Zakonu o bankama ovlašćenja za nebankarske finansijske institucije, uključujući pružaoce usluga TNV, da imenuju predstavnike, kao i uslove pod kojima je to dozvoljeno ili zabranjeno; • Uvesti definiciju „predstavnik“ u Zakonu o bankama; • Uvesti novi stav ili novi član u Zakonu o bankama ili Zakonu o BPPN/BPFT kojim bi se pružaoци usluga TNV obavezali da sastavljaju spisak predstavnika, ako Zakonom o bankama to nije zabranjeno; • Izmeniti član 31 Zakona o BPPN/BPFT u skladu sa preporukom iz Odeljka 3.11 ovog Izveštaja.
3.13 Savremene tehnike sigurnog prometa (P.20)	• CBK treba da dokumentuje svoju strategiju za bolje tehnike kontrole gotovine sa ciljevima i prekretnicama, uključujući uvođenje direktnih debitnih i direktnih kreditnih sistema; • CBK treba da koordinira studiju o statistici o valuti puštenoj u promet i valuti povučenoj iz prometa, da bi se utvrdio izvor razlika, u saradnji sa drugim organima kao što su Carina i Poreska uprava; • Ta studija da utvrdi i razloge za veliku upotrebu novčanica u apoeni od 500 €; • Preporučljivo je da Poreska uprava obezbedi delotvornost u primeni člana 13 Zakona o Poreskoj upravi.
4. Pravna lica i uređenja	
4.1 Pravna lica – pristup pravnom uživaocu i kontrola podataka (P.33)	• Uvesti obavezu da se odmah prijavi svaka promena u udelu i direktorima pored imenovanja lica koje bi bilo odgovorno da to čini, po potrebi; • Uvesti postupak i sisteme za nadležne organe i industriju da utvrde da li jedno lice poseduje više od jedne poslovne organizacije; • Uvesti upravni postupak kako bi u najvećoj mogućoj meri AKRPO utvrdila preciznost dokumenata i sadržaja kako bi se obezbedilo da su i fizička i pravna lica koja osnivaju društva proverena i nadgledana u pogledu mogućeg krivičnog dosijea ili profesionalne diskvalifikacije, kao i poređenjem sa spiskovima Ujedinjenih nacija i drugim spiskovima označenih lica i subjekata; • Uvesti postupak za utvrđivanje uzajamne povezanosti registrovanih poslovnih organizacija; • Uvesti mere za preciznost i valjanost prijava za registraciju kako bi ista bila izvršena u kraćem vremenskom periodu i smanji potreban kapital.

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
5. Nedobitne organizacije	
5.1 Nedobitne organizacije (PP.VIII)	• Uvesti nov član 2A o „određivanju nadležnog tela i njegove nadležnosti“ u Zakonu o NVO, kojim bi bile predviđene nadležnosti određenog nadležnog tela; funkcije i odgovornosti na osnovu Zakona; nadzor NVO; i periodična procena rizika, uključujući razmenu informacija; • Izmeniti definiciju „nadležnog tela“ u članu 2 Zakona o NVO. • Otkloniti zakonsku dvosmislenost u pogledu nadzornih ovlašćenja iz člana 30 i odrediti organ koji će vršiti nadzor NVO u svrhu člana 24 Zakona o BPPN/BPFT;¹² • Izmeniti i dopuniti član 9 stav 11 Zakona o NVO tako da se predvidi obaveza NVO da prijavljuju i promene u vezi sa članom 18 stavom 4 tačkom 2 i tačkom 3 Zakona o NVO; • Uzeti u obzir uvođenje prudencijalnih kaznenih mera u slučaju kršenja člana 4 stava 11 Zakona o NVO; • Uskladiti član 24 Zakona o BPPN/BPFT i član 21 Zakona o NVO u vezi sa ovlašćenjima nadležnog tela da izriče kaznene mere; • Uvesti novu tačku 3 u članu 21 stavu 1 Zakona o NVO obezbeđujući time vezu sa članom 24 Zakona o BPPN/BPFT o brisanju iz Registra u slučaju kršenja člana 24 Zakona o BPPN/BPFT; • Uvesti mere u unutrašnjem postupku licenciranja u ORVNVO za propisnu proveru osnivača, bar upućivanjem na spiskove Ujedinjenih nacija i druge spiskove označenih lica i subjekata; • Izmeniti i dopuniti član 24 stav 4 Zakona o BPPN/BPFT da bi se obezbedilo čuvanje evidencije o prometu, kao i da se ista stavi na raspolaganje nadležnim organima; • Uvesti nov stav 5A u član 24 Zakona o BPPN/BPFT kojim kako se FOJ dala ovlašćenja da od NVO traži informacije, podatke ili dokumenta u svrhu ispunjavanja svojih obaveza iz Zakona, pored onih iz stava 4 i stava 9 istog člana; • Izmeniti član 4 Memoranduma o razumevanju između FOJ i ORVNVO; • Uspostaviti praktične mehanizme za saradnju i razmenu informacija između organa koji su bitni u pogledu sektora NVO; • Izvršiti procenu rizika i podložnosti kojem NVO mogu biti izložene ili iskorišćavanja u svrhu finansiranja terorizma, i sprovesti program uspostavljanja kontakta sa NVO da bi se više podigla svest o takvim rizicima i takvoj podložnosti, uključujući časove obuke u cilju podizanja svesti; • ORVNVO treba da izvrši stratešku procenu kako bi utvrdilo koja NVO zauzima značajan deo finansijskih sredstava pod kontrolom datog sektora ili koja ima značajan udeo u međunarodnim aktivnostima datog sektora. Ova procena bi trebalo da se podeli sa FOJ; • Proširiti Administrativno naređenje FOJ na ORVNVO, a kojim se subjekti dužni da podnose prijavu obavezuju da poklone

¹² Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o BPPN/BPFT predlaže da se ta odgovornost dodeli FOJ.

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
	posebnu pažnju spiskovima označenih lica i organizacija na osnovu rezolucija SB UN; i • Primeniti relevantne komponente Strategije za BPPN/BPFT i to odmah.
6. Domaća i međunarodna saradnja	
6.1 Domaća saradnja i koordinacija (P.31)	• Kako bi otklonili nedostatke u oblasti saradnje između agencija, organi na Kosovu bi trebalo da za prioritet uzmu primenu strategija BPPN/privrednog kriminala i TSK. Međutim, to bi trebalo učiniti na koordinisan način, imajući u vidu broj sveprisutnih pitanja između dva dokumenta. • Prema mišljenju tima za ocenjivanje, Strategija TSK bi trebalo da bude izričitija u pogledu unapređenja povratnih informacija između različitih organa, što bi moglo biti praćeno uvođenjem obavezujućih odredbi u MR. Isto bi trebalo navesti i u Akcionom planu Strategije. • Združeni odbor za koordinaciju vladavine prava bi treba obavestavati o primeni obeju strategija – Strategije BPPN/privrednog kriminala i Strategije TSK kako bi se obezbedila koordinacija i kako bi se pitanja koja se razmatraju na dnevnom redu međusobno dopunjavala.
6.2 Uzajamna pravna pomoć (P.36)	• Obezbediti standard roka za obradu stranih zahteva, jer bi u suprotnom mogla biti narušena efikasnost sistema. • Izmeniti proceduralne zakone tako da se otkloni predugo kašnjenje u obradi zahteva za UPP a u kojima je neophodno izdati sudski nalog.
6.3 Drugi oblici saradnje (P.40)	• JMSOSZ treba da vodi statistiku koja sadrži dovoljno detalja kako bi se identifikovalo prethodno krivično delo, posebno kada se radi o pranju novca/finansiranju terorizma, kao i o vremenu potrebnom za obradu zahteva bez čega nije moguće doneti sud o efikasnosti. • Zakon o BPPN bi trebalo da obuhvati mogućnost da FOJ ili tužilac traže nalog za praćenje bankovnog računa. • Kosovo bi trebalo da pojasni da li odbija ili ne međunarodnu saradnju po osnovu da se ista odnosi na političko krivično delo. • FOJ bi trebalo da ima ovlašćenja da zamrzne ili odloži promet na zahtev strane FOJ.
7. Ostala pitanja	
7.1 Resursi i statistika (P. 30 i 32)	• Zakonska ovlašćenja za organ nadležan za nadzor celokupnog finansijskog sektora u svrhu Zakona o BPPN/BPFT trebalo bi pratiti revizijom odgovarajućih ljudskih i drugih resursa. • Agencija za upravljanje imovinom, TSK i SSK trebalo bi biti zaduženi da vode koordinisanu statistiku sa više detalja o iznosu zamrznute, konfiskovane i oduzete imovine u vezi sa PN, FT, zaradom stečenom kriminalom i uzročnim prethodnim krivičnim delima. • Najvažniji nedostatak predstavlja nepostojanje sadržajne statistike kojom bi se pokazali rezultati FOJ po pitanju prosleđivanja slučajeva organima za sprovođenje zakona, kojeg bi kosovski organi vlasti trebalo da isprave u najkraćem mogućem roku, kroz zajednički napor između agencija. • Nacionalna služba za privredni kriminal trebalo bi da uvede

Sistem BPPN/BPFT	Predložena mera (navedena prema redosledu prioriteta)
	sistem održavanja jedinstvene statistike između policije i tužilaštva o slučajevima PN, kako bi se obezbedila mogućnost sastavljanja precizne statistike i postizanja delotvornosti sistema. • Povećati broj pripadnika Jedinice Kosovske policije za istragu finansijskog kriminala i pranja novca. • Potrebno je uzeti u obzir dalje jačanje Carine kroz dodelu dodatnih resursa kako bi se ista motivisala i pomoglo popunjavanje otvorenih radnih mesta, i kako bi se pojačao integritet službenika. • Trebalo bi uvesti nov član 30A u Zakonu o BPPN/BPFT pod naslovom „Statistički podaci“, koji bi predviđao da subjekti dužni da podnose prijave i relevantni nadležni organi vode statistiku. • JMSOSZ treba da vodi statistiku koja sadrži dovoljno detalja kako bi bilo identifikovano prethodno krivično delo, posebno kada se radi o pranju novca/finansiranju terorizma, kao i o vremenu potrebnom za obradu zahteva bez čega nije moguće doneti sud o efikasnosti.

3.2. Prilog III: Relevantni tekstovi EU

Izvod iz Direktive 2005/60/EC Evropskog parlamenta i Saveta, formalno usvojena 20. septembra 2005, o sprečavanju upotrebe finansijskog sistema u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma

Član 3 (6) BPPN/BPFT Direktive EU 2005/60/EC (Treća Direktiva):

(6) „nosilac imovinskog prava“ znači fizičko lice (lica) koje u krajnjoj instanci poseduje ili kontroliše klijenta i/ili fizičko lice u čije ime se transakcija ili aktivnost obavlja. Nosilac imovinskog prava obuhvataće najmanje sledeće:

(a) u slučaju privrednih subjekata:

(i) fizičko lice (lica) koje u krajnjoj instanci poseduje ili kontroliše neko pravno lice kroz neposredno ili posredno vlasništvo ili kontrolu nad dovoljnim procentom deonica ili glasačkih prava u tom pravnom licu, uključujući i kroz deonice na donosioca, osim kada je reč o kompanijama upisanim na listing uređene berze koja dostavlja izveštaje nadzornom telu u skladu sa zakonodavstvom Zajednice ili sa ekvivalentnim međunarodnim standardima; smatraće se da je za zadovoljenje ovog kriterijuma dovoljno 25% plus jedna deonica;

(ii) fizičko lice (lica) koje na drugi način vrši kontrolu nad upravljanje pravnim licem;

(b) u slučaju pravnih lica kao što su fondacije i trustovi, kao što su trustovi koji se bave raspolaganjem i raspoređivanjem novčanih sredstava:

(i) tamo gde su već utvrđeni budući nosioci imovinskog prava, fizičko lice (lica) koje je korisnik najmanje 25% imovine koja pripada trustu ili pravnom subjektu;

(ii) tamo gde tek treba utvrditi pojedince iz trusta ili subjekta, klasu lica u čijem glavnom interesu se osniva ili funkcionise trust ili pravni subjekat;

(iii) fizičko lice (lica) koji kontroliše najmanje 25% imovine koja pripada trustu ili pravnom subjektu;

Član 3 (8) BPPN/BPFT Direktive EU 2005/60/EC (Treća Direktiva):

(8) „politički eksponirana lica“ znači fizička lica koja su na istaknutim javnim funkcijama i članovi najuže porodice, ili lica za koja se zna da su bliski saradnici tih lica;

Izvod iz Direktive komisije 2006/70/EC od 1. avgusta 2006. kojom se utvrđuju mere za sprovođenje Direktive 2005/60/EC Evropskog parlamenta i Saveta u vezi sa definicijom „politički eksponiranog lica“ i tehničkih kriterijuma za pojednostavljene posebne pažnje prema klijentu i za izuzeća na osnovu finansijske aktivnosti sprovedene povremeno ili veoma ograničeno.

Član 2. Direktive komisije 2006/70/EC (Direktiva za sprovođenje):

Član 2

Politički eksponirana lica

1. Za potrebe člana 3(8) Direktive 2005/60/EC, „fizička lica koja su ili su imala istaknute javne funkcije“ obuhvataju sledeće:

(a) šefovi država, šefovi vlada, ministri i zamenici ili pomoćnici ministara;

(b) članovi parlamenata;

(c) članovi vrhovnih sudova, ustavnih sudova ili drugih pravosudnih organa na visokom nivou čije odluke ne podležu daljem žalbenom postupku, osim u izuzetnim okolnostima;

(d) članovi sudova revizora ili odbora centralnih banaka;

(e) ambasadori, otpravnici poslova i visoki oficiri u oružanim snagama;

(f) članovi administrativnih, upravljačkih ili nadzornih organa državnih preduzeća.

Nijedna od kategorija navedenih u tačkama (a) do (f) prvog podstava, ne treba da se shvati kao da obuhvata više zvaničnike srednjeg ili nižeg ranga.

Kategorije navedene u tačkama (a) do (e) prvog podstava, treba, gde je to moguće, da obuhvataju pozicije u Zajednici i na međunarodnom nivou.

Za potrebe člana 3(8) Direktive 2005/60/EC, „neposredni članovi porodice“, obuhvataju sledeće:

- (a) supružnik;
- (b) bilo koji partner koji se po nacionalnom zakonu smatra kao ekvivalent za bračnog druga;
- (c) deca i njihovi supružnici ili partneri;
- (d) roditelji.

3. Za potrebe člana 3(8) Direktive 2005/60/EC, „lica za koje se zna da su bliski saradnici“, obuhvata sledeće:

- a) svako fizičko lice za koje se zna da imaju zajedničko stvarno vlasništvo pravno lica ili trustova, ili bilo koje druge bliske poslovne odnose, sa osobom iz stava 1.;
- (b) svako fizičko lice koje ima isključivo stvarno vlasništvo pravnog lica ili trusta za koji se zna da su postavljeni u korist de facto lica iz stava 1.

4. Bez obzira na primenu, na rizično-ostetljivoj osnovi, od poboljšanih mera za posebnu pažnju prema klijentu, gde je lice prestalo da bude povereno istaknutom javnom funkcijom u smislu stava 1. ovog člana u periodu od najmanje jedne godine, institucije i lica iz člana 2 (1) Direktive 2005/60/EC nisu dužni da smatraju takvo lice kao politički izloženo.